The University of Jerusalem
THE LIBRARY

הצפיר

עיתון המפלגה הסוציאלית של המפלגה המאוחדת
מייסד ועורך ראשון: נחום סוקולוב ז"ל

יום ששי, א' אלול תשל"ו (27.8.1976)
שנה ל"ט, גליון 11314, המחיר 2.70 ל"י כולל מע"מ

מורת־רוח על הכוונה להעלות מחירי מצרכי היסוד ערב החגים

ההסתדרות: לא נפתח במו"מ על שינוי מחירים — אלא בתוך המועד המוסכם עם הממשלה * ההעלאה הצפויה — עד 40 אחוז

מאת סופרי "הצפיר"

תכנית האחרונה לבצע את העלאת המחירים לצרכן ערב החגים היא מצדיה הישנה ערב החגים עוררת מורת רוח בציבור. מצפה עוררת מורת רוח ותגובה שלילית גם על שיטה זו.

כבר מסר שמעון לבנבר העלה הרים של המצרכים הבסיסיים בע"פ חגים. הסיבה העיקרית לכך היא זה להעלאת המחירים היא בשל יקולי עליית המחיר לצרכן. ומהסת יקר. מדד המחירים ידוע אר־סט עתה נלקח בחשבון לצורך שלום הוספת הוקר. המשקיעה. ביחוד שבלאו הכי יצטרכו לשלם הוספת יקר של כ־12 אחוז נמצא אחר מהמלך שהיה יכול לבוא תשלום הוספת יקר מדלה יותר. עובדה זו, מדד המחירים של הדש נמבר־אינו נלקח בחשבון לצורך הוספת היקר שתשולם באוקטובר יכן מבקש האחר לכוון את העלאת המחירים לחדש זה.

עם זה אין האחר מעוניין בדחיה ל העלאת המחירים מכיון שכל דחיה של חודש אחלה לאחר 156 מיליון ל"י. כדי להמצע מכר יחידש יקר נבוה. יותר של המחירים. כיון שבלאו הכי צפויה השנה הוצאה גדולה של כספים ע"י האחר שנה כזאת. שלא לדחות את העלאת מחיר מצרכי היסוד.

עלייה ב־35־40 אחוז

מכם. הסובסידיות שמקבל האחר לקנין הוא כמיליארד ל"י. בהמשך לכך מצויה. העלאת המחירים של מצרכי הדלת — לחם, ומאפה, ובר־נות, ביצים, ירקות קפואים — בכ־35־40 אחוזים. העלאת מחירי שמן ומרגרינה תגיעה בכ־25 אחוז. על בשר קפא וסוכר פרוויזיה היום ה־ממשלה סכומים בהתחים, ולכן מחיר רם לא יעלה. לעומת זה יעלה מחיר ההתחברות.

הסתדרות מביעה „תרעה ופליאה"

ההסתדרות הביעה אתמול על פי־נו עם האחר לייקר לאלתר מצרכי היסוד והעלאת מחירי מתחבורת הציבורית. כדרישת משרד האוצר, החל מ־1 בספטמבר, ותתבע ביטול של פיים בנדון.

הודעה המרכזת של ההסתדרות, בישיבתה הקרובה, ביום א', תדון בהצעת האחר, אך לסיעתו נמסר כי מגמת ההסתדרות היא, לשתף בפיים „רק לאחר צו בספטמבר". עמדה זו ההגדה אתמול לשר האחר צר, י. רבינוביץ, ע"י י. משל, מנכ"ל ההסתדרות.

מר משל הביע ותמרמרות על הפרסום המקדים של שר האוצר, מבלי להיוועץ בהתחלה, כבדרש, עם ראשי ההסתדרות. מר משל התמרמר על כי הפרסום הראשוני נמסר ב־פגישה שקיים שר האוצר עם מש־לחת של ראשי מפים.

(סוף בעמוד 2)

נחלשו הקרבות בלבנון

המתווכים מקווים כי נפתח פתח למו"מ על שלום

בירות 26 (יומיון, ע"ר, ע"ש) — הקרבות לאורך הקו הירוק ב־בירות נחלשו בדם. רי המתווכים המנסים להביא לשלום בין הצדדים הם הביעו תקוה כי יתכן שנפ־תח פתח למו"מ על שלום.

הקרבות מבית אל בין, שנמשך עד בחורבות העיר בצמצמה לבוקר מזה כמה ימים, נחלשו היום. הין זחלולו אש בודדים. מזה מספר ימים קיים היה חשש לחתקפה נוצרית כוללת על מערב בירות. אולם חשש זה לא יתן של המיליציה הפלנגיסטית.

מכאן ניתן להשיג כי במשך למע־לה מ־16 חודשים מאבד את מחוזם במלחמת האזרחים הלבנונית כ־50 איש במערבת יומי.

שליח הלינה הערבית מנסה להשיג תמיכת הנוצרים

שליח הלינה הערבית, האסן סב־רי אל חלל, הגמקה היום עם הנשיא סלימאן פרנג'יה רפז ראשי המיל־ציה הנוצרית, קאכיל שאמעון ר־מיך ג'ומאיל, בניסיון להשיג את הסכמת הנוצרים לחבצת השלום ה־אזרחית של הלינה. רדיו הפלנגות מסר כי הנוצרים ישיבו להשתתף של חלל בים ה'.

שר הסעד הלבנוני, נסאן שאנאי, אמר כי הסיכויים לשלום גבוה מ־שום שנבו אנשי השמאל המוסלמי ד־גם הפלשתינאים מוכנים למו"מ. הוא אמר כי אשיף רזאה בתחרון מרוני ומנהיג השמאל, מגאל ג'ומבלאט, „לעשות השאיר את חזלת פתוחה עתה".

עם זאת נשמעו קולות משני הצ־דדים שאין מקום לאופטימיות מפו־רזת.

מפלגות השמאל הלבנוני יותר מ־40 אלף איש

מספר ההרוגים במלחמת האזר־חים הלבנונית, המשכת זה למעלה מ־16 חודשים, הגיע עתה ליותר מ־40 אלף — אמרו היום מקורות שמאר־לניים. מקורות אלה הוציאו של ה־שובה כי אבידות רבות גרמו ל־אוכלוסיה האזרחית בעקבות ההפגזות הכבדות, תוך הפעלת מרגמות וזר־תים של תובעי מעורים בבירות במשך 11 הימים האחרונים.

האומדן של השמאל הוה עם האומ־דן של באשיר גומאייל, המפקד העל־עליון של הכוחות הנוצריים בלבנון, אמר ביום רביעי. אולם חשש זה לא הוכח בהמשך ביצועים.

התנגשויות ללות הין הוום גם בצפון. ציר הגמל מרפולי ובאיזור הר הלבנון בצונית מרוחות מבירות.

שליח הלינה הערבית מנסה להשיג תמיכת הנוצרים

שליח הלינה, הערבית, האסן סב־רי אל חלל, הגמקה היום עם הנשיא סלימאן פרנג'יה רפז ראשי המיל־ציה הנוצרית, קאכיל שאמעון ר־מיך ג'ומאיל, בניסיון להשיג את הסכמת הנוצרים לחבצת השלום ה־אזרחית של הלינה. רדיו הפלנגות מסר כי הנוצרים ישיבו להשתתף של חלל בים ה'.

ראש הממשלה אמר, כי בעלה של המלכה בן ה־65 הגיע עצמו לטובות ובאה לא מכובדות וגרם נזק ל־אינטרסים של המדינה.

הביקורת שבמתנה על ברוכשרד על ידי ראש הממשלה ועל ידי ה־ועדה הוכה הדיבה יותר חריפה מ־אשר. קדם לכן ויש להניח כי בעקב־בות כך נגרם נזק לעמדי ממשלה ומלוכה.

אולם סבורים כי המלכה בת ה־67 תקבל את הביקורת ולא תתפטר.

בצוי המלכה עמדה האפשרות ה־תחיקתית של השלמה עם הביקורת על בעלה ואישור מסקנות הממש־לה לגבי דחיה הדיבה או להתפטר אף היא מתפקידה כמלכת הולנד. סבורים כי היא תבחר באפשרות הראשונה.

בפרלמנט מלא מפה אל פה, ב־אווירה של מתח רב, קרא ראש הממשלה הודעה על הנסיך בקשרי למסאר הדיבה.

„ריחמים ההפתחו בדרך לא נכונה"

הנסיך ברנהארד אומר בהודעתו, כי „יחסיו עם כמה מראשי חברת לוקהיד הוחמתו בדרך לא נכונה. במיוחד לא הקפדתי על הוהירות ביחסים הללו כפי שבדרש מכני ב־תפקידי בבעלה של המלכה ובנסיך של הולנד", אמר. „אני מודה בכך ואני מביע צער עמוק. אני מקבל עלי אחריות מלאה לכך ואני מקבל את הביקורת שנמתחה עלי בדו"ח של הועדה".

ראש ממשלת הולנד אמר לאחר מכן, כי הנסיך יתוק את כל קשריו עם הכוחות המוריים הולנדיים ויוחזר על כל משרותיו הקשורות בכך. הוא גם יתפטר מכל עמדותיו בתחומי הנפטים המסחר.

בעלה של מלכת הולנד התפטר מכל תפקידיו

לאחר שנמתחה עליו ביקורת חמורה מצד הוועדה שחקרה האשמות כי קיבל שוחד מחברת „לוקהיד"

האג, 26 (ע"ש, יומ"ע, ע"ש) — הנסיך ברנהארד, בעלה של יולי־אנה מלכת הולנד הסכים להת־פטר מכל תפקידו כמפקח כללי של הכוחות המזוינים בהולנד ולנתק כל קשריו העסקיים לאחר שכמת־הה עליו ביקורת חמורה מצד ועו־דת חקירה שחקרה האשמות כי הוא קיבל שוחד של כמיליון דולר מן החברה האמריקאית לייצור מטוסים „לוקהיד".

על הודעת הנסיך להתפטר הו־דיע בכנסת מיחוד של הפרלמנט ההולנדי ראש הממשלה, יאן דן אויל, שלאחר מכן הביא בפני הפרלמנט את ממצאי הועדה בת שלושת ה־חברים.

ראש הממשלה אמר, כי בעלה של המלכה בן ה־65 הגיע עצמו לטובות ובאה לא מכובדות וגרם נזק ל־אינטרסים של המדינה.

הביקורת שבמתנה על ברוכשרד על ידי ראש הממשלה ועל ידי ה־ועדה הוכה הדיבה יותר חריפה מ־אשר. קדם לכן ויש להניח כי בעקב־בות כך נגרם נזק לעמדי ממשלה ומלוכה.

אולם סבורים כי המלכה בת ה־67 תקבל את הביקורת ולא תתפטר.

בצוי המלכה עמדה האפשרות ה־תחיקתית של השלמה עם הביקורת על בעלה ואישור מסקנות הממש־לה לגבי דחיה הדיבה או להתפטר אף היא מתפקידה כמלכת הולנד. סבורים כי היא תבחר באפשרות הראשונה.

בפרלמנט מלא מפה אל פה, ב־אווירה של מתח רב, קרא ראש הממשלה הודעה על הנסיך בקשרי למסאר הדיבה.

„ריחמים ההפתחו בדרך לא נכונה"

הנסיך ברנהארד אומר בהודעתו, כי „יחסיו עם כמה מראשי חברת לוקהיד הוחמתו בדרך לא נכונה. במיוחד לא הקפדתי על הוהירות ביחסים הללו כפי שבדרש מכני ב־תפקידי בבעלה של המלכה ובנסיך של הולנד", אמר. „אני מודה בכך ואני מביע צער עמוק. אני מקבל עלי אחריות מלאה לכך ואני מקבל את הביקורת שנמתחה עלי בדו"ח של הועדה".

ראש ממשלת הולנד אמר לאחר מכן, כי הנסיך יתוק את כל קשריו עם הכוחות המוריים הולנדיים ויוחזר על כל משרותיו הקשורות בכך. הוא גם יתפטר מכל עמדותיו בתחומי הנפטים המסחר.

ראש הממשלה אמר כי הועדה הגיעה לידי מסקנה כי „הנסיך, לי־אחר שהיה משוכנע כי עמדתו איתי־נה וכי אי אפשר להשפיע עליו, נבנס לעסקות מסויימות בקלות דעת ויצר את הרגשה כי הוא חשוד ב־קבלת שוחד האמה".

מר דן אויל לא אמר אם דו"ח הועדה אישר או לא אישר את ההאשמות כי הנסיך קיבל 1.1 מיליון דולר מ„לוקהיד" כדי לסייע לה ב־מכירת מטוסיה הצבאיים והמסחריים. הנסיך עצמו הכחיש האשמות אלה.

ראש הממשלה אמר, עם זאת, כי הנסיך לא הפעיל לחץ ממשי על הקניות הצבאיות של מטוסים.

בדו"ח הועדה המשתרע על 238 עמודים נאמר בין היתר כי הנסיך ברנהארד כתב מכתב ל„לוקהיד" ב־ספטמבר 1974 בו הוא מבקש עמלה על כל מטוס סיור מדגם „אריון" של החברה אשר יימכר לצי ההול־נדי.

(סוף בעמוד 2)

פורד שיפר מעמדו בעיני הציבור האמריקני

ניו יורק 26 (ע"ש) — הנשיא פורד שיפר בחודש האחרון את מעמדו בעיני הציבור האמריקאי ומצמצם את ההפרש בינו למועמד המפלגה הדמו־קראטית ג'ימי קארטר — זאת מגלה סקר של מכון „גאלופ".

לו נערכו הבחירות לנשיאות עתה, היה מושל ג'ורג'יה לשעבר זוכה ב־49 אחוז מהקולות, לעומת 39 אחוז מהקולות לנשיא פורד. יצויין, כי סקר קודם קבע שקארטר מקדים את פורד ב־23 אחוז — 56 אחוז לעומת 33 אחוז.

משקיפים ציפו לתוצאה זו. ידוע, כי היתרון של מועמד מצויה בבחי־רות לנשיאות מצטמצם מיד לאחר שהמפלגה הידיבה בוחרת במועמד שלה.

האפריקנים בסווטו נלחמו אלו באלו

וחנסבורג 26 (ציד, ע"ש יופ"ש) — תושביה השחורים של העיירה סווטו שליד יוהנסבורג נלחמו היום אלו באלו והקפו גם את המשטרה שבאה להפריד בין הצדדים.

עדי ראייה מסרו, כי המצב בעיירה גובל באנרכיה. „הכל שם נהרס", אמר דובר המשטרה שתיאר את ה־קרבות בין בני שבט זולו לבין יתר השחורים.

הקרבות בין השחורים לבין עצמם התפשטו היום השלישי להתפרעויות בסווטו. בני שבט זולו התפיעו עם סכינים ארוכות, כידונים, גרזנים ו־אלות והתערו על בני נוצר שניסו לכפות שביתה כללית בסווטו ובעיקר למנוע מהפועלים השחורים העוב־דים ביוהנסבורג לצאת לעבודתם.

הצעה לסיוע כספי מצד המדינה למפלגות בבריטניה

לונדון 26 (יומ"ע) — הצעה ממ־שלתית המליצה היום על סיוע פי־נסי של המדינה בסך כולל של 2.25 מיליון לישים לשנה למפלגות בב־ריטניה הנתונות במצב כספי קשה.

בדו"ח הוועדה נאמר כי סכום זה יהווה תמיכה ראשית של הכנסות ה־כוללות של המפלגות. „אנו סבו־רים כי זריקת עידוד צנועה של ה־מדינה היא הדרך הטובה ביותר ל־אולי החזירה כדי לרסן ותליך של הידרדרות הנשיי לעבוד באפקטיביות של המפלגות בבריטניה", נאמר ב־דו"ח הוועדה לשרלמנט.

בארה יודיע היום על הרכב ממשלתה החדשה של צרפת

פאריס, 26 (ע"ש, ע"ש יומ"ע) — ראש ממשלת צרפת החדש, הכלכלן ריימון בארה, יודיע ביום ה' על מממשלתו החדשה לאחר ש־כבר הוכנה כי המפלגה הגולי־מית שנמצאה מפוזרת של ז'אק שיראק תישאר בקואליציה השל־מה.

בארה בן ה־52 היה קודם לכן השר לסחר חוץ. חוגים מדיניים בפאריס אמרו, כי יש לחניח שראש הממשלה החדש המחשב לסכנוקראט בלתי פו־ליטי יוכה לאחות את הקרע עם ה־גוליסטים בעקבות פיטורין של שי־ראק על ידי צירופו לממשלה. של ה־ידיד הקרוב של הנשיא המנוח דה גול, אלן פיליפה גישאר. מצפים לכך שגישאר יקבל הפקיד חשוב, כגראה של המדינה.

היחוחים על ההתפטרות שיראק מר־מים על כך כי ראש הממשלה ה־קודם ביקש יותר סמכויות כדי לחזק את עמדתו כמנהיג הקואליציה וכי הנשיא מרבי לכך. מחשש ששיראק מנסה לחוצה ממנו סמכויות הקשר־לות בנשיאות. אשר לראש הממשלה הדחוש נמסר כי הנשיא דיסקאר דסטאן הטיל עליו כתפקיד ראשי את יצירתו של הפראנק שנפל השנה כמעט 10 אחוזים בערכו לעומת הדולר, וכן את ריסון האינפלציה שעלתה מעל התחזית הרשמית ה־מקורה של 8.5 אחוזים לשנה זו.

40 נפצעו בדליקה ברכבת בספרד

מאדריד, ספרד, 26 (ע"ש) — 40 איש נפצעו היום ד' בערב, כ־אשר פרצה דליקה ברכבת המס־לכת בקו ואלנסיה—פרצלונה. ה־רכבת נהרסה כליל.

האש פרצה בעקבות קצר היא התפשטה במהירות לכל שאר הקרי־נות. הנהג הצליח לעצור את הרכבת במרחק כמה קילומטרים מתחנת קאמברל, שבקרבת מאראמנה. 200 הנוסעים פונו, אך 40 מהם, הזו זקוקים לאישפוז.

קאהיר: הלובים עצרו 2 אנשי בטחון מצריים

קאהיר, 26 (ע"ש, יומ"ע, ע"ר) — השלטונות הלובים עצרו אנשי בטחון מצריים ביום ג' מ־מטוס מצרי, שנחת בשדה התעופה של סבהה ועתה הם נמצאים ב־מקום בלתי ידוע — נאמר בחדר־קת ממשלת מצרים.

סבחה שוכנת במרחק 640 קילו־מטר מדרום לטריפולי בירת לוב.

חתנת השיחור הלובית מסרה אתו־מול, כי השלטונות הלובים עצרו בסבחה שני חיילים מצריים, אשר הודו כי הסיל עליהם לבצע פעולות בטרוריזם לובית.

בהודעה המצרית-נאמר כי ממשלת קאהיר תעקוב כל הצעדים — גם־שור המקומי והבינלאומי — כדי לשים קץ לפעולות אלה, המהוות הפרה של החוק הבינלאומי.

כזכור, הביבה מצרים אנשי בטחון בכל מטוסי חברת התעופה המצרית בעקבות נסיון החטיפה של מטוס „בואינג 727".

נאסר: מצרים לא הינצע לטרוריסטים

שר המלחמה, גנראל מוחמד נאמר־סי, אמר היום כי מצרים לא תינצע בטרוריזם נגד.

לצולם „באיתה שהן נסיבות לדרי־שות שיציגו חוטפי מטוסים ומרד־ריסטים אחרים.

נאסר נאם בטקס שנערך לכבוד אנשי הקומנדו המצרי שפרצו ל־מטוס של חברת התעופה „איר־פרנס", שנחטף על ידי שלושה אנ־שים, וחצרו את החוטפים.

דלקת הגר

	ברייש	מצריש
ירושלים	5.33	6.47
תל־אביב	5.51	6.49
חיפה	5.44	6.49
אילת	5.47	6.46
באר־שבע	5.48	6.45

בגליונו האחרון מסר העתון „אל אהראם" כי ששה אנשים נעצרו עד כה בקשר עם חטיפת המטוס.

סוכנות הידיעות המזרח תיכונית ציינה אתמול כי שלושת החוטפים לא יכלו לפוצץ את המטוס, כפי שאיימו, מאחר שלא היו מצוידים בחומרי נפץ.

מצרים טענה בוועדה המשותפת כי לא הפרה את הסכם הביניים

מאת פרנו הבריטי בירושלים

הוועדה המשותפת לישראל ול־מצרים, שהוקמה לפי הסכם הבי־ניים ושתמקידה לדון בבעיות ביצוע ההסכם, דנה בשיבה בתלונות ישראל על הפרת הסכם הביניים על ידי מצרים, אולם מאחר שהוועדה זו אינה מוליכה ברוחם, אלא רק מהסכמה כללית של כל המשתתפים, נשאר המצב בתיקו, לאחר שהמצרים טענו, שאין הפרה של ההסכם, ביחוד כי לא מספר הנוחים שהם מחזיקים בשטח הדילול.

הגנראל אנציו סילסוואו, מפקד כוח החירום של האו"ם, נמצא עתה בקאהיר. כדי להמשיך ולדון עם המצרים בענין מספר הנוחים שה־מחזיקים בשטח הדילול.

לפי ההסכם, מותר למצרים לחת־דיק בשטח הדילול שמונה נוחים, שמספרם הכולל יגיע עד 8000 חיי־לים. ביקורת של האו"ם מצאה 11 מפקדות של נוחים, אך יש גם הוכחות למספר גדול יותר של נוח־דים, 16—18.

המצרים טוענים, שמפקדות אלה אינן רק של נוחים, אלא גם של יחידות אחורות בשטח, כך שאי אפ־שר לדון לפי מספר המפקדות, את מספר הנוחים באיזור הדילול. ה־או"ם ערך סקירה נסה והעריך, כי אכן יש באיזור הדילול 8000 חיילים, אולם סקירה זו מתוקפקה מאד. אשר להפרות המצריות האחרות, כגון תחירת מסוקים, אנשי ממשל מצרים באיזור החיילן ועוד, הרי מאז ששר הביטחון המצרי הבטיח לגנראל סילסוואו להפסיק את הפס־רות, אין עובדות בשטח המעידות על המשך ההפרה. הגנראל סילסוואו יכסה לשכנע את מצרים לשנות על הסכם הביניים ולסלק את המפקדות והנוחים הנוספים באיזור הדילול.

הוועדה המשותפת ישראל־מצרים דנה בעיקר בשאלות מכניות, כגון שאלות המעבר בכביש המשותף ש־באיזור אבו רודס ועוד.

הסטייט דיפרטמנט:

ארה"ב לא נתנה אישור לישראל למכור נשק אמריקני לדרום אפריקה

וושינגטון, 26, (יומ"ע) — דו־בר הסמים דיפרטמנט הכחיש ה־יום בתוקף ידיעה מירושלים ש־התפרסמה ב„בולטימור סאן" כי אי ארה"ב נתנה לישראל אישור למכור לדרום אפריקה כל נשק אמריקאני והלקי הילוף שהיא צ־ריכה. „הפיפור כולו בשקר יסו־דו" אמר הדובר רוברט סאנפת.

בידיעה נאמר כי ישראל משמשת כמתווכת למכירת נשק אמריקאני ל־דרום אפריקה. הידיעה המסתמכת על „מקורות ישראליים" מוצגת כי הדבר נעשה כפני שארה"ב אינה יכולה מ־בחינה פוליטית לעשות זאת בעצמה.

פאנסת אמר כי ארה"ב הטילה אמ־ברגו על מכירות נשק לדרום אפרי־קה מאז 1963 ואין בכוונתה לאשור העברות של נשק מסוג כזה שתוארו בידיעה. אמר, כי ישראל לא ביק־שה כלל אישור מארה"ב לאספקת נשק אמריקאני לדרום אפריקה, ולאמ"ב אין יסוד להאמין שהיא עושה משהו מסוג זה.

עתוני סוריה יוצאים נגד הפסקת מצב הלוחמה עם ישראל

דמשק 26 (ע"ש) — שני העתונים הסוריים „אל בעת" ו„אלתורה" יוצאים היום במאמרים ראשיים נגד כל הצעה להפסקת מצב הלוחמה עם ישראל.

בהקשר זה תוקפים העתונים הסו־ריים את הנשיא סאדאת ומאשימים אותו כי הוא סבור שהגיע הרגע המתאים „לבצע קשר נוסף נגד ה־עניין הערבי בעקבות הסכם סיני".

תחזית מזג האויר

מצונן הלקית עד בהיר. תחזית לשבת — דומה. הטמפרטורות להיום ירושלים 16—26, תל־אביב 21—28, חיפה 23—27, רמת הגולן 16—27, נהריה 20—30, צפת 16—25, טבריה 21—35, נצרת 19—28, עפולה 18—30 השרון 16—25, לוד 19—30, יריחו 20—34, עזה 30—30, באר־שבע 18־30, אילת 22—38, מפרץ שלמה 26 עד 36 מעלות.

מאיר: יחסים ההדוקים ביותר עם ארה"ב

ראש הממשלה, יצחק רבין, ישוחח עם הנשיא פורד ועם שר החוץ הנרי קיסינגר בנושא יחסי ישראל־ארה"ב, הודיע אתמול שר־ה־מסחר, מאיר מאיר, לאחר שנפגש עם הנשיא פורד.

מאיר אמר, כי הנשיא הביע בפני־ו את רצונו לקיים יחסים הדוקים ביותר עם ישראל.

מאיר אמר, כי הנשיא הבטיח לו, כי ארה"ב תמשיך לתת לישראל את כל הסיוע הדרוש לה, כולל הסיוע הכלכלי.

מאיר אמר, כי הנשיא הבטיח לו, כי ארה"ב תמשיך לתת לישראל את כל הסיוע הדרוש לה, כולל הסיוע הכלכלי.

אבינרי מנהל מו"מ על כינון יחסים עם פורטוגל

ליסבון, 26 (ע"ש) — הפגישות של כינון יחסים דיפלומטיים בין פורטוגל לישראל נבדקה בימים ד' בליסבון, כאשר המנהל הכללי של משרד החוץ הישראלי, פרופ' שלמה אבינרי, נפגש עם שר החוץ של פורטוגל, מיירזוט פרייריה.

ראש ממשלת קנדה יגיע ביום א' לביקור בישראל

מאת מפרנו המדיני בירושלים

ראש ממשלת קנדה, פייר פרי־דו, עומד להגיע ביום ראשון ל־ביקור שמונה כפרמי, לאחר ש־יסיים ביקור בירדן.

שגרירות קנדה בישראל מצמצמת את הופעותיו השמביות של פרודו, מאחר שהביקור מוגדר כפרטי. עם זאת יש להניח שבשיחה עם ראש הממשלה, יצחק רבין, יידונו מכלול היחסים בין קנדה לישראל וכן שי־תוף פעולה כלכלי.

קנדה תיוצג במעצת הבטחון של האו"ם בשנה הבאה, ולכן יתרכז השיחות עם פרודו גם בנושא של עמדות קנדה באו"ם. עד עתה היו עמדות אלה נוחות מאד לישראל ומשביעות רצון.

ביטלה מלכת הולנד התפטר מכל תפקידיו

לאחר שנמתחה עליו ביקורת חמורה מצד הוועדה שחקרה האשמות כי קיבל שוחד מחברת „לוקהיד"

האג, 26 (ע"ש, יומ"ע, ע"ש) — הנסיך ברנהארד, בעלה של יולי־אנה מלכת הולנד הסכים להת־פטר מכל תפקידו כמפקח כללי של הכוחות המזוינים בהולנד ולנתק כל קשריו העסקיים לאחר שכמת־הה עליו ביקורת חמורה מצד ועו־דת חקירה שחקרה האשמות כי הוא קיבל שוחד של כמיליון דולר מן החברה האמריקאית לייצור מטוסים „לוקהיד".

על הודעת הנסיך להתפטר הו־דיע בכנסת מיחוד של הפרלמנט ההולנדי ראש הממשלה, יאן דן אויל, שלאחר מכן הביא בפני הפרלמנט את ממצאי הועדה בת שלושת ה־חברים.

ראש הממשלה אמר, כי בעלה של המלכה בן ה־65 הגיע עצמו לטובות ובאה לא מכובדות וגרם נזק ל־אינטרסים של המדינה.

הביקורת שבמתנה על ברוכשרד על ידי ראש הממשלה ועל ידי ה־ועדה הוכה הדיבה יותר חריפה מ־אשר. קדם לכן ויש להניח כי בעקב־בות כך נגרם נזק לעמדי ממשלה ומלוכה.

אולם סבורים כי המלכה בת ה־67 תקבל את הביקורת ולא תתפטר.

בצוי המלכה עמדה האפשרות ה־תחיקתית של השלמה עם הביקורת על בעלה ואישור מסקנות הממש־לה לגבי דחיה הדיבה או להתפטר אף היא מתפקידה כמלכת הולנד. סבורים כי היא תבחר באפשרות הראשונה.

בפרלמנט מלא מפה אל פה, ב־אווירה של מתח רב, קרא ראש הממשלה הודעה על הנסיך בקשרי למסאר הדיבה.

„ריחמים ההפתחו בדרך לא נכונה"

הנסיך ברנהארד אומר בהודעתו, כי „יחסיו עם כמה מראשי חברת לוקהיד הוחמתו בדרך לא נכונה. במיוחד לא הקפדתי על הוהירות ביחסים הללו כפי שבדרש מכני ב־תפקידי בבעלה של המלכה ובנסיך של הולנד", אמר. „אני מודה בכך ואני מביע צער עמוק. אני מקבל עלי אחריות מלאה לכך ואני מקבל את הביקורת שנמתחה עלי בדו"ח של הועדה".

ראש ממשלת הולנד אמר לאחר מכן, כי הנסיך יתוק את כל קשריו עם הכוחות המוריים הולנדיים ויוחזר על כל משרותיו הקשורות בכך. הוא גם יתפטר מכל עמדותיו בתחומי הנפטים המסחר.

מצרים טענה בוועדה המשותפת כי לא הפרה את הסכם הביניים

מאת פרנו המדיני בירושלים

הוועדה המשותפת לישראל ול־מצרים, שהוקמה לפי הסכם הבי־ניים ושתמקידה לדון בבעיות ביצוע ההסכם, דנה בשיבה בתלונות ישראל על הפרת הסכם הביניים על ידי מצרים, אולם מאחר שהוועדה זו אינה מוליכה ברוחם, אלא רק מהסכמה כללית של כל המשתתפים, נשאר המצב בתיקו, לאחר שהמצרים טענו, שאין הפרה של ההסכם, ביחוד כי לא מספר הנוחים שהם מחזיקים בשטח הדילול.

הגנראל אנציו סילסוואו, מפקד כוח החירום של האו"ם, נמצא עתה בקאהיר. כדי להמשיך ולדון עם המצרים בענין מספר הנוחים שה־מחזיקים בשטח הדילול.

לפי ההסכם, מותר למצרים לחת־דיק בשטח הדילול שמונה נוחים, שמספרם הכולל יגיע עד 8000 חיי־לים. ביקורת של האו"ם מצאה 11 מפקדות של נוחים, אך יש גם הוכחות למספר גדול יותר של נוח־דים, 16—18.

המצרים טוענים, שמפקדות אלה אינן רק של נוחים, אלא גם של יחידות אחורות בשטח, כך שאי אפ־שר לדון לפי מספר המפקדות, את מספר הנוחים באיזור הדילול. ה־או"ם ערך סקירה נסה והעריך, כי אכן יש באיזור הדילול 8000 חיילים, אולם סקירה זו מתוקפקה מאד. אשר להפרות המצריות האחרות, כגון תחירת מסוקים, אנשי ממשל מצרים באיזור החיילן ועוד, הרי מאז ששר הביטחון המצרי הבטיח לגנראל סילסוואו להפסיק את הפס־רות, אין עובדות בשטח המעידות על המשך ההפרה. הגנראל סילסוואו יכסה לשכנע את מצרים לשנות על הסכם הביניים ולסלק את המפקדות והנוחים הנוספים באיזור הדילול.

הוועדה המשותפת ישראל־מצרים דנה בעיקר בשאלות מכניות, כגון שאלות המעבר בכביש המשותף ש־באיזור אבו רודס ועוד.

הפסדים כבדים לחברת התעופה בריטיש־איירווייס"

לונדון 26 (ע"ר, יומ"ע). — חב־רת התעופה „בריטיש איירווייס" הר־דיעה היום על הפסד נקי של 16.3 מיליון לישים בגלל שנה פיננסית קשה שהגורמים העיקריים להפסדים בה היו הכנסתו לשירות של מטוס ה„קונקורד" וגפילתה של הלישים. יריר החברה, כראנק מקפאדן, מסר במסיבת עתונאים כי החברה שהיא בבעלות המדינה הפסידה 2.3 מיליון לישים על מטוס ה„קונקורד" בשש־רת שבועות המיסה הראשונות ל־ואשינגטון ובחריין. עם זאת, אמר כי קשה צדיין לקבוע את השתיד ה־פיננסי של המטוס. ההפסדים הללו כוללים הוצאות פתיחתם של הקווים שהגיעו למיליון לישים.

אזכרה והתייחדות

לעילוי נשמת

הגאון הרב ראובן מרגליות זצ"ל

תתקיים, אי"ה ביום חמישי, ז' באלול, (2.9.76) בבית העלמין בגולת יצחק.

דברים לזכרו:

מרדכי שמואל ברוך ורנר — אב בית הדין ת"א.

מרדכי שמואל תנחום רוביטשטיין — אב בית הדין ת"א

מר חנניה וינבריגר.

תחבורה לבית הקברות בגולת יצחק ונא מבית המנוח „יבנה" ומבית המנוח בשעה 4.30 אחר הצהרים, רח' יבנה 3 תל־אביב.

המשפחה

שש שנים חלפו מאז נלקח מאתנו

ילדנו־אהובנו

דורון ז"ל

נעלה על קברו להתייחד עם זכרו

ביום ראשון ג' באלול ש"ז (29.8.76) בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון, נפגשים ליד השער החדש.

דוד ויפה אולמר

במלאת שלשים לפטירתו של ראש משפחתנו

ר' דב אהרוני ז"ל

נעלה לקברו בהר הזיתים בירושלים

ביום חמישי ד' אלול תשל"ו (2.9.76) בשעה 4.00 אחה"צ. תתבורה להר הזיתים תעמוד לרשות הקהל מהרחבה שלפני מוסד הרב קוק בירושלים, בשעה 3.30.

בשעה 5.30 נקיים אזכרה וליימוד משניות בבית המנוח, רחוב דוד הראובני 2, גבעת שאול, ירושלים.

המשפחה

האזינו במוצאי שבת

ב' אלול תשל"ו בשעה 7.00 בגלי צה"ל לתכנית

„סוף השבוע"

דידי מנושי מראיין את שר הדתות ד"ר יצחק רפאל

רהיטי אלון
בתי שינפין 34
תל־אביב
טל. 235620

ריהוט כפרי
פנות אוכל
ריהוט סלוני
דופצי דון ומתנות
הספקה מיידית
מקבלים המנות

לימונטה
ספר חדיש נגד כתמים

ארומיר
צבעי דלתות וקירות

תנועת האשה הדתית לאומית — סניף תל־אביב

חגיגת גנה

תהקיים אשה ביום רביעי יא אלול תשל"ו (8.9.76) בשעה 8 בערב בגנת מלון רמת־אביב ליד שולחנות ערוכים.

בתכנית:

הרבנית תמר לופז — דברי פתיחה
שלישית נגל — מפורחיות פה
מלי ברונשטיין — שירה בלווי גיטרה
מוטי זינגבוים — שירים חסידיים בלווי זמזמורת
להקת מחול — תלמידות ציטלין
מרדכי פרימן — מנחה

מוסיקות רקע ✡ הגרלות

כרטיסים במשרדנו רחוב אחד־העם 110, בין השעות 1—8.30 ובערב על־יד הקופה.

כל ההכנסות קדש למופדות ילדינו

בעזה"ית

הרבנות המקומית כפר סבא — המועצה הדתית כפר סבא

הנני מברכים את בת"ר רב העיר

חרה"ג י. פ. שיר שליט"א ומשפחתו

לנישואי הבן חיים־אריה נ"י עב"ג צפורה תחי'

ר' ראובן ראובני נ"י ומשפחתו

לנישואי הבת הניה תחי' עב"ג גבריאל נ"י

יקר רצון שיעלה זיווגם יפה וירוח מהם רוב נחת ויזכו לראות מהם דור ישרים ובחר.

הרבנות והמועצה הדתית בית־שמש

לצאתו ופאר הדור

מרן הרה"ג עובדיה יוסף שליט"א

הראשון לציון הרב הראשי לישראל

ולמר בריה דרבינא, ידידנו

הרב יצחק שליט"א

להולדת הנכד־הבן שיחי'

מרבותינו תאמנות לרב נחת ושמחה ממנו ומעשיו הטובים. הי' יוסיף עליהם סכם אלף פעמים אמן.

הרב יוסף בוסכילה
רב העיר וראש המועצה הדתית

האגודה להתנדבות בעם
ההנהלה הארצית

ברכה לבבית
למכובדנו
מר דב שיש
בהכנסת סקיד
סגן המנ.
על מחוז המרכז

גם אני בין המברכים: אברהם רענן

סיעת למפנה — חוגי הסטודנטים

„קרש חיר בתורה — וטהרם בעבודה"

כנס פעילים של
חוגי הסטודנטים בסיעת „למפנה"

יתקיים אי"ה ביום חמישי ד' באלול 2.9.76, בשעה 18.00 במועדון „עציון" מלון סאל, רח' הירקון בתל־אביב.

בתוכנית:

דברים:

שר הפנים הר' יוסף בורג, מר משה סלומון, שאול מיזליש

רב שיח בהשתתפות:

ב. אלמקיים, מ. קוסטליץ, י. יוחאי, א. טייץ

ליום הכיפורים

סנדלי בד אפנתיים
(בלי שום חלקי עור)
בשלל צבעים ודגמים
להשיג אצל
נעלי מיניאני
רח' רידינבוק 158

ג' אלול
יום הזכרון
של כ"ק רבנו הגדול הגה"ק
מרן אברהם יצחק הכהן קוק זי"ע

והשבתות פ' שופטים ופ' כי־תצא קבועות וע

הטצפה

תידחה לאחר החגים

הדיבון של שר האוצר, שבדעתו להעלות כבר בימים הקרובים, בראשית ספטמבר, מחירי מצרכי־יסוד המסובסדים, כדי ברישול הסובסידיות למצרכי־יסוד כעבור חצי שנה, תאריכו בחברים־עשר לספטמבר ואין מקום לחשוש. נבצא, ההסתדרות הסתה במשא־ומתן בנידון אך ורק בתאריך זה ולא לפניו. בבראש־ומתן יבדקו נתונים מדויקים, הצעותי שלפני הזב, גובה הייקור וכיו־ב מצרכים, אפשרות של ספיגת חלק מהסוב־סידיות בתקציב ובדיקת נסיון להקפאת מחירים. מזכיר ההסתד־רות הצה הצעתו להטכם רב־שנתי וצימצום הסובסידיות, בהסכם דומה בהוספת־יוקר, צימצום זחל עגיצתו אינה קשה כל־כך כבישולו בבת אחת. יש לזכור עליה המחירים לאחר הנהגת מ־ע־ערך־מוסף.

בבאמצעים לרכך תכניתו של שר־האוצר יש לכחום, בראש־ראשונה, לדחותם עד לאחר החגים. תושבי הארץ, הנושאים בעול של חובות בסתון ומסק, אל תוסרע שכחתם בחגים בשער־חגים מוסקע של מוצרי־מזון חיוניים לבית. אוצר של שמחה, של שולחן ערוך בחפות לחץ, שקול כנגד חישובי־תקציב לתרבים ולמדינה כולה.

מהלכים ומשמעותם

שר־הבטחון בנאומו בטקס סיום של בוגרי המכללה לפיקוד ומטה ציין שלושת הגורמים העיקריים, הקובעים מצבה ישראל באיזור: ראשית, גל־האיבה בין הערבים, ושיאו הטבח בלבנון. שלישית, הנכונות לבקר את הערבים, ושיאו הטבח בלבנון. פילוג ביצערבי עמוק זה שיבש במידה רבה את מהלכם. לאחר מלחמת יום־הכיפורים. שנית, בשלוש השנים שלאחר מלחמה זו נעשתה „צה"ל הצבא האקטיבי ביותר בתולדות התיכון". הוא גדל בהיקפו, התעצם בכוחו ומודרך בדורי־מטקדים חדש. שלישית, ישראל עשתה צעדים מדיניים חשובים שהיריחה את הבחנה באיזור.

הרגיעה החסית באיזור, במיוחד בין ישראל לעיר, באה בעיקר בגלל מלחמת־האזרחים בלבנון. יש להניח שמלחמה זו הגיע לקיצה ומדיניות ערבית העויינות זו לזו עלולות שוב בכשתתה את המיתח בגבולות. שר הבטחון הזכיר את מהלוחי־הנסק הסוביטיים לסוריה, המחייבים רכישת סוגי־נשק מתוחכ־מים בייחר כדי להיות מוכנים בכל שעת־פקודה. לאחר הבחירות לנשיאות בארה"ב, יש להניח, שהממשל האמריקני יעלה שוב הצעות לפתרונות מדיניים, שלא יהיו רצויים ביותר לצעיניה של ישראל.

רצוי לציין גורמים המקנים לישראל הישגים בטחוניים ומדיניים, כפי שבאה שר־הבטחון בנאומו. אך מלחמת יום־הכיפורים. שבקרוב יכלאו לה שלוש שנים, היא אוהרה בלתי פיסקה מפני אופטימיות יתרה. מדיניות־ערב מסביב, השקעות עתה בעיניות הדדית, מחזיקות צבאות גדולים, רוכשות נשק רב, רוקמות מזימות כנגדנו בתחום המדיני והצבאי. יש לראות את הבחינות לכל צידיה.

אתגרי המשמרת הצעירה

בפגישת נציגי המשמרת הצעירה של התנועה העולמית, שנערכה בארץ, היה הנושא המרכזי עלייה והנשמה בתתיישבות תורתי־ועבודה.

ביבי הכפל בעלייה, שאין כחומרתו למדינה, דיר ציוני דתי צעיר בתפוצות בדין שיעמיד עלייה בראש המצוות הדחופות.

נציגי את המושב הסיתופי אלעזר בגוש עציון. שחבריו עולים מצרפת בארצות־הברית. אנשי גרעין „נאות מדבר" שי־מכשירים את עצמם במסוואות־יצחק עומדים להתיישב בקטיף ב־שבר־צות עזה. חברי המסכרת בצרפת מתארגנים בגרעין „בטורות". אף בארצות אחרות ישנן התחלות של התארגנויות לעלייה ולהתיישבות.

בראמצעים לרכך תכניתו של שר־האוצר יש לכחום, בראש־ראשונה, לדחותם עד לאחר החגים. תושבי הארץ, הנושאים בעול של חובות בסתון ומסק, אל תוסרע שכחתם בחגים בשער־חגים מוסקע של מוצרי־מזון חיוניים לבית. אוצר של שמחה, של שולחן ערוך בחפות לחץ, שקול כנגד חישובי־תקציב לתרבים ולמדינה כולה.

מהלכים ומשמעותם

שר־הבטחון בנאומו בטקס סיום של בוגרי המכללה לפיקוד ומטה ציין שלושת הגורמים העיקריים, הקובעים מצבה ישראל באיזור: ראשית, גל־האיבה בין הערבים, ושיאו הטבח בלבנון. שנית, בשלוש השנים שלאחר מלחמת יום־הכיפורים. הוקר הרב בלחם וחמאה, ריבה וגבינה, גם בחזבורת, הוא מצין גורה, ביחוד למשפחות כעוטות־יכולת ומרובות־ילדים, ולפחות תדחה לאחר חדש מועד יחג.

הדיבון בלחץ, לדעת השר, עכן כל הדש דחוי יגדיל ביעוד הייקר באחוזים ניכרים. חסר מיליארד ל"י לתקציב הסובסידיות הוא צריך להתמלא בבימולן לכיצרכי מזון יסודיים. הסר הדיבון, שבסבות הבא יביא את תכניתו לוועדת ההכרעות של הכנסת לשם הכרעה וביצוע.

האם הכנסת יהן יזו לתכניתו של שר־האוצר על מועדה ערבה והקשה? תכנית צרוב הציבור מתנגד לה בביחוד ערב החגים, יש להניח שהמערך יחסם מאוד לקבלה.

כזכיר ההסתדרות, מר י. משל, יצא נגד „הדיעתו החד־צדדית של שר־האוצר". הוא טען, כי ההסכם שנחתם בעיתו בדבר ביטול הסובסידיות למצרכי־יסוד כעבור חצי שנה, תאריכו בחברים־עשר לספטמבר ואין מקום לחתום. נבצא, ההסתדרות הסתה בסמא־ומתן בנידון אך ורק בתאריך זה ולא לפניו. בבראש־ומתן יבדקו נתונים מדויקים, הצעותי שלפני הזב, גובה הייקור וכיו־ב מצרכים, אפשרות של ספיגת חלק מהסוב־סידיות בתקציב ובדיקת נסיון להקפאת מחירים. מזכיר ההסתד־רות הצה הצעתו להטכם רב־שנתי וצימצום הסובסידיות, בהסכם דומה בהוספת־יוקר, צימצום זחל עגיצתו אינה קשה כל־כך כבישולו בבת אחת. יש לזכור עליה המחירים לאחר הנהגת מ־ע־ערך־מוסף.

בבאמצעים לרכך תכניתו של שר־האוצר יש לכחום, בראש־ראשונה, לדחותם עד לאחר החגים. תושבי הארץ, הנושאים בעול של חובות בסתון ומסק, אל תוסרע שכחתם בחגים בשער־חגים מוסקע של מוצרי־מזון חיוניים לבית. אוצר של שמחה, של שולחן ערוך בחפות לחץ, שקול כנגד חישובי־תקציב לתרבים ולמדינה כולה.

מהלכים ומשמעותם

שר־הבטחון בנאומו בטקס סיום של בוגרי המכללה לפיקוד ומטה ציין שלושת הגורמים העיקריים, הקובעים מצבה ישראל באיזור: ראשית, גל־האיבה בין הערבים, ושיאו הטבח בלבנון. שנית, בשלוש השנים שלאחר מלחמת יום־הכיפורים. הוקר הרב בלחם וחמאה, ריבה וגבינה, גם בחזבורת, הוא מצין גורה, ביחוד למשפחות כעוטות־יכולת ומרובות־ילדים, ולפחות תדחה לאחר חדש מועד יחג.

הדיבון בלחץ, לדעת השר, עכן כל הדש דחוי יגדיל ביעוד הייקר באחוזים ניכרים. חסר מיליארד ל"י לתקציב הסובסידיות הוא צריך להתמלא בבימולן לכיצרכי מזון יסודיים. הסר הדיבון, שבסבות הבא יביא את תכניתו לוועדת ההכרעות של הכנסת לשם הכרעה וביצוע.

האם הכנסת יהן יזו לתכניתו של שר־האוצר על מועדה ערבה והקשה? תכנית צרוב הציבור מתנגד לה בביחוד ערב החגים, יש להניח שהמערך יחסם מאוד לקבלה.

כזכיר ההסתדרות, מר י. מש

השר המר: יש להקים בתי מעצר ניפרדים לקטינים

„יש להקים בתי מעצר נפרדים לקטינים ולדאוג להפרדה בטיעל של הנערים מהמבוגרים בבתי־המעצר הקיימים עד אז״ — אמר בטיול שר המשפטים המר.

עליה על הקרקע ב„מאור מודיעים״

סקס רב משתתפים של עליה על הקרקע ונוכח. 35 בתים ראשונים בישוב שיתופי של „מועלי אגודת ישראל״, התקיים באיזור מודיעים, ישוב חדש, שאוכלס ע״י 35 משפחות שלום מארה״ב, ויקרא „מאור מודיעים״.

בטקס השתתפו שר הפנים דיר יוסף בורג, היו אברהם ודיינר, ליף (מיל.) רחבעם זאבי, מנהל חלקת התיישבות במוכנות יחיאל דמוני וקהל רב מכל רחבי הארץ.

את הנצרת פתח פרופ׳ יהושע חיים יצ״ר, נציג המתיישבים, שבירך על הן האישור לחברי קבוצתו לעלות על הקרקע באיזור מודיעים. הוא דגיש, כי 35 המשפחות, שכבר מצאו במקום, מהוות כוח הלוץ 150 משפחות נוספות, שביקשו ב־ריב מאדה״ב.

שר הפנים דיר יוסף בורג איחל הם שיצליחו להגשים את רעיון הגשמה שלהם במודיעים. „בשנתי דיברים בכתבו שחי היסטוריות, מ־מי המכבים, ומימי אלה שנאלו את אדמה הזאת בקרבות 1948 בלמים״, מר. הוא הביע תקוה, כי נוצרון פן זה יילך ויגדל, ובמקום יקום טוב פורח ומשגשג.

נוכיכי „בני עקיבא״ בצפת התנדבו לעבודה בביח״ר

חבריכי „בני עקיבא״ בצפת התנדבו בצוע עבודות שונות בבית החולים משפחתי בצפת. הם עבדו בשיר ותים ובכל עבודות הדרושות בבית חולים.

הייצוא של ענף הטקסטיל והלבשה — 200 מליון דולר

נסתיים שבוע „אופנת קיץ 1977״

שבוע „אופנת קיץ 1977״ אשר ערך זו הפעם הראשונה בירושלים פעם מרכז האופנה במכון היצוא הישראלי — נסתיים אתמול לאחר רבעה ימים של פעילות עיסקית ינטנסיבית.

בשבוע האופנה נטלו חלק 81 יצרנים ישראליים. עם נציגיהם של 100 דולי התצוגה. הבוררים כי הצלחת שבוע״ היתה מעל למצופה בכל הנוגע לרשת הקונים הבינלאומית שהשתתפו, היקף ההזמנות שנשמרו ערוכות הנבוהה ביותר שהיה אי־פעם בתולדות ענף הטקסטיל בישראל.

מעריכים, כי לאור העיסקות שנעשו שוק במרוצת השבוע יש יסוד סביר להנחה, שתתקיים הייצוא של הענף כולו — סקסטיל, הלבשה ועור — אמנם תתגשם ותגיע ב־1976 לכ־200 מיליון דולר. מתוך סכום זה יהיה חלקם של מוצרי הלבשה — כולל עור ופרוות — כ־130 מיליון דולר.

הייצוא המוגבר יכוון בעיקרו אל ארצות השוק הבשותף, ארה״ב וקנ־דה. בסך הכל הגיעו לשבוע 286 קנ־יינים מ־26 ארצות. ולפי הערכה הם קיימו יותר מעשרת אלפים פגי־שות, ישיבות והצגות.

הרב שטרן משבת ישיבות ההסדר

הרב דיר טיבור שטרן אביד של מיאמי ביל׳ הסביבה המבקר עתה בארץ עסק במחקר מיוחד על ישי־ההסדר בישראל והוצאותיו הוא עומד לפרסם בספר הנדפס כעת בארץ. למטרה זו ביקר בישיבות וראיין מספר ניכר של תלמידים. ברצונו לעמוד על טיב הלימודים וכן — מידת ההישגים של בני הישיבות.

הרב שטרן התרשם מאד מביקורו בנוש עציון וכן מהתפתחות הרבה של התתישבות הדתית במקום. מה שבאד משך את עיניו היה הבנין הכפואר של ביה״ס באלון שבות.

הרב שטרן עומד להמליץ לידידיו לאמץ את בית הספר שישא את שמם של תורמים מפיאמי־ביל׳.

הרב מספל כעת בהכנת פתוח רוחני של ישיבת מיאמי ביל׳, שיסד אותה לאחרונה ע״י העברת תלמידי ישיבות הסדר לתקופות קצרות וכן הבאת תלמידי חול לארץ.

אלפים הריעו לפילהרמונית בלוס אנג׳לס

במשך למעלה מ־20 דקות הריעו 1 אלף המאזינים שהיו נוכחים איצטדיון הענק „הוליבוד בולי ב־וס אנג׳לס למגנה זובין מהפטה, זמרת הסופרן הנודעת בעולם, חברי התזמורת הפילהרמונית ה־ראלית, כשהופיעו ביום ד׳ בערב יד עם התזמורת לוס־אנג׳לס.

הקהל הצטנף עוב את האיצטדיון עם כיבוי האורות, לאחר מספר דרנים. היתה זו הופעה מרשימה ל הפילהרמונית הישראלית, שנת־בלה בחמיצות רבה ע״י העתונות הקומית וזכתה לתשואות סערות אחר הקונצרט. לפני הקונצרט נגנו שני הימנונים — הישראלי אמריקאי.

קונצרט זה והקונצרט השני ש״ב׳ במוצאי שבת באותו מקום, בה־ הם של ראשי עיריות לוס־אנג׳לס ל־אביב־יפו, פותחים את מסע ה־דעה של הפילהרמונית הישראלית ורה״ב, במלאות 200 שנה לעצ־ ותה.

בני כת מקויה יתיישבו בישראל

הראשונים מבין בני כת מאשיה יגיעו מיפאן עוד השנה ויתיישבו באחד הכושרים בארץ. זאת פסר אתמול מר אקירה זיינדו, מנציג הנהגה היפנית הזאת בישראל, ב־ שיחה עם כתב עתים. הוא הוסיף כי בשלב ראשון יגיעו משפחות אחדות.

דיר זיינדו היה בנבל התעשה ל־ קבל קבוצה של 30 מסדנים יפא־ניים הבאים לעטות שנה בקיבוץ ובהפריכה. הבאים לבשו את הבקסון הכחול לבן הכסורתי, נוסף בדגלי יפאן וישראל, ושרו „הבאנו שלום צ׳יכם״ בעברית.

הכת, הכחדה עם הכתוב בתנ״ך ועם מדינת ישראל, מקיפה אלפי יפאנים שרבים מהם נהגים לעלות לרגל לישראל מדי שנה.

לוח זמנים חדש ברכבת נכנס לתוקף במוצאי שבת

במוצאי שבת (28.8.76) נכנס ל־ תוקפו לוח זמנים חדש ברכבת ישר־אל לשנת התורף — על כך הודיע דובר הרכבת בחיפה.

בלוח הנרף מופעל, זו הפעם הראשונה, לות זמנים מתעבר לרכ־ א׳ בשבוע (וכן ביום כהרב. הג), והאת כדי לצמוח בעיבוי הגדיל של מספר הנוסעים (כולל חיילים וסטו־ דנטים) הנוסעים ברכבות ביום ראי־ שון בשבוע.

לעומת זאת היה צורך לצמצם ביתר ימי השבוע את מספר הרכבות — בסיחוד בהוזו הדרום — זה הוה לפי המגמה של צמצומים ותכ־ רונות הנדרשים היום בצפני התה־ בורה השונים.

מתל־אביב לחיפה תסענה 13 רכ־ בות בכל כיון, החל ב־6.00 בבוקר ועד כפה 8.00 בערב. דיב הרכבות האלו יוצאות בסעה „בלאה״ (6.00, 7.00, 8.00 9.00 ו־ פרס לשרי רכ־ בות היוצאות בחצי שעה״ (10.30 ו־18.30). מהלך 13 הרכבות תמלה, יצגן סהרב הנוסעות יסיורות בלי הוצאת כדי לצמוח בעיבוי 8.00 בבוקר וב־ שעה 15.00 אהה״ז. הנישה את הדכן בתל־אביב מרכז צד חיפה / בת גלים הוך כל 60 דקה.

שבע רכבות הן „הצי־אקספרס״, הן עצירות רק בבתיה. הדרה ובני־ מינה. 4 רכבות בתל־אביב בשיכות לבחרה, בינהן 2 רכבות האקספרס הנוסעות את הדכן בתל־אביב לנה־ ריה בשעה הקלוש רבעי הסעה. מ־ בהריה יוצאות 6 רכבות ביום, וכולן מגיעות לתל־אביב.

בקווי הדרום הסעה 2 יוצות רכ־ בות בכל אחד מהכיוון: כתל־אביב דרום לירושלים, מכבי ברק לירושל־ לים, מתל־אביב לבאר־שבע ולדיר־ מינה. בסו זה הלע רכבת נוסעים ביום א׳ (בשעה 09.13 מתל־אביב דרום), דבר הכאפשר גם קשר נוסף בין הנגב לבירה, וכן לחיפה.

בחיפה לירושלים הוסעלה 2 רכ־ בות בכל כיון, כמו בעבר.

המדיר ההבנה לחילים ולסטודנ־ טים שאחר בתוספם. קבוצות מאורי־ נות של תלמידים ובני נוער יקבלו 50% הנחה, אם יסדיר את נסיעתם בראש עם מנהל הנתת הרכבו הק־ רוב.

ראש מחלקת הכשרות חזר מאירופה

השחיטה באירופה מתבצעת ע״י צוותים ישראליים, כסר אתבל הרב דוד נשר, ראש המחלקת הכשרות הארצית שליד הרבנות הראשית ב־ ישראל. הרב נשר אשר את דבריו כאשר שב מבקור־ביקורת אצל ה־ שוחטים הישראליים וציותיהם ברר־ כה, בצרפת ובאירלנד, שם נער־ כה שחיטה הבשר המיובא על ידי ישראל.

אשראי למימון פרמיות הביטוח יוענק לענף המשאיות

לענף המשאיות יוענק אשראי ל־ מימון פרמיות הביטוח הנובעות מ־ חוק פיצוי נפגעי תאונות דרכים. על כך הודיע שר ההתבורה, גד יעקבי, לנציגי מוצאת מובילי המשאות, ב־ פגישה שהתקיימה אתמול בלשכתו. הפגישה זומנה בלעבות פגיעתה של מוצאת הובילים אל שר התתבורה לפני כשבוע.

דובר משרד התתבורה שמסר על־ כך הוסיף, כי בפגישה הודיעו השר ומנכ״ל משרד ובהתבורה כי סיון ה־ אשראי לתשלום פרמיות הביטוח סר־ כם עם משרד האוצר ובנק ישראל. בימים הקרובים יטופל הסיכום ב־ שיתוף נציגי הובילים, כן סוכם על הנהגת שסרי מסגן אחדים בענף, דבר אשר יקל על המובילים בגבית התמורה עבור ההובלה ומתשלום מס ערך מוסף. הגבלת ההובלה לכש־ איות מיוחדה ושומרת ורצוות עזה בעבודות המבוצעות ע״י הממשלה ר־ גופים ציבוריים הנוגעים כתקציבי ה־ ממשלה, ובחינת האפשרות לקבוע מחיר מנהה לסוגי הובלות בסמיר־ מות ושכיחות בענף ההובלה במש־ איות. דרכי הנשאים של סיכומים אלה יבוצעו גם כן בימים הקרובים בתיאום עם נציגי הענף ומשרדי ה־ ממשלה הנוגעים בדבר.

שר התתבורה: עקה התובכה בשאיות — ענף חיוני

שר התתבורה ומנכ״ל משרדו סק־ רו בפני נציגי מוצאת מובילי המש־ איות את מהלכי הממשלה בעבר בא־ שר לענף, הקמת הקרן לאשראי להון מוחר. ביטול הסדרי אשראי מועדפים ליבוא רכב, כהן אישור לגבית מס ערך מוסף, על בסיס גבית דמי ה־ הובלה במלומן, והפעלת הוצאה ה־ ציבורית לענף המשאיות, בראשותו של שר התתבורה, שבבסגרת הזו־ דה הפועל מטפחה נהבונות. ע״י וע־ דות מקצועיות, בציות שונות בפ־ ניתם עומד הענף.

בפגישה הודיע שר התתבורה כי ענף ההובלה בבשאיות היגו ענף חיוני, אולם בהיותו מושפע מרמת הפעילות הכלכלית במשק, ובמיוחד מהיקף היבוא, הינו נתון להגרזות, שר התתבורה סבור, על כן, כי ראוי לבחון דרכים להקמת קרן לביטוח בפני אבטלה, בשיתוף המובילים ו־ מרוגע הממשלה. על מנת שהקרן תמנע משברים עמוקים בענף בעתות שפל כלכלי. נושא זה יבחן במסגרת הודעה הפועל של המוצאה הציבורית לענף המשאיות.

הסניף הישראלי של הסת. הרבנים באמריקה בחרה בהנהלה חדשה

באספה השנתית של הסניף הישר־ ראלי של הסתדרות הרבנים באמרי־ קה שהתקיימה ביום א׳ כ״ו לחודש אב, נבחרה הנהלה חדשה: נשיא כבוד — הרב בנימין מורגנשטרן; נשיא — הרב אברהם ששיל; סגן נשיא — הרב מנחם רב; גזבר — הרב חיים הזנין; מזכיר — הרב אריי אשרי.

בין היתר נידונו היתיסים בין הס־ ניף ובין הסתדרות הרבנים בארה״ב לאור הודעת שהתקיימה בחודש זה בארץ, ולאור הפגישות בין חברי הסניף והנשיא החדש. הרב שמואל וירצבורגר — דיר״ר הודעה לכנון ישראל — הרב שאול ראסה. דו״ח מפורט על שתי הישיבות הכוחזקות ע״י הסתדרות הרבנים ניתן על ידי הרב משה פירסט, המנכ״ל. בישיבת הדרום בהרבות, ילמדו בשנת תשל״ז כ־300 תלמידים בכל המח־ לקות, כולל הסמיכה למודים. ב־ ישיבת אהות יעקב (ע״ש ר׳ יעקב גרינברג ז״ל — כפפילי התנועה ר־ לפנים סגן יו״ר הכנסת), בגן יבנה ילמדו בשנה זו כ־300 תלמידים ל־ עומה 240 אשתקד. המרכז החדש ל־ סתנולוגיה — שחונך לפני שבו־ עות מספר — יכלול כתות לסדנאות ובעבודות מכניקה אלקטרונית. הדר אוכל חדש הולך ונבנה.

הנשיא החדש, הרב ששיל, הביע הוקרתו לנשיא היוצא — הרב בני־ מין מורגנשטרן — על עבודתו ה־ מסורה והברוכה — שתרמה לביסוס הסניף ולהתפתחותו, והזכיר את ה־ אתגרים שעמהם יצטרך הסניף לתת־ מודד בשנה הבאה.

כעת נמצאים כמאה חברים של הסתדרות הרבנים דאמריקה שעלו והשתקעו בארץ, רבים מהם פעילים בתיים הציבוריים הדתיים בישראל.

בטולה החלטה שלא לפתוח את בית הספר בבית דגן

מליאת המועצה המקומית בית דגן בטל את החלטתה מלפני שבועיים בדבר אי־פתיחת שנת הלימודים ב־ כפר. ההחלטה ובקתה נתקבלה בט־ ענה שהממשלה נוהגת סהבת בכל הנוגע לפיתוח הייכוב וקידומו.

עתה ביטלה מליאת המועצה את ההחלטה מתוך דיעות למנכ״ל מש־ רד החינוך דוריצאן המחות של מש־ רד הפנים, שפנו אליהם בבקשה ש־ לא להשבית את הלימודים. לעומת זאת החליטה מליאת המועצה, כי אם עד תופעת ראש השנה לא יתי־ קדמו עבודות של בית דגן השבית המועצה את הלימודים בכל מוסדות החינוך דבישוב.

אתמול ביקרו בבית דגן מנכ״ל משרד החינוך דמר אליעזר שמואלי ומנהל מחוז המרכז במשרד החינוך מר מיכה ברקול. הם סיירו במוס־ דות החינוך בכפר וציינו כי החוקת מבני החינוך במקום ע״י המועצה הבקומית ראויה לשבח. הם הבטיחו ליורי המועצה כי יפעלו בהקדם ל־ מען בנית מבנה חדש בו יוכנו ארי־ חות לתלמידים וכי יסייעו בשיפור כיתות הלימוד ובהרחבתן. כן הבטיח מר שמואלי כי משרד החינוך יסייע ליישוב במסגרת פרוייקט הרווחה ב־ הקמת בתי נוער ותלמיד שישמשו את החינוך הכשלים לילדי הכפר.

* צעיר, בן 19, מעכו מת ביום ד׳ בבית החולים הממשלתי בנהריה, כ־ נראה בנסיבות כרגיות. המנות, אשר ידיימי, בלע מספר טופרו של גלד־ לות אשר היו בדשותו עקב מחלה שסבל ממנה.

● צעיר מקריית מלאכי מיכאל ממן, שנעצל בראשית השבוע כחשוד ב־ מכירת מערכת רשכקול שנגנבה מ־ רכב תונה, נחשד עתה גם כעריק מיחידתו בצה״ל. אתמול הובא בפני שופט שלום צבי גדיב באשקלון ש־ ציוה לעצור ל־10 ימים.

בוטלה שביתת הרופאים

בעקבות הסכם שנחתם בין הסתדרות הרופאים לבין הממשלה, בוטלה שביתת הרופאים, אשר נמשכה כ־ 3 ימים. הסכם זה נחתם לאחר ישיבה ארוכה, אשר נמשכה כ־ 6 שעות. הסכם זה מבטיח לרופאים תוספת שכר, אשר תגיע לכדי 30% מהשכר הנוכחי, ובכלל זה תוספת לרופאים בעלי תואר דוקטור, תוספת לרופאים בעלי ותק, ותוספת לרופאים בעלי תפקידים ניהוליים. הסכם זה מבטיח לרופאים הסדרים לגבי שעות עבודה, ומבטיח לרופאים בעלי ותק, ולרופאים בעלי תפקידים ניהוליים, הסדרים לגבי חופשות.

25 אלף תלמידים ילמדו בבת״ים

בשנת הלימודים תשל״ו שהפתח בסבוע הבא ילמדו בבת״ים כ־25 אלף תלמידים, ב־3000 יותר מאשר בשנת הלימודים שהלפה.

זאת פסר אתבול מר יצחק טורק, מנהל האגף לחינוך של העיריה. הישיבה בה יגיע ל־100. כן ילמדו כ־120 איש במבנן הפל־תיכוני לאר־ מנות פלסטיק.

כתב עתיים מוסיף כי בשליש ה־ ראשון ללימודים תוגש לתלמידים בבתיים תוכנית לימודים מיוחדת תחת השם „אני ועיר״, בה ילמדו התלמידים אודות התפתחותה של העיר מאז הוקמה לפני 50 שנה ועד היום. זאת, בבסגרת שנת יובל ה־50 שתוגג העיר בקרוב. רבני הפוצעה הדתית בבת״ים ידריכו השנה את תלמידי כיתות ו׳ ו׳ בדיני הנחת תפילין, במגמה להכינם לטקס בר־ המצוה שיכניסם לעול המצוות.

לרשות 1500 המורים המתמנים בבת״ים יעמדו שתי מרכזיות פדג־ גיות עזוגות שיסייעו להם בהכנת השיעורים.

תפוסה מלאה כישיבה התיכונית „אדרת״

בישיבה התיכונית „אדרת״, הקר־ לת תלמידים גם מחולון, הגיה השנה תפוסה מלאה המספר בחודי הישיבה בה יגיע ל־100. כן ילמדו כ־120 איש במבנן העל־תיכוני לאר־ מנות פלסטיק.

כתב עתיים מוסיף כי בשליש ה־ ראשון ללימודים תוגש לתלמידים בבתיים תוכנית לימודים מיוחדת תחת השם „אני ועיר״, בה ילמדו התלמידים אודות התפתחותה של העיר מאז הוקמה לפני 50 שנה ועד היום. זאת, בבסגרת שנת יובל ה־50 שתוגג העיר בקרוב. רבני הפוצעה הדתית בבת״ים ידריכו השנה את תלמידי כיתות ו׳ ו׳ בדיני הנחת תפילין, במגמה להכינם לטקס בר־ המצוה שיכניסם לעול המצוות.

לרשות 1500 המורים המתמנים בבת״ים יעמדו שתי מרכזיות פדג־ גיות עזוגות שיסייעו להם בהכנת השיעורים.

עירית חולון תפתח בית ספר למטפלות

עירית חולון תפתח בקרוב בית ספר לסטפלות בסמנונות יום. בית־ הספר יוכון במרכז הקהילתי בשכו־ נת קרית שרת בעיר. בשלב ראשון ילמדו בו 50 מטפלות שיעבדו הכש־ רה מיוחדת לקראת יציאתן לעבודה כסטפלות בתינוקות. בית הסטר הוקם סמוך למעון ילדים רכים, אשר שם יעבדו השיעורים המעשיים.

מעצר ל„איצ׳לה הגדול״

יצחק צוויינגבוים הידוע בכינוי „איצ׳לה הגדול״, נעצר אתמול ל־5 ימים על ידי שופט השלום י. דביבי בתל־אביב כחשוד בסחר במטבע חוץ.

החובש פקד שמואל הספל סיפר, כי ביום ג׳ נערך חיפוש בביתו של האשור, והיו שם זוג זקנים, פנסיו־ נרים מארה״ב, אשר מכרו לו מטבע חוץ.

עוד סיפר החובש, כי המשטרה פתחה את הכספת של האשור בבנק קופת־עם ונמצאו בה כסף במטבע חוץ.

בצפת נפתח בי״ס מחוזי להשתלמות עובדי הוראה בחסות אונ. חיפה

מאת פרופ׳ „הפרופ״ מגליל

בצפת נפתח אתמול בית ספר מחו־ זי להשתלמות עובדי הוראה בחסות אוניברסיטת חיפה. בבית הספר יש־ תלמד מאה מורים מכל מחוז הצפון במסגרת 4 חוגים.

בפתיחה התגינית ברכו ד״ר איתן ישראלי מאוניברסיטת חיפה ומר דוד מזבנק ומ״מ ראש העיריה. את ביה הספר יבחל מר עזרא יגאי מפקח משרד החינוך במחוז.

המורים המשתלמים נבחרו הועלצו ע״י מפקחי משרד החינוך.

התחומים כוללים את המקצועות: לשון וספרות לכתות א׳—ו׳ ולחטי־ בת הבינים, כמ״מ מרכזי מעבדות פדגוגיות.

מתבהל משא ומתן עם משרד ה־ חינוך לפתיחת קורס רביעי להשתל־ מות מנהלים. מטרת ההשתלמות: הכרת תכניות הלמודים של משרד החינוך ויכולת הפעלת צוות מורים בבית הספר תוך התמודדות עם קש־ יים בהפעלת תכניות למוד חדשות.

ארגון מסיעי תיירים יפסיקו את שירותיהם לשלושה ימים

ארגון מסיעי היירים בישראל, ה־ מאגד בתוכו 300 מורי דרך בעלי רכב פרטי לסיורי תיירות (רכב „אשכולי״) יפסיקו את שירותיהם ל־ שלושה ימים ויקיימו משמרות הס־ ברה ליד משרדי הממשלה המטפלים בענייניהם.

השביתה הזכירה כמחאה נגד ה־ טיפול הכושל בעניינים ע״י משרדי התתבורה התתירות.

מסיעי יתיירים דורשים להביר ב־ הם כענף מכנים מטבע חוץ לכדי־ נה ובהתאם לכך לתת להם הסבות והתריצי ייצוא, כמו״כ הם דורשים להכיר בהשקעה שלהם כהשקעה ב־ מפעל מוכר. דרישה אחרת היא ל־ הכיר ברכב „אשכולי״ כרכב ציבורי לכל דבר, בכדי שרכב זו יוכל לס־ ביל תיירים בתוך הארץ.

צמרת מפ״ם נפגשה עם ראש הממשלה

מאת סופרנו לענייני כפלגות

צמרת מפ״ם: בראשות שר הבריר־ אות ויקסור שם־טוב נפגשה אתמול לשיחה עם ראש הממשלה, יצחק רבין בנושא הפרשיות הציבוריות בהן היה מעורב שר הבריאות.

בשיחה לא הועלתה שביתת האח־ יות, שכן מר רבין שכן שהדבר נתון בלעדית להחלטתה של ועדת השרים לענייני שכר.

באשר לתוק בריאות ממלכתי, אמר מר רבין כי סרם החליט בנושא זה, באשר הוא בודק את הנושא, ובמ־ יתחד את הקשר בין קופ״ח וצדדים שונים שהועלו בעקבות הצעת הוק, הוא הדגיש שלי״ע איימה בכשבר ממשלתי אם יתקבל הוק במתבר־ נתו הנוכחי.

בנק המזרחי המאוחד בע״מ

קרנות נאמנות

מחיר יחידה	מחיר פדיון
192.80	188.12
144.91	141.43
114.77	112

סלע שחם חלמיש

המנהל: חברת השקעות של בנק המזרחי המאוחד בע״מ

תורנות בתי מרקחת

תורנות בתי המרקחת בליל שבת ירושלים: „מגדות דפנה״ — בי־ לות דפנה בין 128 מרכז מסחרי טל. 241804; „הלבנוניאן״ — רובע הגנרים טל. 284401.

תל אביב: „בבר״ — רח׳ דיזנגוף 174 טל. 222386; „פרנקל״ — רח׳ המלך ג׳ורג׳ 26 טל. 223721.

חיפה: „עליה״ בת גלים — רח׳ עליה 44 טל. 523052.

בת ים: „רבת יוסף״ — מרכז מס־ חרי טל. 867951.

רמת גן: „רבה״ — רח׳ ז׳בוטינ־ סקי 65 טל. 793483.

בני ברק: „רבה״ — רח׳ ז׳בוטינ־ סקי 65 טל. 793483.

פתח תקוה: „גאולה״ — רח׳ ברנ־ הרש 21 טל. 911710.

הרצליה: „רענגה״ — רענגה רחוב אחוזה 78 טל. 210601—052.

נתניה: „נתניה״ — רח׳ הרצל 11 טל. 22842.

תורנות בתי המרקחת בשבת ירושלים: „הרצל״ — רח׳ יפו 36 טל. 225059.

תל אביב: „נצח ישראל״ — רח׳ נצח ישראל 11 טל. 226545; „ברק״ — רח׳ רבי 15 טל. 446682.

חיפה: „גאולה״ — רח׳ הרמון 12 טל. 640466.

בת ים: „בלפור״ — רח׳ בלפור 90 טל. 883448.

רמת גן: „חן״ — רח׳ ז׳בוטינסקי 99 טל. 794434.

בני ברק: „חן״ — רח׳ ז׳בוטינסקי 99 טל. 794434.

פתח תקוה: „היקנון״ — רח׳ שטכפר 21 טל. 910946.

הרצליה: „רענגה״ — רענגה רח׳ אחוזה 78 טל. 210601—052.

נתניה: „תרופה״ — רח׳ הרצל 2 טל. 28656.

באר שבע: „הנגב״ — רח׳ קק״ל

תורנות בתי המרקחת בשבת שבת ירושלים: „הבירה״ — רח׳ חז־ קיאו המלך 23 טל. 33843; „אלבה־ רא״ — רח׳ בלאה אידין טל. 284123.

תל אביב: „פרנקל״ — רח׳ המלך ג׳ורג׳ 28 טל. 223721; „כבר המדי־ נה״ — רח׳ ה׳ באייר 48 טל. 258046.

עירית חולון תפתח בית ספר למטפלות

עירית חולון תפתח בקרוב בית ספר לסטפלות בסמנונות יום. בית־ הספר יוכון במרכז הקהילתי בשכו־ נת קרית שרת בעיר. בשלב ראשון ילמדו בו 50 מטפלות שיעבדו הכש־ רה מיוחדת לקראת יציאתן לעבודה כסטפלות בתינוקות. בית הסטר הוקם סמוך למעון ילדים רכים, אשר שם יעבדו השיעורים המעשיים.

מעצר ל„איצ׳לה הגדול״

יצחק צוויינגבוים הידוע בכינוי „איצ׳לה הגדול״, נעצר אתמול ל־5 ימים על ידי שופט השלום י. דביבי בתל־אביב כחשוד בסחר במטבע חוץ.

החובש פקד שמואל הספל סיפר, כי ביום ג׳ נערך חיפוש בביתו של האשור, והיו שם זוג זקנים, פנסיו־ נרים מארה״ב, אשר מכרו לו מטבע חוץ.

עוד סיפר החובש, כי המשטרה פתחה את הכספת של האשור בבנק קופת־עם ונמצאו בה כסף במטבע חוץ.

בצפת נפתח בי״ס מחוזי להשתלמות עובדי הוראה בחסות אונ. חיפה

מאת סופרנו „הפרופ״ מגליל

בצפת נפתח אתמול בית ספר מחו־ זי להשתלמות עובדי הוראה בחסות אוניברסיטת חיפה. בבית הספר יש־ תלמד מאה מורים מכל מחוז הצפון במסגרת 4 חוגים.

בפתיחה התגינית ברכו ד״ר איתן ישראלי מאוניברסיטת חיפה ומר דוד מזבנק ומ״מ ראש העיריה. את ביה הספר יבחל מר עזרא יגאי מפקח משרד החינוך במחוז.

המורים המשתלמים נבחרו הועלצו ע״י מפקחי משרד החינוך.

התחומים כוללים את המקצועות: לשון וספרות לכתות א׳—ו׳ ולחטי־ בת הבינים, כמ״מ מרכזי מעבדות פדגוגיות.

מתבהל משא ומתן עם משרד ה־ חינוך לפתיחת קורס רביעי להשתל־ מות מנהלים. מטרת ההשתלמות: הכרת תכניות הלמודים של משרד החינוך ויכולת הפעלת צוות מורים בבית הספר תוך התמודדות עם קש־ יים בהפעלת תכניות למוד חדשות.

ארגון מסיעי תיירים יפסיקו את שירותיהם לשלושה ימים

ארגון מסיעי היירים בישראל, ה־ מאגד בתוכו 300 מורי דרך בעלי רכב פרטי לסיורי תיירות (רכב „אשכולי״) יפסיקו את שירותיהם ל־ שלושה ימים ויקיימו משמרות הס־ ברה ליד משרדי הממשלה המטפלים בענייניהם.

השביתה הזכירה כמחאה נגד ה־ טיפול הכושל בעניינים ע״י משרדי התתבורה התתירות.

מסיעי יתיירים דורשים להביר ב־ הם כענף מכנים מטבע חוץ לכדי־ נה ובהתאם לכך לתת להם הסבות והתריצי ייצוא, כמו״כ הם דורשים להכיר בהשקעה שלהם כהשקעה ב־ מפעל מוכר. דרישה אחרת היא ל־ הכיר ברכב „אשכולי״ כרכב ציבורי לכל דבר, בכדי שרכב זו יוכל לס־

צמרת מפ״ם נפגשה עם ראש הממשלה

מאת סופרנו לענייני כפלגות

צמרת מפ״ם: בראשות שר הבריר־ אות ויקסור שם־טוב נפגשה אתמול לשיחה עם ראש הממשלה, יצחק רבין בנושא הפרשיות הציבוריות בהן היה מעורב שר הבריאות.

בשיחה לא הועלתה שביתת האח־ יות, שכן מר רבין שכן שהדבר נתון בלעדית להחלטתה של ועדת השרים לענייני שכר.

באשר לתוק בריאות ממלכתי, אמר מר רבין כי סרם החליט בנושא זה, באשר הוא בודק את הנושא, ובמ־ יתחד את הקשר בין קופ״ח וצדדים שונים שהועלו בעקבות הצעת הוק, הוא הדגיש שלי״ע איימה בכשבר ממשלתי אם יתקבל הוק במתבר־ נתו הנוכחי.

בנק המזרחי המאוחד בע״מ

קרנות נאמנות

מחיר יחידה	מחיר פדיון
192.80	188.12
144.91	141.43
114.77	112

סלע שחם חלמיש

המנהל: חברת השקעות של בנק המזרחי המאוחד בע״מ

במפלגה ובתנועה

פעילות „ארגון ותיקי התנועה״ ירושלים

ר׳ פרץ הרפטר, חבר המרכז העולמי וראש „המרכז להינוך דתי״, הרצה מחר, ש״ק, בשעה 4.00 אחרי הצהרים, בביהכ״נ של היכל שלמה, על הגרא. „פרשת השבוע לאור יסודות״. מרבות הציטוטים — הח׳ צפורה גוזיק.

הרב מרדכי קירכבלום, יו״ר בפו־ על כל כחלקת העליה הקליטה של הסוכנות היהודית והבר המרכז ה־ עולמי, יוצה על „מוסר היהדות לפי פרקי אבות״, מחר, ש״ק, בשעה המש אחה״צ, בהיכל שלמה.

ר׳ משה בנרכסון, יו״ר סניף יו״ר שלים של „ארגון ותיקי התנועה״, ילמד ש״עור בחומש ומפרשים, מחר, ש״ק, ב־7.30 בבוקר, בביהכ״נ של היכל שלמה.

הקהל מוזמן.

הנוער האשה הדתית לאומית ירושלים

עוגן שבת במכון הרי פישל, המר־ צה על פרשת השבוע הגב׳ עליזה אגמי, עיונים בתפילה הגב׳ שושנה הולצברג.

בבית הכרם בפנסיון מרגוע פרשת השבוע הרב דוד שפירא.

סניף הספר״ל חיפה

שיעורי תורה: בביהכ״נ הפועל ה־ מזרחי בבית התנועה ברחוב החולץ 59 בשבת ב־7 בבוקר שיעור בגמ־ רא, ע״י החבר מנחם המר, ב־10.30 שיעור ברמבים ע״י החבר מאיר אוריין. בכל יום ראשון ב־6.30 בערב שעור בגמרא ע״י החבר מנחם המר.

בביהכ״נ בשכון הפועל המזרחי בקרית אליהו בשבת בשעה 1.00 שעור בגמרא ע״י החבר לב־ נון. אחה״צ שעור בגמרא ע״י החבר ישראל פולקבין בכל יומות השבוע לפני תפילת מנחה שעור בכסגרת ליומוד הדף היומי ע״י הרב בהרב ליבר.

בביהכ״נ המרכזי בקרית אליהו ב־ שבת ב־3.30 שעור ברמב״ם על ידי החבר דוד אורבך. בביהכ״נ המרכזי בקרית אליעזר בימים א׳ ו־ה׳ ב־ 17.30 שעור ברמבים ושעור עיוני בספרי הגביאים בהדרכת דוד אורבך.

בשבת בבית הכנסת „מקור ברוך״ בשעה 16.00 דרשה על פרשת ה־ שבוע ועניני דיומא ע״י הרב רפאל סולדנו.

הנוער האשה הדתית לאומית פניף תל אביב

פרשת השבוע: בהמשך שיעורין ב־ ביה כנסת רחוב המערכה 40. הברצה מר ברידיין.

הנוער האשה הדתית לאומית בעונג שבת בבתון דתי נשבבדים

14 יוצה הרב זאב ורלאוף בפרק אבות בשעה 5.30.

המרכז לקליטה הדתית של עולים

ליל שבת

תל אביב: מזון עולים רסב רח׳ בן יהודה 13. מסיבה עונג שבת עם חנן מר יוסף יו. שירה ושיחה על פרשת השבוע. מעון עולים „הרי־ קון״, רח׳ הירקון 56. מסיבה עונג שבת עם חנון יצחק שפירא. שירה שיחה על פרשת השבוע.

מודיעין: במועצה הדתית — עיון בתפילות הימים הנוראים הדרכה ד׳ הכבדה, הרב קלר — רב העיר.

ירושלים — במעון עולים בכפר־ רת ציון חוג לאקדמאים עולים בחד־ רכת הכרה בר טלץ. ד״ר אברהם ברגר.

רמת השרון — חוג לעברית ד׳ הדנת בהדרכת המורה דחל שולמן.

יום רביעי

תל אביב: מעון עולים קסם כעור בהדרת ע״י מר יוסף זבידוביץ ב־ 7.30 בערב.

הזמנה: בקרית משה שיחה על הדש התשובה הה׳ ראובן ויס, מנהל תיכון. אדגנה ברומב פינקר.

חיפה

„בכנה — נצח ישראל״

התפילות בליל שבת לפני ומני הדלקת נרות בשבת בבוקר ב־8.15. לפני התפילה בשעה 7.30 שעור ב־ תלמוד ע״י הרב ישעיהו גנר רבו של בית הכנסת. לפני הקריאה לימוד משנת לזכרם של תלמידי ביה״ס שנפלו במערכות ישראל.

לוח הצופה

● **סגל קונה הכל דגישים שלוחיות** מקרים מערכות וחיסנלים 932267 .863784

● **בקרית־הרצוג בנייברק 3 +** פ״א מיגה עבודה + הוספות. קיר־ .788161

● **למשרד** עו״ד בתל־אביב דרוי־ **עה כתבנית לחפיים.** טלפון 458515 בשעות 4—5.

● **בבני־ברק** בהזמנות דירה חדשה 4 חדרים + שרותים כפולים + גג מרוצף, בבבר־גר 4 דירה 5.

● **בקרית גיתא** (צומת סביון) ליד אור יהודה דרושה מטפלת לתינ־ נוק בן שנה שעות העבודה 15.30— .700. תנאים טובים טל. 758447.

● **מקרקיעים** בחבורה לעבודה במשק בית עם לינה אצל משפחה. מסורתית. טלפון 297099 או 257727.

לוח ירושלים

● **דרושה** מטפלת לתינוקת בת שנה, בבית התינוקת ללא עבודות בית. טלפון: 30508.

● **תדר מרוהב** + הסקה + טלפון שמור במטבח לבחורה. 30508, .68563

● **ההשכרה** — בקרית משה, דיר־ ה יפה, 2 הדרים + טלפון, לאלוף והשרי 523436—02.

● **דרושה** אשה לטיפול בתינוקות בבית־יגן. תנאים טובים טל. 050. .424774

לוח חיפה

● **בכרמה** משרד שידוכים אקסקל־ לוסיבי לדתיים טלפון 30533

هكذا من الأصل

על פי סיכום של י. משל בוועדה המרכזת

תביעות ועדי העובדים הלא־יחודיים צריכות להתברר במו"מ בכל משרד ממשלתי

ההבדלות והסעיפים שהקלו ועדי העובדים הלא־יחודיים בשירות המדינה, צריכות להתברר ממש שיתקיים בכל משרד ממשלתי בין ההנהלה לבין ועד העובדים, בהשתתפות נציג הסתדרות עובדי המדינה הנוסף בכשיר — על פי הוראה אחמור הועדה המרכזת על פי הצעת מזכיר הסתדרות י. בשל.

הועדה המרכזת נפגשה אתמול עם נציגים של ועדי העובדים הלא־יחודיים בשירות המדינה ועם כוכבי הסתדרות עובדי המדינה וסכמה את הבעיות הנסרידות עובדים אלה.

בישיבת הועדה המרכזת השתתף בנציל כשיר ראש הממשלה, שמעון פרס. הקיים בשעתו מגעים עם ועדי העובדים הבלתי יחודיים בלבד ל־פגישתם עם ראה"מ. פרס הוזמן לישיבה ע"י מזכיל ההסתדרות.

בהחלטת הועדה המרכזת נאמר כי הועדה בראשות א. חסון שמונהה על ידי המחלקה לאיגוד מקצועי, הלוזה ותמיכה באחדה קבוע למרים ובמידה שיתעורר חיזוק דעות בין ועד העובדים של המשרד לבין נציג ההסתדרות עובדי המדינה, הם יה־ברר בפני ועדת חסון.

הועדה המרכזת חיוותה את דע־תה כי אין מקום להסכים חשאיים בשירות המדינה וכי כל הסכם בין נציגויות העובדים לבין המעסיק ה־ממשלתי חייב להיות גלוי.

נציגי הועדים הבלתי יחודיים מי־כשרדי הפנים, האוצר, המסחר וה־תעשיה, הבריאות, החינוך והתעד, מעבר בתהליך הדיון כי באו שנעשה עם ראש הממשלה בהודש מרס ה־שנה, לא התקדם לכעשה הטיפול ב־הביעותיהם הראשי לעיעיף 10 בהם־כם שבין ההסתדרות לבין הממשלה. הם ציינו כי בעוד שקיימת נכונות מצד המעסיק הממשלתי לדון עם נציגי ועדי העובדים הלא־יחודיים בנע־על ידי המחלקה לאיגוד מקצועי, יוזהים, בהקלים מוחצדים הלא־יחודי דרים בהחבה סירוב כאשר הם תובי־עים הקיימים ויונים בם אחם. עוד אמרו כי יש לכלול בנ"ג שלהם ב־הרכבה של ועדת חסון וכי דעתם אינה נתנה כדרך פעולה של הסתד־רות עובדי המדינה בפגיעותם.

אברהמוביץ שולל חלוקה קבוצה של יחודיים ולא־יחודיים

יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי, א. אברהמוביץ, הבהיר כי של ועדת חסון הוכל להמשיך את הנוכרים הי־נגעים בדבר ולשכות את הביעותי־הם, אך ברך להיות ברור כי נרשי־אים אחרים שהועלו בפני הועדה ר־שבריהם — סיבוי יחודי בתנאי ה־עבודה, יחוזי כל הסף משים שאין אפשרות לדון בהם ב־1976 בסס־גרת הסכם העבודה שנחתם. אברה־מוביץ הבהיר כי הגוף המכונה עצמו יעדת התאגד של העובדים הלא־יחודיים, עובד בשרירה לעצם הכב־ה של הסתדרות עובדי המדינה ר־הרית הזהר של יחודיים ולא־יחוד־דיים, שמעמה לה אולי הצדקה ענ־יינית זכנית לאחר פרסום דו"ח בר־ראי, אינה צריכה להיות תופעה הבדתה.

אישים ומוסדות

— מנכ"ל הסוכנות כי אריה דולצין יצא אתמול לאנגליה ולארה"ב ב־שליחות המגבית.

— כי"ר אורל ויינגיש, בנו של „הרידיל" כיים אתמול ירה"דבש ש־ביקה עם אחמו הצעירה בישראל, וכב לאנגליה במסוב „אל־על".

רווקה בת 28
נחמדה מאוד
נאה ומבוססת היטב
מעוניינת בפתאים
למטרת נישואין
ת. ד. 181 באר שבע

לסוכנות בטוח
דרושה
לעבודה משרדית כללית
עם ידע בהדפסה
והנהלת חשבונות
לעבודה חצי יומית,
5 ימים בשבוע.
ידיעה באנגלית מועדפת
טלפון: 225939

בית כנסת המרכזי
קרית אונו
מחפש
בעל מוסף
לימים הנוראים
הבעל"ט
לפנות טל' 753025
או 753010

חזן
בעל תפילה מסורתי
מחפש משרה בתל-אביב
לפנות מעה 4.30 אחה"צ
טל' 441794

בעל תפילה,
טנור, מנוסה
מעוניין במקום
לימים נוראים
ת.ד. 744 ב"ש
עבור חזן

בבני-ברק
חדרים מפוארים
+ פנסיון מלא
או חלקי
מתכבלות הזמנות לחגים
טל. 767198

„מסע־התעוררות" בצה"ל

בקצרת התעוררות כרבנים, ש־נערכה בבסיס הדרומה של צה"ל, בהשתתפות אלפי חיילים, נפתח אתמול „מסע־התעוררות" בצה"ל שעורכת הרבנות הצבאית הרא־שית לקראת הימים הנוראים.

בימים הקרובים, ועד לאחר יום־הכיפורים, יוצרבו כנסי התעוררות לימים בכל יחידות צה"ל, ורבנים יסבירו בהם את מהות הימים ה־נוראים.

בכנס־ההתעוררות הראשון עמד הרב הראשי לצה"ל, האלוף הרב מרדכי פרוקן, על משמעותם של ה־ימים הנוראים בכיסור הרוחני וה־מוסרי, ובעיקרם — העלאת המהה המוסרי בתוך החברה הישראלית ו־תיקון הפיזותים והסילופים בהכרתנו הייחודית כיהודים נושאי מורשה עתיקה, שעיקרה תפארת־האדם ועל־יונותו המוסרית.

סגן הרב הראשי לצה"ל, תא"ל הרב גד נבון, הצביע בדברו על גישתה הייחודית של היהדות אל האדם והעם.

בכנס־ההתעוררות ביחידות השונות מלווה חלק אמנותי, בו בופיעים הברי להקת הרבנות הצבאית נאב־נים במלוואים בכיפוע של שירים הסדיים ושירי הימים הנוראים.

חברת „אל־על" הפסידה 19 מליון ל"י ב־1975/6

מאת שיבתו לעניני תחבורה

שנת הכספים 1975/6 נסתיי־מה בהפסד של 19 מיליון ל"י ל„אל־על" — מהברי מטאון בהנ־הלת הסניפים אהמוד.

יו"ר ועדת הנהלים של החברה, ח"כ מ. כרמל, והמנכ"ל מת בן ארי, אמרו אתמול בסכ"ת שעונאים בה"א כי ההפסד יכול היה להיות הרבה יותר גדול אילולא נקטה ה־חברה בסדרה מ"ל צעדים להסכנתו. בין היתר נעשו מאמצים להעלאת פריון העבודה ובתצו צמצומים בכח האדם. בישול הנמים ופיטורי עובדים זמנים ועונתיים ועוד. הם ציינו כי זו הפעם הראשונה כזה 14 שנה ש־הבאון בראה על הפסד.

בין הגורמים להפסד הנוכחי הוז־ביר הדומרים את הביתון בעולם ה־ביעבי מטבע קשה בתעופה, ומבני־תה עובדי התחזוקה שעלתה לחב־רה 30 מיליון ל"י. הריסורמה ב־כמים אף היא עלתה לחברה 30 מיל־יון ל"י.

כ. כרמל קרא לליכוד ציבור הצי־בדים ב„אל על" וכיום הפיצול בדו־עדים הקיים ביניהם. לדעתו צריכים גם העובדים להחליט בהצבעה חש־אית בנושאים עקרוניים. אם לא יבו־צעו דברים אלה גם אם יתחבו הסכמי עבודה לא יהיה „שלום תעשיתי" — אמר.

בדברו על ההתדות לשנה זו אמר כ. בן ארי, כי מוגש שיפור בתנו־עת הנוסעים עם ההתאוששות בתי־רות. בשנה זו צופים הכנסה של 245 מיליון ל"י עליה של 25 אחוז לעומת ההכנסות בפועל בשנה החו־לפת.

חבי „קאל" כיותרת זכמיות לגבי „קאל", החברה לתובלה אווי־רית, אמר, כי לא היה סעם בהקמתה וה"א כיותרת ומכוזבת משאבי ה־בשק אולם, החברה מקבלת את הח־לטת המסלה בעניין. הוא דחה את ההצעה של ר. איילנד בדבר שותפות בין „קאל" ל„אל על", באמרו ש־רעיון זה מופרך עוד יותר מאשר הקמת „קאל" כחברה פרטית.

לדעתו של מנכ"ל „אל על" היא תפגע בתנועת הנוסעים והמטענים כאחד עם הרחבת סיסות השכר ל־הובלת מטענים בשכר.

להלן תבע מ. בן ארי לתת תמרי־צי ייצוא ל„אל על".

בית כנסת מפואר הועתק מברוקלין לאבן שמואל

שר הדתות: משרדו יוזם תנועה של הידוק הקשרים עם התפוצות

בסירה ובריקודים, בהשתתפות שר הדתות ד"ר יצחק רפאל, רבנים, ר־שלהיר, נדולה שרה"ב, התקיים אתמ־כיל לפנות ערב טקס חנוכת בית כנסת מפואר באבן שמואל, מרכז אזורי של הכוועצה האזורית שפיר בנזרה לכיס.

הכדובר במבצע של העסקת מרכז מפואר בברוקלין שבניו יורק, אשר נסגר לאחר נדידה הכונית של ה־אוכלוסיה היהודית באזור זה.

רב הקהילה „בני ישראל", ד"ר נה רוזנבוים, כסר לכתב צעיים דוד אפר, שהמרכז הקהילתי בארסט פלדבוש שבברוקלין, אשר בהקמתו הוסעו כשלושה מיליון דולר, הר־קב רק לפני כ־14 שנה ושירת אוכ־לוסיה של רבבות יהודים, שהתגוררו כאזור זה.

מר רוזנבלום כסר, שעד עתה הבעיר כבר כחצי מיליון דולר ל־כסרה ע. כן הבעיר לאבן שמואל את כל האביזרים והחלקים הפנ־ימיים של אולם בית הכנסת, כולל כפרי הכורה, הוריאדיים, הביסורים והכסויים לדוסה אחרים.

לאחר הכנסת ספרי התורה, ש־נישאו תחת חופה תוך כדי ריקודים ושירה, פתח את הטקס כר כשה מוסקוביץ, ראש המועצה האזורית שפיר.

שר הדתות ד"ר יצחק רפאל אמר בדברי ברכתו, שמשרדו יזום הבעה של הידוק הקשרים עם התפוצות, אשר תפעל בשני כיסוים.

בכיסוד אחד, תעשה פעולה של אימוץ בתי כנסת קיימים וכבוסים בחיל עם בתי כנסת בישראל, כדי להביא ל־שיתוף פעולה ביניהם בכל השס־תים, כולל מזרה חומרית. בכיסוד השני, יפנה בשרדו לראשי יהדות התפוצות, ובעיקר לארה"ב, לעשות הכל כדי להעביר את עשרות ואמות בתי הכנסת הנטרשים בחבני העולם לישראל. הוא הוסיף, כי בימים אלה מתבצעת העתקה דומה מברוקלין ל־ירושלים.

השר מסר עוד, שברחבי ישראל מתנהלת כעת הבנעה של בניית בתי כנסת בהיקף של כ־70 מיליון ל"י, רק כשליש מהסכום בא מסמרות ממלכתיים, וכל היתר מושתתפות המתפללים.

דברי ברכה השמיעו גם הרב אברהם דולנין, לשעבר מנהל משר־רד הדתות וכיום נציג הסתדרות הרבנים באמריקה, הרב בניסין אביר עד, הרב האזורי לשפיר, מר שאול נאק, נשיא המרכז הקהילתי „בני ישראל" בברוקלין, הרב ד"ר נח רוזנ־בלום ואחרים.

צעיר טבע בכנרת

צעיר בן 23, שמואל ד"ן, מפתח תקונה סבע ביום ה' בתוך אילנות בכנרת.

הוא הגיע בחברת גיסו לחוף הכי־נרת, ויצא שמו בסירה משוסים סכר־רה. במרחק של 200 כ' מהחוף קפץ למים כדי לשחות, אך נעלם. למי־קום הוועקו המשטרה וכן צוללנים ודיגים, אשר חיפשו את הגופה. אך עד למסידת הידיעה לא נמצאה ה־גופה.

יו"ר ועידת הנשיאים ביקר ברומניה

יו"ר „ועידת הנשיאים" של האיר־גונים היהודיים בארה"ב, הרב אלכס־נדר שידלר, ביקר ברומניה יחד עם כי"ר יהודה הלבן כאורחי הרב הראשי רזן. בביא מרצית הקהילות ה־יהודיות ברומניה.

בהלך הביקור ניתנה לרב שינדלר כל האפשרות להכיר את מצב חייהם של היהודים ברומניה. הוא ביקר בבתי־כנסת, בסיעור הלמוד, בבתי־אבות ובמוסדות דתיים. הרבותיים ו־הברתיים אדרים השייכים לפדרציה.

בבית הכנסת הכורלי בבוקרשט שהתפלל 1500 א"ש בקבלת־שבת שבה נכחו גם האורחים. הרב רזן השמיע באזניהם „בריך הבא" לבבי.

בית כנסת מפואר הועתק מברוקלין לאבן שמואל

שר הדתות: משרדו יוזם תנועה של הידוק הקשרים עם התפוצות

בסירה ובריקודים, בהשתתפות שר הדתות ד"ר יצחק רפאל, רבנים, ר־שלהיר, נדולה שרה"ב, התקיים אתמ־כיל לפנות ערב טקס חנוכת בית כנסת מפואר באבן שמואל, מרכז אזורי של הכוועצה האזורית שפיר בנזרה לכיס.

הכדובר במבצע של העסקת מרכז מפואר בברוקלין שבניו יורק, אשר נסגר לאחר נדידה הכונית של ה־אוכלוסיה היהודית באזור זה.

רב הקהילה „בני ישראל", ד"ר נה רוזנבוים, כסר לכתב צעיים דוד אפר, שהמרכז הקהילתי בארסט פלדבוש שבברוקלין, אשר בהקמתו הוסעו כשלושה מיליון דולר, הר־קב רק לפני כ־14 שנה ושירת אוכ־לוסיה של רבבות יהודים, שהתגוררו כאזור זה.

מר רוזנבלום כסר, שעד עתה הבעיר כבר כחצי מיליון דולר ל־כסרה ע. כן הבעיר לאבן שמואל את כל האביזרים והחלקים הפנ־ימיים של אולם בית הכנסת, כולל כפרי הכורה, הוריאדיים, הביסורים והכסויים לדוסה אחרים.

לאחר הכנסת ספרי התורה, ש־נישאו תחת חופה תוך כדי ריקודים ושירה, פתח את הטקס כר כשה מוסקוביץ, ראש המועצה האזורית שפיר.

שר הדתות ד"ר יצחק רפאל אמר בדברי ברכתו, שמשרדו יזום הבעה של הידוק הקשרים עם התפוצות, אשר תפעל בשני כיסוים. בכיסור אחד, תעשה פעולה של אימוץ בתי כנסת קיימים וכבוסים בחיל עם בתי כנסת בישראל, כדי להביא ל־שיתוף פעולה ביניהם בכל השס־תים, כולל מזרה חומרית. בכיסור השני, יפנה בשרדו לראשי יהדות התפוצות, ובעיקר לארה"ב, לעשות הכל כדי להעביר את עשרות ואמות בתי הכנסת הנטרשים בחבני העולם לישראל. הוא הוסיף, כי בימים אלה מתבצעת העתקה דומה מברוקלין ל־ירושלים.

השר מסר עוד, שברחבי ישראל מתנהלת כעת הבנעה של בניית בתי כנסת בהיקף של כ־70 מיליון ל"י, רק כשליש מהסכום בא מסמרות ממלכתיים, וכל היתר מושתתפות המתפללים.

דברי ברכה השמיעו גם הרב אברהם דולנין, לשעבר מנהל משר־רד הדתות וכיום נציג הסתדרות הרבנים באמריקה, הרב בניסין אביר עד, הרב האזורי לשפיר, מר שאול נאק, נשיא המרכז הקהילתי „בני ישראל" בברוקלין, הרב ד"ר נח רוזנ־בלום ואחרים.

צעיר טבע בכנרת

צעיר בן 23, שמואל ד"ן, מפתח תקונה סבע ביום ה' בתוך אילנות בכנרת.

הוא הגיע בחברת גיסו לחוף הכי־נרת, ויצא שמו בסירה משוסים סכר־רה. במרחק של 200 כ' מהחוף קפץ למים כדי לשחות, אך נעלם. למי־קום הוועקו המשטרה וכן צוללנים ודיגים, אשר חיפשו את הגופה. אך עד למסידת הידיעה לא נמצאה ה־גופה.

ממשלת ישראל — הסוכנות היהודית לישראל
ההסתדרות הציונית העולמית

עצרת זכרון
לפנחס ספיר ז"ל

תעיר ביום ראשון, ג' באלול תשל"ו, 29 באוגוסט 1976
בשעה 17:00 בתאטרון ירושלים, ירושלים

דברים: יצחק רבין — ראש הממשלה
יוסף אלמוגי — יו"ר הנהלת הסוכנות
צבי אלדרוטי — יו"ר המועצה המקומית מגדל העמק
מרק מושביץ — נשיא התאחדות התעשיינים לשעבר

מסכת חייו של פנחס ספיר ז"ל

ביה

כל־בו
„הכל לבית"
בני ברק, רח' ר' עקיבא 1 פינה דבוצינסקי

הפתרון שלנו ליוקר המחיה

* סוכגות "תדיראן". מכשירי חשמל, מקררים, תנורי אפיה, שואבי־אבק, מזגני־אויר, ועוד
בתשלומים ללא תקדים
* מבחר מערכות אוכל וקפה, קריסטלים מוצלבים, תרנ־רוטר, רחנטל, בוחרה, נעמן,
בתשלומים נוחים ללא ריבית.
* מוצרי בשר, עוף, הדגה, בשר, במחירים סטטואיים.
* חומרי ניקוי, במחירים מפתיעים
* כלי בית, במחירים סטטואיים.
* צעצועים ומתנות, במבחר גדול במחירים מוזלים.

● תמונה נדה מכל נושדין ● הנה מכסה ●
● שרה ארים ואמן ●
הפתיחה והגיבות ביום שלישי, ה' אלול וג באוגוסט

מלון ופנסיון
„בתובכי ירושלים"
רח' אבן עזרא 20, רחביה, ירושלים
נותרו עוד מספר מקומות לחגים הבעל"ט
●
● אוירה חרדית ● מטבח מעולה ● כשה
למהדרין מן המהדרין ● סוכה גדולה ומרווחת ●

„רובל"
בגדי גברות
רח' שלומציון המלכה 15 ירושלים
לרגל שיפוצים
● חיסול המלאי בהנחות גדולות ●

מוסד דתי צבורי
מחפש מזכירה עם נסיון
רצוי אשה 40—30
שעות עבודה: 8.00—1.00
או מ- 9.00—2.00
להתקשר בשעות 8—6 הערב למס. טלפון 798822
או בשעות הבוקר לטלפון: 440316

קריאה נרגשת לנדיבי עם

הננו פונים בזה אל אחינו בני ישראל בדבר הגשת עזרה דחופה למשפחה בת 14 נפשות שיחיו הגרה בדירת חדר וחצי בשתקירות סחובות מגשם.

אחד הילדים סבר ניתוח לב לפני כשנה ולדברי הרופאים הנמיעות והרטיבות אינו מאפשר התפתחות הילד ומזיק לבריאותו. ההורים דלי אמצעים ומחוסרי כל ואין להם כדי פרנסתם היומית לשנים עשר ילדיהם שיחיו.
כתוצאה מכך נקלע האב למשבר נפשי חמור וחזקה לטיפול מיוחד והמצב קשה למאד, והנה נתעוררו כמה עסקנים לספק להם פרנסה ולראשונה לדיור מתאים עבורם.

לאור האמור הננו בבקשתינו לבא לעזרה למען מצוה גדולה זו של „כי יסוד אחיך והחזקת בו".

זכות המצוה תגן על העושים והמעשים להתברך בכל טוב סלה.

עובדיה יוסף — בצלאל זולטי
מרדכי אלי־הו — י־הודא צדקה

משלוח כספים:
הרב משה יוסף מלכיאל, רח' צפניה 21 ירושלים.
מר יעקב ביצנו מנהל בנק המזרחי פניף נאולת מלכי ישראל 3 ת"ד 6640 ירושלים — בנק מזרחי 4"27550"9
בנק המזרחי פניף נאולת מלכי ישראל 3 מס' חשבון 241480

דרושים:
לאדם זקן וחולה
1. **גבר ללינת לילה**
בשעות 9 בערב
עד 9 בבוקר
2. **גבר לטיפול**
בשעות מ־1 בצהרים
עד 9 בערב
דוברי אידיש או גרמנית
להתקשר 232047
אחרי שעה 7.30 בערב.

בלונדון
דרושה לשנה
בחורה
שומרת מצוות
(או פייר)
לטפל בילדים
הנאים מוכים
ואפשרות ללמוד אנגלית
טלפון 03-905387 (רחל)

משרד החינוך והתרבות

האזרח שואל - משרד החינוך משיב

לקראת פתיחת שנת הלימודים תשל"ז יערוך משרד החינוך והתרבות מבצע „טלפון-פתוח" שבו תינתן אפשרות להתקשר ישירות למנכ"ל המשרד ולמנהלי המחוזות.

במסגרת מבצע זה ניתן יהיה לפנות בשאלות אקטואליות הנוגעות לפתיחת שנת הלימודים ואשר מסיבות שונות טרם נענו.

מנהלי המחוזות של המשרד, ישיבו לשאלות **ביום ראשון ג' באלול תשל"ו (29.8.76)**, בין השעות 6—8 בערב לפי מספרי הטלפון הבאים:

מנהל מחוז ירושלים, מר גרשון ברנסון	02-242083
מנהל מחוז הצפון, מר יוסף לוי	065-56851
מנהל מחוז חיפה, ד"ר יהודה גולדשטיין	04-520251
מנהל מחוז המרכז, מר מיכה פרקול	03-254122, 254166
מנהל מחוז תל־אביב, מר אברהם ירדן	03-258899
מנהל מחוז הדרום, מר עזריאל ניצני	057-31432

המנהל הכללי של המשרד, מר אליעזר שנהאלי, ישיב לשאלות הציבור ביום שלישי, ה' באלול תשל"ו, (31.8.76) בין השעות 6—8 בערב בטלפון 02-287082.

הציבור מוזמן להתקשר

תנועת האשה הדתית הלאומית
היחידה להתנדבות בשרותי סעד ורוחה

יום עיון לחברות הקבוצים טירת צבי, שדה אליהו, עין הנציב, שלוחות, לביא, מעלת גלבוע ומחולה, יתקיים אי"ה ביום רביעי ו' אלול 1.9.76 בקבוץ שדה אליהו בשעה 10.00 בבוקר.

בתכנית

א. ברכת הקבוץ ודרוש
ב. ההתנדבות מחיבים חלבתיים — הרב יהודה הנקין רב האזור.
ג. הקף ועומק בעיות הפער החברתי — מר אבריהם דיאמנט דיבור משרד הסעד.
ד. משימות להתנדבים לשרותי סעד — מר אבולוף אור לב, מנהל היחידה להתנדבות במשרד הסעד
ה. עבודה מעשית ועבודה בשדה — דיון.
ו. דברי פתיחה וסכום — הה' מרים יקיר

אוניברסיטת בר-אילן
המזכירות האקדמית

לידיעת ציבור הסטודנטים

חוברות מערכת השעות לשנה"ל תשל"ז בכל הפקולטות נמצאות למכירה בבנין המינהלה, במחיר 8 ל"י לחוברת.

לחברנו **שמעון לוזון**
מזכיר פניף הפוהמ"ז נהריה
ברכת מזל טוב לבבית
לנשואי הבן **יוסף** עם בת"ל **אסתר**
התנועה להתחדשות דתית לאומית במפד"ל

לחברנו **שמעון לוזון**
מזכיר פניף הפוהמ"ז נהריה
ברכת מזל טוב לבבית
לנשואי הבן **יוסף** עם בת"ל **אסתר**
הסתדרות הפועל המזרחי
מחלקת הארגון

הרבנות המקומית — המועצה המקומית
המועצה הדתית — קדימה
ברכת מזל טוב ואיחולים לבביים
למכובדנו רב הפעלים

הר"ר **אברהם אביקסיס ולרעיתו**
לנשואי הבת **ז'קלין** עב"ג
ולמכובדנו **מר שלום גלאם**
יו"ר המועצה"ד ומזכירה **ולרעיתו**
לנשואי הבת **ניצה** עב"ג
יתן זה ויזכו לבנות בית נאמן בישראל ויהי לשם ולתפארת ולתהילה לשמחת הוריהם ומכריהם

הרב משה מרדכי טוביאס — חיים ברכה
רב מקומי קדימה — מ"מ מועצה מקומית ודתית

מועצה מקומית גני־תקוה
למחלקת החינוך והתרבות
דרושים

א. מרכז בית נוער למרכז הקהילתי.
ב. מדריכים/ות חברתיים לבית הנוער ולבתי התלמיד.
ג. מדריכים/ות מקצועיים לבית הנוער ולבתי התלמיד (מדריכי מלאכות־יד, מחול, דרמה וכו').
ד. מדריכי חבורות רחוב.

הצעות יש לשלוח בדואר למשרדי המחלקה לחינוך, מועצה מקומית גני־תקוה עד ליום 1.9.76.

מרדכי ויס,
ראש המועצה המקומית

מכון בן־צבי
של יד יצחק בן־צבי והאוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על הופעת
ספרים חדשים

א. יהודי אסיה ואפריקה
במזרח התיכון 1860—1971
ביבליוגרפיה מוערת הכוללת 9,200 ערכים בעברית, אנגלית וצרפתית בעריכת ח"י כהן וצי יהודה 500 עמ'.
יצא בשיתוף עם המכון ליחדות המזרח, האוניברסיטה העברית בירושלים.

ב. שירים חדשים לרבי שלום שבזי
מאת שלום סדי ויוסף טובי
מהדורה מצולמת של שני כתבי־יד של המשורר בצרוף מבואות, ביחדים ומפתחות 258 עמ'

ג. מילון לאדינו — עברי
חוברת לדוגמה של האות ג'. בצירוף אינדקס כסדריות, מבואות, תאור כללי של עבודת המפעל ודשימות המקורות 111 עמ'. יצא בשיתוף עם „משבר ירושלים".

הפצה ראשית: בית עליה, רח' קרל נמר 3, תל־אביב.

אגודת קרית רבני התפוצות
הזמנה להגשת הצעות לבניה

1. אגודת קרית רבני התפוצות ממזמנה בזאת הצעות מקבלני בנין לבניית הבנין המרכזי של הקריה בירושלים.
2. אתר הבניה נמצא בירושלים, בין רח' קרית־הזיבל לדרך עיר־כרם.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום 29.8.76 במשרד מהנדס א. ברי־רצון, בחולה, רחוב בלי"ו 27 טלפון 858373, בשעות העבודה, תוך תאום מראש. תמורת תשלום של 2,000 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום 7.9.76. הפגישה במשרד המתכנן, ד"ר א. פרידמן, ירושלים, רח' שמאי 17, בשעה 10.30 בבוקר.
5. את ההצעות יש להכניס למשרד א. ברי־רצון עד ליום 5.10.76.
6. תנאי התשלום במחזונים, לפי לוח תשלומים שיקבע בעתה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך רק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בבאות השביים, ורשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בחתשב עם היקפה הכספי ומהותה.
8. אין האגודה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הרבנות והמועצה הדתית — בית־שמש
למכובדנו
חבר המועצה הדתית
ר' יעקב חרר
ובני ביתו
בהכנס בנכם התלמיד שמעון נ"י לעול המצוות
ברכותינו הלבביות
הרב יוסף בוסכילה
רב העיר וראש המועצה הדתית

חברה קדישא „חסד ואמת" — בית שמש
להח' הנכבד
יעקב חרר וב"ב
מנהל החברה
בהכנס בנכם התלמיד שמעון נ"י בעול המצוות
ברכותינו הנאמנות
הרב יוסף בוסכילה נשיא וחבר ההנהלה והעובדים

מכון מאיר
לילמודי היהדות
תוכנית הלימודים לחודש אלול

ירושלים — שד' המאירי 11, טלפון 531906
פתיחת הלימודים — ד' אלול

שיעורים מרכזיים בערבים (שעה 21.00)
יום א' — „ספר המדע" לרמב"ם — יצחק שילת
יום ב' — „בגד ישראלי" למהר"ל — הרב יהושע בוקרמן (בביתו, רח' ליבקולן 24).
יום ג' — „אגרות התשובה" לרב קוק — רב פינגן
יום ד' — „למשמעותה של התפילה" — הרב חיים דרוקמן
יום ה' — פרקים נבחרים בתנ"ך — שמואל ברשקובץ

תוכנית יום קבועה:
שיעורים בנושאים:
אגדתה חיל, אגדות המשובה, פרקי אבות הבחרי.

חיפה — טלפון 666119, ת"ד 9449

שיעור מרכזי שבועי — פתיחת הלימודים — י"א אלול
בבית מבתר בשעה 20.15
„מיהו יהודי ומהי יהדות" — הרב חיים דרוקמן
י"ח באלול, בבית הנוער רח' חרשן 10, בשעה 20.15
„תשובת הנדיה" — הרב אישר קלנסקי
כ"ה אלול, בבית הנוער רח' חרשן 10, בשעה 19.15
לקראת ראש השנה — הרב שלמה אביגור
סמו כן מתקיימים חוגי לימוד קבועים

נתניה והסביבה — רח' אוסישקין 22, טלפון 24176
שיעור מרכזי שבועי — פתיחת הלימודים — ד' אלול
„דרכי האמונה" — רב פינגן
השיעור יתקיים בכל יום שני בשעה 20.30 (פרשים במודעות).
סמו כן יתקיימו חוגי לימוד קבועים.

גיל עליון — קרית שמונה — מעבדון הקהילה, קרית שמונה
שיעור מרכזי שבועי — פתיחת הלימודים — י"א אלול
„פרקים מאורות התשובה" לרב קוק זצ"ל — רב פינגן
שעה 21.00
קיימת אפשרות הסעה להרצאה וחזרה.

תל־אביב — רח' בן יהודה 86.
מודעה על פתיחת הלימודים תתפרסם בקרוב.

* הכניסה חופשית — בכיבוד מיוחן *

האוניברסיטה העברית בירושלים

סיום רישום מועמדים לשנת הלימודים תשל"ז (1976/77)

רישום מועמדים לילמודי „מוסמך" ותעודה בפקולטות: בהיהיים המפורטים להלן יסתיים ביום ג', ה' באלול תשל"ו 31.8.76 פרט לתחומי הלימודים לדם מוזיין מועד שונה:

הפקולטה למדעי הרוח (ביה"ס לחינוך והכשרת מורים למה"ס תיכוניים — הרישום הסתיים)
הפקולטה למדעי החברה (החוג לסוציולוגיה — הרישום הסתיים)
בית"ס למינהל עסקים
הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע
בית"ס למדע שימושי ולטכנולוגיה
הפקולטה לחקלאות
הפקולטה למשפטים
המכון לקרימינולוגיה
בית"ס לספרנות ולארכיונאות (הרישום הסתיים)
בית"ס לעבודה סוציאלית לימודי „מוסמך בעבודה סוציאלית" — הרישום הסתיים ביום 31.8.76
הכשרת מנהלים ומנהלי מחלקות — הרישום הסתיים ביום 30.9.76
הפקולטה לרפואה
• מדעי הרפואה הבסיסיים
• נאורולוגיה
• בריאות הציבור
• העבודה הבאתלמולוגית
בית"ס לרוקחות

רישום מועמדים לשנים ב' ו־ג' ל„בוגרי הפקולטות, עיין תנאי הקבלה מבחינות כניסה לפקולטות למדעי הרוח, מדעי החברה, מתימטיקה ומדעי הטבע, מעשים ועבודה סוציאלית — יסתיים ביום 31.8.76.

פרטי הרישום

בעל תעודת בגרות ישראלית או בעל תעודה בגרות בחיל שלמד בבוסד להשכלה גבוהה בארץ, שנה אחת לפחות, יפנה אישית או בכתב ל„מקרמוך", ת.ד. 41, גבעת רם, ירושלים, ויקבל את ה„מדריך לתלמיד החדש" ושפטי רישום תמורת —.8 ל"י (ללא צירוף המחאה של הסך הנ"ל לא יישלח המדריך).

מועמד לילמודי „מוסמך" או תעודה בפקולטות/בביה"ס: מהנ"ל הטבע, רפואה, רקוחות, עבודה סוציאלית וספרנות וארכיונאות — חייב לפנות לפקולטה/ביה"ס לשם ריעון.

מועמד לילמודי „מוסמך" בפקולטה למדעי החברה מתבקש להמציא את גליון הציונים בשלושה עותקים.

תלמיד ותיק באוניברסיטה העברית המבקש להמשיך לימודיו בפקולטה שבה למד — יפנה למזכירות הפקולטה/ביה"ס.

בעל תעודת בגרות שאינבה ישראלית ושסרם למד בסיסי להשכלה גבוהה בארץ כתלמיד מן הבנין, יפנה למשרד לתלמידי חו"ל, רח' הנופים, ירושלים.

לידיעת ההורים
ועסקני צבור
במוסד דתי חדש
בית חינוך לתשב"ר
בכפר חב"ד
מתקבלים ילדים בתנאי פנימיה מלאים גילאי 16—6
עדיפות לחניכי עלית הנוער ולמקרי סעד
המוסד נמצא בסביבה נאה ומוריקה
בתי מגורים מרוהים ונאים מאוד
בן נמצאת בריכת שחיה ומגרש משחקים גדול
מדריכים מקצועיים ומסורים
תכנית הלימודים בהתאם להנחיות משרד החינוך.
כל המעוניין מתבקש לפנות:
כפר חב"ד בית חינוך לתשב"ר
טל. 03—944257.

שנה לאחר הסכם ההפרדה

מאת יעקב אדלשטיין

הממשלה תדון בישיבתה הקרובה בהסכם הביניים בין ישראל למצרים, בכלאת שנה לחתימתו. ההסכם נחתם בראשי תיבות ביום ... ב באלול תשל"ה (1.9.1975) טקס החתימה נערך בנפרד בקהיר ובירושלים. לפי ההסכם, ישאר הוא בתוקפו עד אשר יבוא הסכם חדש תחתיו. אך באופן בלתי פורמלי, תוקף ההסכם הוא לשלוש שנים, כן על כך התחייבה מצרים, להמשיך אוטומטית את המבוא של יל החירום של האו"ם למשך שלוש שנים. סיום ניתן לסכם את הסכם, אם הוא השיג את המטרות שלו או שמטרותיו נכשלו. קיומו ל הסכם מעין זה תלוי גם בהתפתחויות באיזור, ובענין זה הזו התפתחויות לטובתו של ההסכם וסייעו בכל הדרכים לקיומו.

כאשר מצרים חתמה על ההסכם, א הסכם מקביל עם טוריה, הא יקה קשות על ידי סוריה הנשיא. מדו של סאדאת ירד בעולם הער־ ראש הממשלה יצחק רבין התבר־ : כשעתו, כי לא ציפה להתנגדות את לסאדאת ולהסכם כפי שהתו־ תה. התוצאה של התנגדות היתה, צרים נאלצה להגמיש את המדו ר ויכה את נאמנותה לאשיף בכל ני הצעות ביני לפעבת הבשוק ישראל, שנסתיימו בלא כלום. ה המלחמה בלבנון ההפכה את ערה על פיה. התנגדות מצד ריף לסאדאת נחלשה וזאת כשום א מצרים היא כיום האויב של ריף אלא דווקא מסביב להסכם ה־ יים, ורק לפני חודש הזכר שוב כם הביניים ונוגעו ב„הסכם דמ־ ן בין אשיף לסוריה. מצרים רגזה איזכור ההסכם מצד אשיף ראמר מצת „התבצל" שלא ראה את סיו־ ההסכם קודם לכן.

לחמת האזרחים בלבנון והרגיעה

אפק אם הרגיעה "יחיה בגבולות ראל, היתה נגישת אילולא מלחמת זרחים בלבנון. כך שיתכן מאד ולא גם הביניים הוא שגרם לרגיעה. א מלחמת האזרחים בלבנון שבה רצות כל מדינות ערב ותן רואות את סכנת ההתגיינות. לכן שכחו קצת מקומה של ישראל ומהצורך להם עמה. ספק גם אם הסכם ה־ ניים היה מתגיש כעמד כפי שהוא בנון. כך שההסכם סרם עמד ב־ חן חזון, וסרם הזל כרסומו, ו־ א עדיין לא עמד בפני עצמו כגורם ליגיעה. יתכן כאד אילו מוריה לא הה עסוקה במלחמת האזרחים ב־ בנון, היא היתה „מתמסמר" אז ה־ יל בגולן, כפי שעשתה לאחר הס־ ההפרדה הראשון עם מצרים. כדי לן עם ישראל לחתום אף עמה הסכם ביניים בתתאם לדרישותיה. מלחמה בלבנון משמשה את הגבר ת, הפכה את כל הסכמת הערביות. לאה ידידים להיות אויבים ואויבים ידים, כך שהמהפך שחל בעולם רבי, בלבל את היוצרנות. ושוב זה להעריך כיום מה היה קורה לולא פרצה מלחמת האזרחים בלב־ מצב קשה, אילו לא טושטש הסכם ניים בעולם המלחמה בלבנון. ב־ אי שהיתה מוצאת עצמה בעמדת נה מול אויביה בשלם הערבי.

הסכם היתה מטרת לסכסך בין רים לסוריה, ולגורם לכך ששתי דינות הללו לא תיצורנה חזית נגד ישראל. ובלי חזית כזו אין ש שאחת מהן תסתה במלחמה. היגה זו השיג ההסכם את מטרתו. ריה וסוריה הן כיום אויבות ולא דות. אבל לא רק בשל ההסכם, א גם בשל משרבותה של סוריה בנון, דבר שגנד את המדיניות הסורית שאינגה מעוניינת בהרחבה עצתה של סוריה. ההסכם הוא רק ד הגורמים ולא הגורם העיקרי. שגורמים שונים סייעו לקיום ה־ הם. יתכן שהמלחמה בלבנון היתה ראה רגיעה בגבולות, גם ללא הם הביניים אלא גם ההסכם ה־ ידה בלבד.

סעיף 8 של ההסכם נאמר: „ה־ ים רואים הסכם זה כצעד מש־ תי לקראת שלום צודק וברי־קיי־ . אין הוא הסכם שלום סופי. ה־ ים ימשיכו במאמציהם לשאת ו־ ן בדבר הסכם שלום סופי בסי־ ן ועידת השלום של ג'נווה, בתנ־ ן להחלטת מועצת הביטחון 338. ה לא קיימים. מצרים התחייבה הם ההבנה, למתן את תפמולתה ז לא בוצעה. ישראל התחייבה בתפמולה המדינית ים כסיכוה בתפמולה המדינית ישראל לא פותח מאשר לפני הם הביניים. ועידת ג'נווה לא בגולן, בגלל המוקש של אשיף, מ־ ת ערב ובריית המועצות החליטו ש לשתף את אשיף בועידה ג'נ־ ישראל מתנגדת לכך. ארהיב היא מתנגדת לכך, כשום שאשיף מכיר בהחלטות 242 ו־338. נו, הכרה בקיומה של ישראל. מ־ כך לא התבטאה ועידת ג'נווה. לא הוא יכנע בעתיד. אלא אם מוצא של פשרה.

בעם לאחור

מכבס לאחור על המרים להסכם ניים שונשתך בשני שלבים. ה־ ב הראשון שנכשל, וגרם למדיניות ניון כחדש" של קיסינג'ר, השלב ני שהצליח, ניתן להסיק כמה קנות כדיניות. ראשית, מדיניות ניון כחדשי, גרמה נזק גדול ל־ יאל, כבחינה המשך אספקת ה־ ד הצבאי, האשמה בענין זה רובי על קיסינג'ר בעצמו. שנית, מה רשג בשלב השני, אפשר היה ל־ יג גם בשלב הראשון. שכן, בשלב אשון עבדה ישראל על הסכם אי־ מה עם מצרים, ודבר זה לא ניתן ביצ כי מצרים לא הסכימה. לכן הסכימה ישראל לחתור על בא־ ן הבסיס ... ודים ועל מעברי ... לא הסכימה מצ־

הדיכוח סביב להסכם

הדיכוח שהתנהל מסביב לפרסי ההסכם, בייחוד מסביב להקמת נקו־ דות תצפית אלקטרוניות בהרבה צוות אמריקאי, אם זה מוסיף או גורע, ואולי יש בכך משורבות אמריקאית בהסכמן, נתגלה אם הוא כבלתי ריל. חוזטי: נקודות תוצפית האמריקאיות הקימו. אך זו אינן מרשיעות ואינן ברגות ביניים, משום שטרם באה שעת־המבחן להסכם. החשש שהצוות האמריקני בארזור המזרח, יגרום ל־ משורבות המפעמת בסכסוך, גם ל־ גמרי. צוות קטן זה אינו יכול לבחות משקל מכריע. הוא מהווה מעין „בדר השמירה" כפי שהבריר זאת שר ה־ חוץ, שבמקרה של מתיחות, ותקל בר מצרים והיא תקשה עליה לפתוח במצוקה. בשל סכסוך לבנון, הרי ש־ ההסכם טולו לא הועמד במבחן, ולכן גם נקודות התצפית האמריקאיות טרם עמדו במבחן המתיחות. הסכ־ נים האמריקאים במערכת ההתראה בסיני, בצד הישראלי ובצד המצרי, מדוחים כרגיל על תגרות מרחוק ב־ שני הצדדים. כל הנשא הזה גרם בתרדמת המדבר. ואין בו כשום ערם למתיחות או לזרעיה.

החשש המדיני

החשש המדיני, שהיחדק היחסים בין ארה"ב למצרים, יגרום לשיקולים מאחזים יותר מדי מצד ארה"ב לגבי

נרטא המזרח התיכון, עם אף הוא, סאדאת המצרי מתחיל למזול כהדש לברית המועצות. אלא שזו נכותה כמנו ואינה רוצה בו. התקות לסיוע אמריקאי גדול למצרים, לא השיגו את מטרתן, מצרים כקבלה סיוע כל־ כלי מארה"ב, וכשלוה 6 כמוסי הר־ קולס למצרים מארה"ב עדיין לא פתה את שערי הנשק של ארה"ב ל־ מצרים.

הנסיונות המצרים לעקוף את הס־ כם הביניים ולכרסמן, באמצעות הס־ רות, היו צפויים מראש. מצרים מנ־ סה לעשות זאת, אך היא נסוגה מדי עם לאור תגובה ישראלית.

יש לתניה שראש הממשלה יצחק רבין, בדיון שיערך בממשלה, יסכם שנה להסכם הביניים. ויבדיר אותו כהצלחה למדיניות הממשלה כאשר הוליטה לחתום על הסכם הביניים. הוא ידבר בודאי גם על רציפות ה־ סיוע האמריקני לישראל, ועל הפש־ רות שבאלצה ישראל לעשות בסיוע זה שהובטח בעקבות הסכם הביניים. שכן התברר כי הבטחות קיסינג'ר, בעניני סיוע, לא כולן עמדו למבחן לאחר החלטות הקונגרס. באשר ל־ הסכם ההבנה עם ארה"ב, בייחוד לגבי אי ההכרה באשיף, לא תמיד עמד הסכם ההבנה במבחן המציאות. ראה „בסמן סונדרס", קרא „באום סקרנסון" ועוד. אבל בעיקרו של דבר, לא הכירה ארה"ב באשיף ו־ מתנגדת בכל תוקף לשיתוף אשיף ביוזמה גנווה, לכרות סמיות מדי־ ניות עה רשם, שעשויות היו לבשר בשורות רעות.

הסכם ההבנה עם ארה"ב לגבי שכומי הסיוע לישראל, תמורת ויתו־ רים, לא סובבו אלא בחלקם ואת לאחר שהתברר שההכרעה בענין זו נתונה בידי הקונגרס הסנט. קיסינג'ר נאלץ לסגת במלוא לפני הקונגרס מכמה פירושים של התחייבויות אר־ ה"ב בהסכם. הוא הבדיר התחייבויות אלה כהבעת רצון טוב וחו לא. כך שבמהיגה זו חל כרסום בהסכם. אבל הבאורעות המדיניים בעולם הערבי ששטשו את הסיבות הללו מרוח ה־ הסכם.

הסכם וביצוע

שום הסכם בינלאומי אינו יכול ל־ עמוד בפני זחלקה חד־צדדית להפר אותו, וכך גם הסכם הביניים בין מצרים, המניעים לשמירת הסכם נוב־ ענים ביקר משיקולי אינטרסים של שני הצדדים. כאשר קיימת זהות אינטרסים בין המדינות נשמר תוקי־ פו של ההסכם והוא מתקיים הלכה למעשה. אנו עומדים באיזוריבו בפני יחסים משתנים ומציאויות משתנות. מצרים אמנם שונה. יותר להבראת משקה הכלכלי. תפלת סוקיע נפתחה וחתים חוזו לערי העלה. פתיחת התעלה ושיקום הערים סביבה חיזקו את כלכלתה של מצרים. מבחינה זו היה השיקול בסן. מצרים תמצור לשקול הישגי־הסכם. אם לגרוס מ־ חדש את כלכלתה בטרם שתחלים לעתות במלחמה ולבטל את ההסכם.

*

ביטחון של דבר, נשמר הסכם ה־ ביניים על ידי שני הצדדים, תוך סמיות משמעותיות אז בלתי משמעו־ תיות מצד מצרים. אבל ההסכם טרם עמד במבחן ההסכם העומד ברשות עצמו. כל עוד נמשכת המלחמה כל־ בנון וכל עוד מדינות ערב עסוקות בבלחמה זו, קשה יהיה לומר כי ה־ הסכם עמד במבחן מכוח עצמו. בינ־ תיים הוא עומד במבחן מכוח שני, או מכוח כוחה של המלחמה בלבנון. המבחן של ההסכם יהיה איפוא דווקא בשנותים הבאות, ולא בשנה הרא־ שונה לקיומו.

הישיגים המתמידים

ירידת ההשגים אותה פורש שר החוצר אינה מצטמצמת רק לירידה בגרעון. הוא מצביע גם על השיפור במבנה החוב החיצוני. החוב הלאומי ססתכם אמנם בכ־8.2 מיליארד דולר, אולם צריך לבחון את הרכבו. סכום זה כולל: 2.1 מיליארד דולר ל־ מלוה הפיתחת והצמאות („בונדס") 2.7 מיליארד דולר אנחנו חייבים לארה"ב במילהה שהם לחקושה ש־ בין עשר לארבעים שנה, 1.2 מיליי ארד דולר לבנק הפולמי ולקרן ה־ מטבע ו־1.6 מיליארד דולר לבנקים ולמלוות אחרים. בתוך כל הסכום כלולים רק 600 מיליון דולר מילוות לזמן קצר. זאת כאשר רק בינואר 1976 הם עמדו על 950 מיליון דולר. שיעורו באותן מלוה שת הרכב החוב המזומנו. יוצה מזו: מבחינה מ־ שית אנחנו יכולים לרדת היום עוד יותר, ואולי כמעט לוותר, על ה־ הלוואות לזמן קצר. אנחנו מקיימים אותם כדי לשמור על קוי האשראי שלנו. זהו מקור שצריך להמשיך ולהיות פתוח לשכיל המשק ה־ ישראלי.

בגושא זה של הלוואות קצר־ מועד נמתחה עלינו בקורת קשה ב־ יותר — אומר מר רבינוביץ — ובזה היה בכמה כיוונים. הדבר גרם ל־ פגיעה קשה במוראל הציבורי. אבל יותר מזה נגרם לנו נזק בחו"ל. עקבו אחרי הפרסומים ולדבר היתה משמעות ביחסינו בתחום זה. עובדה היא שהגענו לשיני חיבי מרחיק לכת בהרכב זה של החוב.

לשר האוצר ביקורת על התנובה בעתונות ובקרב גורמים שונים על

הסכם ביניים המתמידים

שום הסכם בינלאומי אינו יכול ל־ עמוד בפני זחלקה חד־צדדית להפר אותו, וכך גם הסכם הביניים בין מצרים, המניעים לשמירת הסכם נוב־ ענים ביקר משיקולי אינטרסים של שני הצדדים. כאשר קיימת זהות אינטרסים בין המדינות נשמר תוקי־ פו של ההסכם והוא מתקיים הלכה למעשה. אנו עומדים באיזוריבו בפני יחסים משתנים ומציאויות משתנות. מצרים אמנם שונה. יותר להבראת משקה הכלכלי. תפלת סוקיע נפתחה וחתים חוזו לערי העלה. פתיחת התעלה ושיקום הערים סביבה חיזקו את כלכלתה של מצרים. מבחינה זו היה השיקול בסן. מצרים תמצור לשקול הישגי־הסכם. אם לגרוס מ־ חדש את כלכלתה בטרם שתחלים לעתות במלחמה ולבטל את ההסכם.

*

ביטחון של דבר, נשמר הסכם ה־ ביניים על ידי שני הצדדים, תוך סמיות משמעותיות אז בלתי משמעו־ תיות מצד מצרים. אבל ההסכם טרם עמד במבחן ההסכם העומד ברשות עצמו. כל עוד נמשכת המלחמה כל־ בנון וכל עוד מדינות ערב עסוקות בבלחמה זו, קשה יהיה לומר כי ה־ הסכם עמד במבחן מכוח עצמו. בינ־ תיים הוא עומד במבחן מכוח שני, או מכוח כוחה של המלחמה בלבנון. המבחן של ההסכם יהיה איפוא דווקא בשנותים הבאות, ולא בשנה הרא־ שונה לקיומו.

שיחה עם שר האוצר יהושע רבינוביץ

הצעדים הכלכליים שננקטו הביאו תוצאות חיוביות

מאת יצחק דויטש

„לפי הנתונים שבידי אין שום סיבה לדכאון בתחום הכלכלי ואפשר בהחלט לראות את ההתפתחויות באור חיובי" — במשפט ברוח וחד־משמעי זה מסכם שר האוצר יהושע רבינוביץ את הערכתו על המצב במשק.

כל המדיניות הכלכלית מתמקדת במאזן התשלומים ובמאזן המסחרי שלנו. הקובע הוא מה שקורה בתחומים אלה לטוב או לרע — אומר שר האוצר. הוא פורש את דיעת הנתונים המתייחסים לתקופת יגואר—יולי הסנה.

הייצוא הכולל עלה ב־21 אחוז. הייצוא התעשייתי גדל ב־19 אחוז, בייצוא החקלאי יש גידול של 42 אחוז. בייצא ההלוכים יש עלייה של 36 אחוז. אף ההכנסות מתירות עלו ב־36 אחוז, בעיקר בהשפעה השיטה החדשה של המרת מטבע לתיירים.

בתחום הייבוא לשנה ירידה נומי־ נאלית של 3 אחוזים. אבל מכיוון שהיתה ירידת מחירים ל כ־5 אחוזים הרי למעשה יש עלייה של כ־3 אחו־ זים בייבוא.

התפתחויות אלה הביאו לירידה גדולה בגירעון המסחרי. כבר עד כה שונה ירידה בגירעון בסכום של כ־240 מיליון דולר. זהו הרבה יותר מכפי שחזינו בתקציב הלאומי. בנק ישראל מעריך היום שירידת הגרעון עד סוף השנה הסתכם בכ־400—430 מיליון דולר.

כדי להביא לשיפור במאזן התש־ לומים בסכה מיליון דולר הוצלו ב־ זמנו הצעות לקיצון נוסף בתקציב של 2—3 מיליארד ל"י. היה ברור לי שאילו עשינו כן היינו גולשים ל־ אבטלה עמוקה. הגענו להשיג זה בלי שבצענו קיצון כה דרסטי.

הנכיחו את עצמם ואכנם תרמו ב־ כיוון זה. גם ההמריצים המוגברים לייצא פועלים באותו כיוון.

אולם — שאלנו — ישנן השגות קשות על שיטה זו. יש דעות שהיא גורמת לעצבנות ומרתיעה השקעות במשק.

שר האוצר אינו מקבל דעה זו. הוא משיב: כל מי שאומר כי ה־ פיתוחים הנוהלים גורמים לעצבנות טועה. הנהיפך הוא הנכון. זהו גורם מרגיע. לולא הפיתוחים המוחלים, בתנאים של התיקרות מקומית ה־ גדולה מזו שבארצות הייצוא שלנו, היו נוצרות ציפיות וספקולציות חמו־ רות מאד.

דווקא בפיתוח הנוחל, כאשר יוד־ עים מראש מה בשדך צפוי, מבטיח רגיעה בתחום הזה. „הפיתוחים ה־ זוחלים" קשורים ושלובים בציפות האינפלציה. כל עוד השכר אצלנו כפי שהוא, ההתיקרות גדולה מזו שבארצות אחרות — יש להחתים את שער המטבע שלנו כדי להלחיב לייצוא את הספורות לגדול ולהחרחב, כאשר האינפלציה תצמצם גם ה־ פיתוחים הזחלים לא יהיו בשיעור המתחייב כיום.

השיפור במאזן התשלומים חיוב, או שלילה?

הפסקנו את הערכה הזו וביקשנו לברר: דעה הכלכלנים היא ש־ השיפור במאזן המסחרי הוא תוצאה מירידה גדולה שהיתה במחירי ה־ יבוא שלנו וכן מעליית ביקושים ל־ מוצרי ייצוא עקב ההתאוששות ב־ חוץ. אלה השפעתם היא חד־פעמית, ומכל מקום אין בכוחן שהשפעה ותמשך זמן רב. בבעיות הבסיסיות של המשק, לפי אותן הערכות, לא חל שינוי.

שר האוצר י. רבינוביץ אינגו מקבל עמדה זו. הוא אומר: בלעדי האמצעים שנקטנו הרי מה שקורה בפולם לא היה מביא לשינוי. מחירים בפולם אין בכוחם, לכשעצמם, ל־ הולל שיפור זה

איש אינו יכול להאשים אותי בכך שכאשר המצב היה חמור הלמתי את הדבר מציני הציבור. הנגתי את הדברים ללא כחל ושרק. אולם התוצאות שהשגנו הן בחלקן הגדול פרי הצעדים שנקטנו. יש שכר לכה שעשלנו. לכן עם המספרים שיש בידי, הנתונים שהבבעתי עליהם, אין לדכא את רוח הציבור. אפשר בהחלט להציג ראיה אחרת של הדברים. נכון אני מכיר פרופסורים, כלכלנים, אנשי בנק ישראל ואף כתבים כלכ־ ליים המבקרים להחזיק אותי ב־ שוחזל בבחינת אומרים: לא לרוץ מהר מדי עם ההשגים ולא לסטות מהקו החפיר שנקטנו במשק. אני מכבד דעות אלה. אולם אין גם טעם הצדקה להסתיר מציני הציבור שאכן ישנן התפתחויות חיוביות.

את התוצאות הללו לא היינו משיי גים בלי הצעדים בתחום הבריאה ה־ פרטית. בשנת 1974 לא היתה עלייה בצריכה הפרטית. בשנת 1975 היתה ירידה והשנה נגמר כבראה בעלייה בצריכה לשיעור של 3 אחוזים. שיעור זה גדול אכנם מכפי שציפינו, אך עדיין יש בכך ריסון נכר. זה עולה בקנה אחד עם המדיניות שלנו.

שר האוצר רואה גם התקדמות מסויימת בתחום השיעור המיבבי ב־ מעליית המדד. יש אמנם מקום לעקר את השיעור הזה. אולם אנחנו תתמנו על הסכם — ונכבד אותו במלואו.

האם אין כוונה לפעול לאותה מטרה בצעדים אלטרנטיביים?

שום צעדים אלטרנטיביים — אומר מר י. רבינוביץ. אנחנו נגמור את השנה עפ"י התחזיות שהיו. התחייב־ רות תהיה, כאמור, כפי שנחותה. התקציב יתבצע בלי חריגה. אם לא יקרה משהו בלתי צפוי לא נגיע השנה תקציב נוסף. ובמסגרת זו הגענו להתקדמות שהצבעתי עליה.

ההתייקרות תסתכם ב־34 אחוז

ומהו תחזית עליית המחירים ש־ רואה שר האוצר?

מר רבינוביץ: ההתייקרות השנה הסתכם כנראה בכ־34 אחוז, כולל ויקור מצרכי היסוד שעוד יבוצע ה־ שנה. לעומת זה בשנה הבאה נוריד את ההתייקרות לשיעור של 25 אחוז בלבד. היעד שלי הוא להגיע לכך שבשנת 1978 תהיה עליית המחירים בשיעור של 15 אחוז בלבד.

בהקשר זה עולה כמובן שאלת השלום „תוספת היוקר". שר האוצר אומר את דבריו בעניין זה באופן גלוי, מסתם ופסקני:

— חתמנו על הסכם „תוספת ה־ יוקר". אנחנו מתכוונים לכבד אותו. תשולם תוספת יוקר בשיעור 70 אחוז כעליית מדד המחירים. זאת מכיוון שחתמנו על הסכם עפ"י המלצות „ועדת חסמן".

מהבחינה הענינית היה אמנם מקום לחשוב על ויקור פסויים ב„תוספת היוקר". כאשר „ועדת חסמן" המלי־ צה על תשלום תוספת יוקר של 70 אחוז בלבד, ולעקר 30 אחוז מה־ תייקרות לצורך תוספת יוקר, היא יצאה מהנחה שהאמצעים של ה־ מדיניות הכלכלית — פיחותים, מסי עקיף וצמצום סובסידיות — יגרמו לכ־30 אחוז מעליה מדד המחירים. אולם הנסיבות חייבו מדיניות אנטי־ אינפלציונית שגרמה לכ־65—60 אחוז מעליית המדד. יש אמנם מקום לעקר את השיעור הזה. אולם אנחנו תתמנו על הסכם — ונכבד אותו במלואו.

האם אין כוונה לפעול לאותה מטרה בצעדים אלטרנטיביים?

שום צעדים אלטרנטיביים — אומר מר י. רבינוביץ. אנחנו נגמור את השנה עפ"י התחזיות שהיו. התחייב־ רות תהיה, כאמור, כפי שנחותה. התקציב יתבצע בלי חריגה. אם לא יקרה משהו בלתי צפוי לא נגיע השנה תקציב נוסף. ובמסגרת זו הגענו להתקדמות שהצבעתי עליה.

הנכיחו את עצמם ואכנם תרמו ב־ כיוון זה. גם ההמריצים המוגברים לייצא פועלים באותו כיוון.

אולם — שאלנו — ישנן השגות קשות על שיטה זו. יש דעות שהיא גורמת לעצבנות ומרתיעה השקעות במשק.

שר האוצר אינו מקבל דעה זו. הוא משיב: כל מי שאומר כי ה־ פיתוחים הנוהלים גורמים לעצבנות טועה. הנהיפך הוא הנכון. זהו גורם מרגיע. לולא הפיתוחים המוחלים, בתנאים של התיקרות מקומית ה־ גדולה מזו שבארצות הייצוא שלנו, היו נוצרות ציפיות וספקולציות חמו־ רות מאד.

דווקא בפיתוח הנוחל, כאשר יוד־ עים מראש מה בשדך צפוי, מבטיח רגיעה בתחום הזה. „הפיתוחים ה־ זוחלים" קשורים ושלובים בציפות האינפלציה. כל עוד השכר אצלנו כפי שהוא, ההתייקרות גדולה מזו שבארצות אחרות — יש להחתים את שער המטבע שלנו כדי להלחיב לייצוא את הספורות לגדול ולהחרחב, כאשר האינפלציה תצמצם גם ה־ פיתוחים הזחלים לא יהיו בשיעור המתחייב כיום.

ישראל העסיקה את ועידת קולומבו

מאת ד"ר י. נפתלי

הוועידה העולמית החמישית של הארצות הבלתי מזדהות, שהת־ קיימה בקולומבו, בירת ציילון, הוכיחה את אוזלת יד האירגון העולמי הגדול הזה בהסדר כסכסוכים שבין חברי האירגון בינם לבין עצמם ונמנעו מלדון בהם, כדי שלא לגרום לפילוג פנימי. מכאן, הפגנה כה מאוחד כלפי חוץ של שמונים וחמש מדינות מצמי העולם השלישי, שהשתתפו בוועידה זו בקבלת הלטות נחושות בצד המשך המלחמה בגוענות, בקולוניאליזם ובראשונה וראשונה נגד ישראל.

התחיל בכך הרישש בשיא יוגוס־ לביה, שהחיר כפני הכבנה על ה־ שלום מצד ישראל הבובשה שסתים, המשיכו אחריו הנואמים החשובים ביותר, מפי מנהיגי מצרים, סוריה ואל־ ג'זיירה, החידוש שבחידעת זו הוא, שישראל הועמדה בשורה אחת עם צרפת והדרישה לנקוט בסנקציות נגד שתיהן, כי הן עוזרות לזיין את דרום אפריקה הגזענית. בכל זאת בלטה ישראל, כי נגדה נתקבלו הח־ לטות נוספות, אומנם נמנעו מלדרוש מלהשעותה מן האו"ם, אבל חזרו על החלטות הריעות נגדה, שנתקבלו בועידות קודמות של עמי העולם ה־ שלישי.

ועידת קולומבו נפתחה בתרועה גדולה, בהשתתפות נשיאים ושרים של הארצות הבלתי מזדהות ולבבוד מיוחד זכה נשיא יוגוסלביה הישיש ג'יירה. אפילו הנשיאים שנאבר בחיים מבין מיסדי האירגון הזה, הבריו הפנדיט ניהרו ונאצר מיסדי האיר־ גון גם הם מתו בינתיים. אבל אין בכוחו להחזיר את האירגון הזה ל־ ייעודו המקורי. הייתי — להיות הכח השלישי והבלתי תלוי בין שני הגו־ שים הגדולים המערב המזרח, כפי שהוו זאת מיסדיו. בועידת קולומבו הוכח, לא רק שעמי העולם השלישי אינם מסוגלים להיות כח בין שתי מעצמות העל כדי למנע מלחמה ב־ שלום, אלא שאינגו מוכשר אפילו לפתור סכסוכים בין ארצות החברות באירגון הזה.

לכן, נמנעו מלדבר בועידה זו על המצב בלבנון כדי שלא לפגוע ב־ סוריה, שצבאה פלש לארץ הזאת ובעזרתו נערך סבח באשיף וכוחות השמאל נמנעו גם מלדבר על הדר־ נקשויות הנוריגנות בגבולות אלג'יריה ומארוקו, כי אלג'יריה הנאשמת ב־ גרימת התנקשויות, נשיאה היה אחד הנואמים החשובים שבועידה זו.

גם חביבה הכלכלית, עזרה מצד הארצות העשירות המפיקות דלק ל־ חברותיה העניות שבאירגון הזה לא באה לכלוא ביטוי. הוחלט אומנם על עזרה כואב, אבל אין זאת הפעם הראשונה, שנתקבלו החלטות כאלה וחלקל מעשים לא הגיעו. לכן, הת־ אחד סביב הכאב כלפי חוץ, מלח־ ריבות לבנות עולם יותר טוב ויותר יותר צודק.

צדק שר החוץ של אנגליה, שאמר, לפני וועידת קולומבו, אם עכי ה־ עולם השלישי דורשים עזרה לאר־ צות המתפתחות, על העשירים ש־ ביניהם להתחיל בדבר ולהגיש עזרה ואז גם אנו הארצות המתעשנות נ־ עשה כן, אף אי פי שיש לנו בעיות של אבטלה אצלנו, שאין ליצרני הדלק.

ימים במקום יבשות

מכיוון, שנמנעו בוועידת קולומ־ בו מלגנוע בנושאים בוערים, כגון: לבנון, ההנקמיות בגבולות אל־ גיירה—מארוקו, התאחדו כולם ב־ גושא של אי הלות בגושים הגדולים והגושא האידיאלי לכך היה — שיחרור הימים מעולם של כוחות זרים.

התחילה בכך נשיאה ציילון ב־ אנדרנייקה, שדרשה להכריח על ה־ אוקיאנוס הנהדי כעל אזור של שלום, כי כדובר בענין דחוף. החרה, החזיק אחריה בומדיין, נשיאה של אלג'יריה, שדרש לשחרר את הים התיכון כעיים של מעצמות זרות. לקמן האכת יאמר, שבנושאים אלה הזרו הבלתי מזדהים לייעודם ה־ מקורי והוא: לא להיות הלוי לא מנזרח ולא מבערב, כי למעשה ה־ מאבק על השפעה באוקיאנוס הנהדי קיים בין ארצות הברית ורוסיה. גם בים התיכון עיקר המאבק הוא בין רוסיה לבין ארצות הברית, הנצורות על ידי כוחות הנאטו באזור הזה.

כמדע, החריפה התחרות בין רו־ סיה לבין ארצות הברית באוקיאנוס ההנדי בשנים האחרונות וחאה לכ־ רות החלכות צבא האו"ם כלפני חמש שנים, שהאוקיאנוס הזה צויך להישאר אזור שקט. מכיוון, כלא הלה הזוזה בגדון, באשר כעצמות־ העל לא היו כעוניינות בכך, הוסל כשנה אחרי כן על כזכיר האו"ם להכין דו"ח על ההשלכות של נוכ־ חות הצים הכלחבות של הבע־ צמות הגדולות באוקיאנוס הנהדי ד־ שנתיים אחרי כן הידש האו"ם את החלטתו הראשונה.

על אף הלטת האמריקאנים אח־ ר הבפולת בהודיסין, לא לחשת־ תף בכלהמות פנימיות של ארצות אחרות, בכל זאת לא כשבו ידם לגמרי מכך. הלוא לפי דוקטרינה ניקסון — ארצות הברית לא תעלה עוד צבא למרחקים, אבל תשלח ציוד לצד הצודק בכלחבה אם לא יוכל להחזיק מעמד בעצמו. האמ־ ריקאנים ישלחו גם ציוד לארצות המוכנות להושיט עזרה לצד הצודק ומכאן הצורך בשליחה יכיח הוא האוקיאנוס הנהדי. אבל גם הרוסים מעוניינים בנתיב כים זה, אלא ב־ זמן, שהאמריקאנים כודים בגלוי שיש להם בסיסים צבאיים בעמון אוסטרליה ובצפון אפריקה — ה־ רוסים מוגנים, שאין להם בסיסים צבאיים בארצות הנוכלות את ה־ אוקיאנוס הנהדי.

רשמית זוהי סתנה נכונה, כי אין להם הסכמים גלויים עם איזו ארץ שהיא באזור זה, אבל ידוע שיש להם נקודות אחיזה באי סוקרטה במפרץ עדן ובסומאלית המוכלכלת הקיבוז מיתקנים רבי החשיבות, כי דובר כאן בשדה תעופה צבאי גדול. האמריקאנים כודאגים ככך, כי הבסיס הזה הוא מול עדן הי סומאלית, הבאיימת על הנסיכות עומאן ואם עומאן היתה נופלת ב־ ידי מהפכנים סומאליים, הם היו מ־ איימים על המפרץ הפרסי. אולם מגודמים המגוינים במישרין ב־ דבר, הארצות הגובלות או הקרובות לאוקיאנוס הנהדי מעוניינות בשקט ומכאן הדרישה להפוך את האוקיא־ נוס הזה לאזור שקט והיא באה בשלוא ביטוי בועידת קולומבו.

גם הדרישה להסוך את הים הער־ כון לאגם שקט באה לביטויה ה־ מלא בועידה זו והוקמה ע"י הארץ הבעוניית בכך ביותר — אלג'יריה והעתידה למלא תפקיד חשוב באזור זה אם התקבל התוכנית הצרפתית בגרסא הה.

בוודאי, זה שנים רבות, שהוו־ סים מנסים להיות גורם כמפיע ב־ ים התיכון. אם הצליחו בכך בימינו, (סוף בעמוד 8)

בתי־החולים על „שולחן הניתוחים"...

בחמולה של שביתת האחיות וברעש סביב הטבל שנגרם השבוע לעשרות אלפים חולים בישראל נשכחה לרגע בעיה כאובה אחרת, שנידונה אתמול (יום חמי־ שי) בפגישה מיוחדת בין שר הבריאות מר ויקטור שם־טוב ובין יו"ר מרכז קופ"ח אשר ידלין ושגנו פרופ' דורון: האמנם החליטה קופת החולים ההס־ תדרותית מן הרגע בו החל משרד הבריאות לגבות ממנה 350 ל"י ליום דמי אישפוז בבתי־החולים הממ־ שלתיים (במקום ה־90 ל"י המסובסדים עד כה) לשלוח את החולים רק לבתי החולים שלה, גם אם הם מרוחקים ממגורי החולה? וגם כאשר בבתי חולים ממשלתיים קרובים יש עדיין מיטות פנויות...

להיות חולה הנזקק לשרותי בית חולים, הרי זה תענוג ממוקפק אפילו במערכת הבריאות המתקנה ביותר. להיות חולה הנזקק לשרותי הבריאות הישראלים בזמן האחרון הרי זה תענוג ממוקפק שבעתיים, ולא רק בגלל המחסור באחיות. מערכת שלמה של מרפ־ אות ומחלקות נמצאת במרחמה על סף התמוטטות או לפחות קרוב לאפיסת כוחות. המיטפמומים לדיאגנוזה שכזו מתרבים ומתלכים. הסערה סביב חוק ביטוח בריאות עם חילופי מתאמות הדדיים בין רופאים לשר הבריאות, מסע השמצות על טיפול חולים לבתי חולים מרוחקים, פירסום ההתיקרות המהדהמה של אמצעי הריפוי והתרופות, המצוך הבירוקרטי המסתבך המלך במרפאות ובסניפי קופ"ח זבוים רביעי, כאמור — שביתות האחיות. ניסיון לברר השבוע לפחות מיטפמקם אחד במחלה המסוכסת — את נושא האישפוז האחוזי.

מה אמת על טלטולי אישפוז

איש האגף הרפואי של מרכז קופ"ח ומנהל בית קפלן, ד"ר גורדון, הציג בפנינו, בפגיעה זו את עמדת קופת־חולים.

אמר ד"ר קפלן: „בכל המסע הציבורי שנערך בטלוויזיה ובעתו־ נות נגד קופת־חולים יש עובדה נכונה אחת: נכון שאנחנו משלמים הוים כמעט פי ארבעה עבור יום אישפוז. כל היתר — עשוק לא מבוסס. לא נכון שאנחנו שולחים חולה מאשקלון לאישפוז בבאר־ שבע. לא נכון שחברי קופ"ח ממסולה נשלחים לעפולה, או שאנשי עמק הירדן לא נשלחים עוד לבית החולים „פוריה". כל חולי אשקלון מאושפזים באשקלון מה מקור ושמועות? בגלל ביטול השתתפות המסולה באישפוז והגירעון הגדול בתקציבנו, שגם קורם לכן עכר על 600 מיליון ל"י חולים הרכז לגקוט בכמה צעדים למניעת ההתמוטטות הכספית של הכוסד וזאת במסגרת של ריאורגניזציה בכל נושא האישפוז.

בנינו איפוא ומכנית חדשה — אך גם היא בנויה על בסיס האחריות ותוך הקפדה מקסימלית שלא לפגוע בבריאות החולים. בירושלים, בה אין לנו ממילא בתי חולים — מופנים כל החולים כבעבר לבתי חולים ציבוריים. באיזור המרכז, שבו הרי שמענו לא פעם התמרמרות מצד רופאים בכירים על צפיפות גדולה בבתי החולים הממשלתיים עירוניים, החלטנו להפנות אותו קצן של החולים (בשום מקרה לא עולה המספר על כמה עשרות) מאיכילוב או תל־השומר לבילינסון והשרון. מקריית גת גם כן מופנה אחוז מסוים לביה"ח שלנו בבאר־שבע יותר מאשר בעבר. בו הפגינו יותר מקום לאשקלון, בכל מקרה וסקרה לא מדובר בכמויות ובמספרים הרי־ידיקים את הרעש סביב הנושא.

ברור, שבניגוד לדעתו של ד"ר גורדון ומנהל בית קפלן, ד"ר גורדון, הציג בפנינו, בפגיעה זו את עמדת קופת־חולים.

אמר ד"ר קפלן: „בכל המסע הציבורי שנערך בטלוויזיה ובעתו־ נות נגד קופת־חולים יש עובדה נ

هكذا صدر الأصل

עיטורי סופרים וספרים

רואה האורות

מאת ש. קורא

בערבי הבוקר ופרשנות על ספרי הרב קוק, שהולכים ונדפסים, ניכרת עמידתו השקולה של ר' חיים ליפשיץ. עקרות נתנים לן ברוחב חיבורי הרב וברכה לדון בהם. בשני ספרים, „חזון ישראל" ו„הגים והזיים", נוסף לבאורים ולנוסרסים, דן בהגיסה בנסה ישראל בהשקפתו ובאישיותו האישיות. בבתבייה בצורים אצלו, בכי שרשם. עוד תצי הרביר ספרים.

הבוקר הוצא בשנה האחרונה, „רואה האורות", טולל שני ספרים בכרך אחד, „קדמת האדם", על עצמיותו של האדם בישראל, ו„קדמת הקשובה" על התשובה כ„פותח־ההב של הגאולה". הספר הבקיע על ס"א עמודים (הוצאת המכון לדרישה הגלוקה ומשפט הבריה ע"ש הארי פרסל, ירושלים תשל"ו) כולל כבואות, מצולע לשערים ובכל שער פרקים ופרשים, כולם מוכתרים במוקדות ובתוכיות־מבוה. בראש הספר תוכן־עניינים מפורט ובסוף סיכומים ורהבים. הבהבר, מחנך־מסביר, מסתבש בכל אמצעיו הדידקטיים להבהיר מושגים בספרי הרב מפני כל מעין. הוא מסביר דרש בפרשנות:

„אני מאמים ללמוד את מסנה הרב בחוייתה כמות שהיא, נבכנני בלתי־מוכר עמדתו השקולה של ר' חיים ליפשיץ. עקרות מנים לן ברוחב חיבורי הרב וברכה לדון בהם. בשני ספרים, „חזון ישראל" ו„הגים והזיים", נוסף לבאורים ולנוסרסים, דן בהגיסה בנסה ישראל בהשקפתו ובאישיותו האישיות. בבתבייה בצורים אצלו, בכי שרשם. עוד תצי הרביר ספרים.

הבוקר הוצא בשנה האחרונה, „רואה האורות", טולל שני ספרים בכרך אחד, „קדמת האדם", על עצמיותו של האדם בישראל, ו„קדמת הקשובה" על התשובה כ„פותח־ההב של הגאולה". הספר הבקיע על ס"א עמודים (הוצאת המכון לדרישה הגלוקה ומשפט הבריה ע"ש הארי פרסל, ירושלים תשל"ו) כולל כבואות, מצולע לשערים ובכל שער פרקים ופרשים, כולם מוכתרים במוקדות ובתוכיות־מבוה. בראש הספר תוכן־עניינים מפורט ובסוף סיכומים ורהבים. הבהבר, מחנך־מסביר, מסתבש בכל אמצעיו הדידקטיים להבהיר מושגים בספרי הרב מפני כל מעין. הוא מסביר דרש בפרשנות:

„אני מאמים ללמוד את מסנה הרב בחוייתה כמות שהיא.

על ערש דוויי

„שלא לעשות שום ענין בדבר חגיגות יובל־השבעים שלי"

בשנת תרצ"ז, התחילו מערצי המחזבים של מרן הרב צ"ל, לחשב יום הולדת השבעים שלו. אולם הוא התנגד לכך, וחדר העיתונות בבקשה לכל יודעיו ואוהביו: „שלא לעשות שום ענין, בדבר חגיגת ל"השבעים שלי, וזה יהיה לי שלוות־דעת. היותר פנימית ושובה יתירה".

„הייתי רוצה לעבור במהירות על כל הש"ס"...

באותו חודש הרגיש עייפות רבה, וחולשה גופנית גדולה. בקבוצ עור לימוד־גמרא, עם אחד מבעליני הישיבה, הרב דוד הנדין שליט"א, ר ל: „הייתי רוצה לעבור במהירות על כל הש"ס".

„על מנת לכתף"

לטרות חולשתו, נסע להלוויתו של הרב ר' שלמה אחרונסון זצ"ל, ה הראשון של תל־אביב (שנפטר ביום כ' אדר־שני, תרצ"ז), והשפיע ז ברגשות. אז השפיעו עליו שיסע לנוח על הר־הכרמל, היא נעבוה שם שהייה קצרה של כמה ימים. „מנוחתי זאת — אמר הרב — ה. על מנת לשוב, אלא, על מנת לכתף" (עי' בבא־קמא ל"א, א).

„הגיד אקדמות' בנעימה ובקול בבביות ובחדוה"

בספר הזכרונות של מו"ר־אלוקים הרב ר' דוד הכהן זצ"ל מסופר: — אני פסח נסעתי עם הרב, לאפיית המצות בבצעה־שאול. שאלתיו, מה ב בריאותו, אחרי שובו ממנוחתו על הר־הכרמל, ואמר כי הוטב. בדרך הראה לי על הסנדר, שקנה לבנין הישיבה, סמיך ל,בית עמים דיסקין, והוסיף לדבר על אפשרות קניית חלקות הסמוכות.

שיחות הראי"ה. פרק נ"ז

לוקטו וסודרו ע"י הרב משה צבי גריה

„אינני רשאי להדר במנהג, על חשבון אחרים"

עם כניסת חודש אלול, אמר, שנם במצב המלה, אינו רצה להמשיך מנהג ישראל, ורצה לשמוע תקיעת שופר אחרי תפילת שחרית. אולם הישישו שהדבר יביא אותו לידי הרגשות, וזה עלול להחמיר את מצבו (כדרך שקינות תשעה־באב גרמו לו נזק רב). נמלט ואמרו לו. שתקיעת השופר יכולה לבדים הכמדה והמרוצה לחולים אחרים הנמצאים באותו מנסוריום, ומיד אמר הרב: „אינו רשאי להדר במנהג על חשבון אחרים" ובטל רצונו כמעט בריאותם.

„אין שום דבר המצריך והמותיר פירודים בישראל".

„באחד הימים האחרונים, הובא לפניו ענין הנוגע להקמת קהילות נפרדות, כאילו לשם חיזוק הדת. והיהדות.

הרב התאושש מתוך החולשה, ואמר בהתעוררות: „חלילה, חלילה, כל הרפורמות למצב הדת והיהדות יבואו על־ידי הפירודים האלה. הפירוד הוא יסוד הכפירה. אין שום דבר המצריך והמתיר פירודים בישראל!" [עי' השובה מרן הגאון הנצי"ב זצ"ל, בספרו „משיב דבר". „על ימין ועל שמאל"].

„ברוך תהיה מכל העמים"

כשמסרו לו כי תנציב־העליון רוטרדם, התקשרו בטלפון ושאלו לשלומו, ואיחלו לו איחולי רפואה השלמה, ענה ואמר: „אמן, ברוך תהיה מכל העמים!"

שאל אותו אחד הקרובים: מה טיבה של ברכה זו? ומיד השיב הרב: הרי זה תלמוד ערוך בירושלמי, סוף פרק ז' של מסכת ברכות „אמר רבי תנחום, אם בירכך בני ענה אחריו אמן, דכתיב ברוך תהיה מכל העמים".

„לפי מחותי — הנני רחוק מחיי החולין"

בחדשי מחלתו האחרונים מסק מלקרוא עתונים, ואמר: „לפי מחותי הנני רחוק מחיי־החולין, אלא שמעמדי הציבורי חייב אותי לעבוד אחרי המתרחש בעולם, ואילו עכשיו... אין לי שום הכרח לעשות זאת".

„כשאוכל ללמוד דף־גמרא בעיון, אז אדע כי הוטב לי"

שקידתו הצנועה בתורה, שהתחילה ברוב תפארתה עם סל־ילדותו, ונמשכה לאורך כל שנותיו (אף נתגלתה בעוצם־גבורתה, בתיכוך ערדות הרבנות ועול הציבור, תוך כובד משא הפרנ הכלל), אותה שקידה לא פסקה גם על ערש־דוויו בימיו האחרונים, גם במשא זמנן של הלכה עם הסובבים אותו, ועם תלמידי־חכמים שבאו לבקרו, ובעיקר בהמשך המחמיר של לימוד משנה ומקרא וכו', ומליל ציו כאב בתוספת של לימוד גמרא.

בהזכירנו לפניו באחד הימים האחרונים, שבשמע בעיר שיש כעין הסבה במצב מחלתו, הגיב ואמר: „כשאוכל ללמוד דף גמרא בעיון בעזית, אז אדע שהוטב לי".

באחת השיחות בימים אלה, אמר על הספר „המאיר לצולם" של הגאון ר' מאיר־מיכל [רבינוביץ] זצ"ל משאם, שהיה רוצה מאוד שבני הישיבה ילמדו בו, ושהוא כעין הספר „שאגת אריה".

„על לא חמס בכפי, ותפילתי זכה"

גם מתחילת אלול זה, לא כישל מנהגו לתוספת לימוד בספרי־מוסר (הוה רגיל לימודי בחובות־הלבבות, ראשית־חכמה, מסילת־ישרים ויסוד־ושורש־העבודה. וכן קבע לימוד בספרי „אורות התשובה", שהיה מחבב ביותר, ומזרו תלמידיו ללמוד אותו בעיון). הפעם — הוסיף לימוד ענין ב„חובות הלבבות".

בחזרה על תנ"ך הגיע לאיוב ט"ו, לפסוק: „על לא חמס בכפי, ותפלתי זכה"...

בחזרה על המשנה הגיע למסכת אבות, וב„חובות הלבבות" נמר שער „עבודת אלקים", והתחיל „שער הבטחון".

„אקוה כי גדולי־המדע שלנו, יהיו גדולים גם ביחדותם"

בימי האחרון, בשעה 10 לפני־הצהרים, כשמצבו המיסר יהבהילו את פרופ' הרמן צונדק למטתו, התאמץ ואמר לו:

„אקוה שגדולי המדע שלנו, יהיה מולים גם ביחדותם". ופרופ' צונדק התרגש על מחשבות הרב בשעה זו, הרכין ראשו אל הרב והשיב לו: „אחשוב את עצמי מאושר להיות בין אלה".

(סוף בעמוד 8)

„בקבוק יסורים באוזבה

„בעצם יסוריו, היה מתחזק ומעודד אותנו בסבר פנים, ומחזק את אנו באומץ דבריו. אף היה מוכיח אותנו ואומר שצריכים לקיים מצות קור־הולים בשמחה" („נפש הראיה" — ירושלים ה'תרצ"ו — עמ' כ').

וצדיק באמונתו ותמתו הוסיף ואמר: „יסורים ממרקין כל שהוחזיר אדם (ברכות ה', א) — חיים אני להודות לה', על המירוק הנגרם על־ידי היסורים. ועוד הוסיף: „מדה אני לה', שבמשך תקופה של צרים שנה, לא הסיר חסדו ממני".

ולכתי־סדר אמר בבבור עליו יסוריו: „קשה מאוד לקיים מצות לת־יסורים־באהבה, אולם ביה שהיסורים לא גרמו לי שכחת תורה שהי. ובעצם לא יתכן אחרת, שהרי „קבלת היסוריו" היא ממיה דברים תורה נקנית בהם, ואין אפשר שדבר שצריך להביא לקנין תורה, א הדיו לשכחת־תורה. אולם צריכים לדעת איך לקבל את היסורים"

„מוחזי מלא מחשבות... ואין כח בידי להחזיק עט ולכתוב"

באחד הימים האלה ביקר אותו אחיו הצעיר, רבי שמואל הכהן קוק ז', ומצאו בוכה. ר' שמואל שרע הכביר, שאחיו הגדול עמד במצבים הדים בגבורה רבה, וכמוגל לשאת יסורים בדומיה, התפלא ושאל: ממנו כה גדולים הכאבים?

— לא — השיב הרב — לא בגלל הכאבים אני בוכה, אלא בגלל שחל מלא מחשבות, שהייתי מאוד רוצה להעלות אותם על הכתב, ין כח בידי להחזיק עט ולכתוב.

„ברוך השם שזכיתי לשמש את רבינו הגר"א [מוילנא] ז"ל"

מאמרו האחרון הוא המאמר על תכנית המכון לדרישת התלמוד, דפס בקובץ „יובל־השבעים" של מייסד המכון, הגר"ב ר' ישראל ן (האורי) פישל זצ"ל.

בו בקובץ נדפס פרק מחיבורו הגדול „באר אליהו" על ביאורי א זצ"ל לחושן־משפט, אשר נכתב בהקופה רבנותו ביפו, ושורת־דרוש בה היתה לו. כשמסרו לו איסר־הלמן מלצר זצ"ל, כשבר יד את דרכו בפרצונו רמזיו הקצרים של הגאון מוילנא, את הוא אמר ה: „בשעה שכתבתי את חיבורי זה, היתה לי הזדמנות כאילו אני שולי הזקנו של הגר"א, ושומר ומשמש לפניו. מגיע לו את הסמיכה. בבלי ירושלמי, רמבים ושאר ראשונים — — — תולה לחשם יתברך גם על ופ שזכיתי לשמש את רבינו הגר"א זצ"ל.

„ברוך השם ששמרני בזמן מחלתי מאיסורים דאורייתא"

כשהעביר אותו מביתו לבית־המרפא בקרית־משה, הודיע לאחראים ובטיפולם בו לא יחמירו בהוראות בדברים ידועים של איסורים־דרבנן, הגו בו כדבר, ועם זאת עמד בכל תוקף על כך שבטיפול בו בשבת ידחו שום איסור־דאורייתא.

וכותב הגרצ"י שליט"א: „בדיפתי את עצמת יסוריו, ביקשתי ממנו ל־שבת האחרון, שירשה לי למשוח את הקודש בשמחה, שנתנו ופצים להקלת הכאבים (כאשר נהיתי בה כמה פעמים — והתפילה). לם הוא לא הסכים לזה בשום אופן ואמר: „ברוך השם ששמרני עד ה, בזמן המחלה, מאיסורים דאורייתא — הרי מדה הוא איסור ורייתא בשבת (עי' שבת מ' כ"ב, כ"ג, תוספתא פסחים פ"ז ה"א) — קוה כי גם להבא יצוני לי שלא נדקק לכך" (נפש הראיה עמ' יד).

הגרצ"י שליט"א מסיק: „ואעפ"י שהכיר את מצבו, בוודי חולה ש בו סכנה, החמיר לעצמו בפי הבריאו בהלכה זו, שביאר אותה ומרים לפניו באותם הימים. וכן מצאתי אחיב רשום בכתב־יד־קדשו, ידוישיו לשולחן־ערוך אורח־חיים מלפני כמה שנים — — — „מחו רכים שאין במציעתם סכנה — נראה שמותר להחמיר על עצמו, יש יאמר לדי".

הקושי בחיוב הזהירות ב„אל תצדק הרבה"

הראיל ודגיל היה תמיד להחמיר על עצמו בכל דקדוקי מצוה ופרטי ורה, ובייחוד בכל מה שקשור בהתעוררות לעבודה שכלב זו תפילה, כים בקושי רב לאכול לפני התפילה בימי האתרונים, אצפ"י שהיה ק לכך ביותר. אף הוא אמר בקשר לזה, כי תמיד סבל מהקושי של ב הזהירות ב„אל תצדק הרבה"...

יוי המשקל של הצולם, הכרה הוא עריב בני האדם - כי מפני הרשעים המקלקלים את המשקל לצד השמאל, צדיקים להבריע לצד הימין יותר מהמידה הביצונית, ועובדים רה של האזהרה של „אל תצדק הרבה" — „ערשלי כוהוי", עמ' כ"ט).

שיטה בהגותו של הרב קוק

מאת נחום אריאלי

לפני שנכנסים לתורה מחשבתית כלשהי, יש לקיים את ההבחנה המיתודית, בין מחשבה שיש בה שיטה, לבין מחשבה, שהיא הגות המתכחנה להביע הרהור־לב, רסיס מחשבה, שהוא פרי התעוררות עקב נצב מסויים. דברים לפה מצוא לכלל שיטה לא הגיעו, ובעולם ההגות והמחשבה יש להם בעמד מעלתם.

א. זיהוי בצורה ובתוכן

שיטה מהי? הרצאת דברים, שהיא בעת ובעונה אחת גם כענה וגם הר־ראה בדרך אנאליטיה. הרינו הצבעה על קשרים המלכדים את חלקי ה־סענה, לכדי תיזה. סענה בדיעה מוב־הנת ממשפט שאינו בדעי, בכך ש־היא מכילה בקרבה את כושר ההו־כחה. בעצם הסענה כמשפט שאינו מדעי, בכך שהיא מכילה בקרבה את כושר המעכתה. בעצם הסענה מונה כעם אמיתותה, או הערובה לאמיתו־תה. משפט שאינו מחייב להוודות אלא על האמתיות, אינו משפט מדעי. לסעון סענה פירושו, אימרא, גילוי של סיבה ומסובב. השיטה היא, הצ־גה הסענה המיתודה של הסענה.

אמרה כבר, אי פרגם חכמה, יש בהם מיסר השכל. מביעים רעיון מחשבה, אך אינם סרגנים סענה. אין, אימרא. שחר לחפש שיטה בסוג זה של הגות.

מה, אם כן, דין הגותו של הרב קוק? זיהי האבלה הכיתודית הרא־שונה שנתקלים בה עם הענין בכתי־בין המרובים. הדברים נראים כרסי־מי מחשבה, כרעיונות מתרוצצים וכ־הבקות. הכחשבה מסבעה ככל ש־היא בת כושר רב יותר, היא נוהגת את דעתה למיבון רב יותר של נושא־אים. היא חולפת על שני שסחים רבים. אך אינה מתמוכנת ללכד פוו־רים. יש לה מה לומר על כל דבר, ואינה חוסכת אהם להסיבה אחת. היא הלבנית. זה גם סבבה אחת של השי־רה. כתעוררת על ידי הכל, אך אינה מתחדת את הכל.

ואמנם כתבי הרב קוק שאובים מבקורות שונים, מספרות הזיל. מן הקבלה, ממחשבה היהודית שביבמי ה־בינים, וכן המחשבה היהודית הר־המתמתה בבאות האחרונות. המס־דות. כבביו רווים גם אלמנטים מן הפילוסופיה הקלאסית, האפלטונית והאריסטוטלית. אך כל אלו הוצקו בלשון ובסגנון מתוצים השירה. עקב הצורה הלשונית של כתביו, נוצר ה־רשם, שדברי שירה הם, הערשמיות והגבנות לעת מצוא. אף על פי, שוודאי שקיעה בהם שירה נשגבה המעמיקה את החוויה הנפשית, אך יש בהם גם מעבר לזה. ככהרל מפראג. איכל אף הוא, את מקרותיו ונתן אותם בדפוס מיוחד משלו. באמנת עלינו מחבבו ביותר, ומזרו תלמידיו ללמוד אותו בעיון). הפעם — הוסיף לימוד ענין ב„חובות הלבבות".

בחזרה על תנ"ך הגיע לאיוב ט"ו, לפסוק: „על לא חמס בכפי, ותפלתי זכה"...

בחזרה על המשנה הגיע למסכת אבות, וב„חובות הלבבות" נמר שער „עבודת אלקים", והתחיל „שער הבטחון".

„אקוה כי גדולי־המדע שלנו, יהיו גדולים גם ביחדותם"

בימי האחרון, בשעה 10 לפני־הצהרים, כשמצבו המיסר יהבהילו את פרופ' הרמן צונדק למטתו, התאמץ ואמר לו:

„אקוה שגדולי המדע שלנו, יהיה מולים גם ביחדותם". ופרופ' צונדק התרגש על מחשבות הרב בשעה זו, הרכין ראשו אל הרב והשיב לו: „אחשוב את עצמי מאושר להיות בין אלה".

(סוף בעמוד 8)

אגרת אוויר

מאת אלכסנדר ב'

הבריחה

כאשר אדם יוצא בימים אלה לאחרי נופש או לסיור בחו"ל הוא מלווה „בשקע" מר של נוסע המבוגר „משאבים כלכליים" ובעיקר מטבע זר.

לא כל היוצא מחוגן ברגש סנסיטיבי כל כך, אבל עם זאת הוא רואה עצמו קשור במסע „האיקייפים" אל גופים אחרים כדי למצוא אשלייה ורגע.

הנוסעים שונים, למן בני התשחורת ואתה פוגשים בגן פרוגנר באוסלי כאשר הם מתפע־לים מהאובליסק של ויגלאנד, ועד בני שיבה שבאו להיכל התפילה המפואר בברייס פורט־לאנד ספריש בלונדון כדי לקונן „בליל זה יבכיון" על חורבן בית המקדש.

משחר ילדותו תר האדם אחרי התמורה בחיים בהפשו תחליף לימים שסובב אותו, ובמקום השיגרה של הרגיל והאינרציה — את גורם השוני והגיגרדי.

כאשר אדם יוצא לדרך הוא בבחינת „ברח" מהבית ומהאנשים, משכנתנו ועידה.

החום המעיק של חודשי הקיץ המרדות העומסות על עול החיים בסיעים בידו להיות נמלט על נפשו, אל ארצות לא נודעות, חופש וימים, כדי לבקש הציפיות והתפורה.

יכל אדם לשבת ימים רבים בעידו זר מקיימת צמתי תרבות ומרכזי אמנות, או בתי אולפנא לתורה ודעת, אך הוא נשאר אטום למתרחש סביבו.

לא כן בצאתו את הסף, כאשר הוא נדרש ונוקק לבתי גינון ומוזיאונים למכביר, ה־פרשים את יריעותיהם על פני תקופות ו־דורות.

ההליכה אל „ארמון ורסיי" או אל „ה־בריטיש מוזיאום" היא אז בגדר חובה אורחית, המדיר רגלו מהם מוצא עצמו נפסד, ותדמיתו התרבותית מזנמכת.

הראיתם פעם את מסע הרגליים התשושות על פני ה„לובר" מבד לבד? כאשר כוח הקליטה עבר את הכחסום והעיניים הצמאות בתוחילתן דוק של ערפל מכסה אותן בסופן.

כל אדם הוא הרפתקן מטבעו, בעטק נפשו.

ישנו זמן בו הוא מקופל על דרגשו ב־תרדמה ליסרגית, ולימים הוא פורץ כמין לבה נרעשת לעבר המיסתורי המופלא.

„הבריחה" היא אימא מצב אנושי, בו נתון אדם שהוא חש את הצורך למצוא לו גוף אחר, אם זה האנמים בארצו של וילהלם טל, או הפיורדים בנורבגיה המסוגיה.

כשם שהמפרצים נזרצו רחוק לתוך היבשה באפיקים עמוקים וארוכים ויצרו סבע אגדתי, כך נפש האדם פורצת לבקעים ומחפשת פדות אל ארץ החלום. זוא בורח.

השיבה

כאשר נופש אדם את גבולות ארצו הוא משיל מעצמו את כל נסל מושגיו ומציאותו. היבטו המופנם ועולמו הזר כאילו נפתחים בבת אחת.

כל סיכמי הדרך דאתמול ושלשום מיטשט־שים והוא מתנתק מהוד סטריות, לעבר מקום אחר וזמן אחר.

החד שיח שלו עם עצמו הופך לדו שיח שלו, עם הגוף החדש החולף ונמוג מעבר לאפקים.

המחוש של אתמול הופך למופשט של היום, של מקצב אחר והבנה אחרת.

הוא קולט ניבים צלילים תמונות וכראות חדשים, כאשר פני האנשים הם עדיין לו בבחינת חידה.

רחובות קופנהגן נקיים וסדורים הם, ובצד אנשים בעיני סבר, מתנהדות מעבר לעבר דמויות סכוקי פנים, הארחזים בצוארי בקבוק הבירה, ומריקים אותם לתוך גרונותיהם.

מיהו האיש המייצג את דנמרק האורחית? תייר הבא זה מקרוב לרגע רואה אומנם כל פנע, אך אין ספק שראייתו קצרת טווח.

בטיבולי מסתובבת „ספינת השעשועים" ו־אור צבעוני חיקוקין די נוד יוצרים את ה־פנסיה הנדלה.

בתעלות מים שטים ברבורים, ונדנדות ענק מסיעות ילדים המרעישים בקולותיהם כל תפ־נית בגלגל. מה סיב המהומה של הכרך שאדם נדהם ומתנגד לנוכחה? האם זה קול הגיגל שהוענק אל המטרופולין של ארצות סקנד־נביה, או קול גוסיה של המוניה אשר באו לחוג את חרותם. בפאב הקופנהגי מסיבים צעירים וכבוגרים. הלחנים נורפים, כוסות ה־בירה מקציפות, עיניים רשפות, והקהל נע בישיבה מצד לצד חבוקים ודבוקים לשמע המוסיקה העממית ופניני הפולקלור. האנשים „פתוחים" יותר ואין לזכן שליטה על ה־מתרחש. אין גבולות, וכל החומות בין אדם לרעהו נופלות.

קופנהגן עיר של ארמונות ובתי נכאות, על יד ארמונות עאר עתיק וקדום, ניצבים בתי מידות מודרניים. אין דאגה בלב איש. הישראלי אשר יצא „כבודה" „נפתח" קמעא ונגעגועים עוטים אותו להזור. רק אתמול יצא את הארץ וכבר הפכה הימיה — לשנות אור.

הכל כה רחוק ומופלג, האנשים אתם התהלכת, הילדים אותם טיפחת, הנעצים — כל עץ למינהו.

בין הבריחה לשיבה ספירה תהום של מרחקים. אירוע סילון גומא אותם משך כמה שעות, אך תבודה מאתמול הופך לשגריר ארצו של היום.

השיבה רומזת מרחוק באלפי אורות: הביתה, הביתה...

חסד נעורים

מאת א. יוחנן

משה אונגרפלד. חסד נעורים — מסות הערכות מבחון הילדות והבגרות. תל־אביב, עם הספר, תשל"ו. 318 עמ'.

למעלה מששים שנה תורם משה אונגרפלד, מנהל „בית ביאליק", מפרי עטו לענינות העברית והי־אידיש. אם נגסה לסמנות את העתונים בהם השתתף, ודאי לא תהיה לו רשימה שלימה. נאמר בלשון גרשם בארד בספרו „מדינה וחכמיה: „בכל העתונות הנאכנים לציון אשר בלשון יהודית".

בספר מאמריו של אונגרפלד מגיע לאלפים, אך איש לא טרח לקבצם או אפילו לרשום אותם. רב מרגו ובחוד הקדיש ועדיין מקדיש אונגר־פלד להפקיד הי־ו: להיות נאמן המשורר חיים נחמן ביאליק. בתוקף תפקיד זה הוא מנהל את „בית ביאליק", כותב מאמרים על ביאליק ובני דורו, מפרסם מכתבי ביאליק, אוסף כל דבר הקשור בביאליק ב־שיר, בפרוזה, תצורות, המונות, חרים, ומקרב רבבות ילדי ישראל ה־מבקרים בבית המשורר כתות כתות, אל ביאליק ושירתו.

רק בשנים האחרונות, בהגיעו לי־גבורות, נתן אונגרפלד דעתו על כרמו החל לכנס מאמריו הנפוצים בבמות ספרותיות רבות. וכך זכה בשנים האחרונות להוציא חבשה כרכים מיבולו הרב. והנה, מונח עתה לפנינו ספרו השני — שאינו ספר רגיל.

הוא כינס בו מאמרים על חני ישראל, על מאורעות בחייו, פרקי התבוננות והגות וכן פרקים ביוגר־פיים על רבנים וסופרים. וכחוט ה־שני עוברים ברובם זכרונות וגצגו־ים אל מחוזות הילדות והבגרות.

כבר בהקדמה מהגלה לנו נשמתו העורגת של האיש, שלא אהב לספר על עצמו ועל עברו: „את אפר־לבי הקלוי מכאב ובבושת, אפזר על תילי חורבותיך, עיירת מולדתי השדותה! את דמעת נשמתי הפצועה ואת דם חלומות נעורי השחוטים, אורוק על קרנות מזבח יסודי בניך ובנותיך המעונים. ואנחה כבדה אחרה לפינה השוממה שבבית כדישך הרוס, שם שוויתי את חלומות זהבי הראשונים ובדפי גמרותיו הבלים, צרותי את אלה ההתגיה של כל קיום ביסוד הי־רוחני האלוהי האחד, שהוא תנאי לכל והכל תלוי בו. האחדות הכוללת, היא ההדרגה האחרונה של ההכרה המדעית, „והבדל שבין האלקים ו־העולם תלוי הוא רק בדעה והשגה וארחות החיים. כל מה שהדעה בתי־עלה, מתקרב האדם והעולם לבדל־אלהי, זכרוממותו העליונה של הי־אדם והכרתו הגבורה מוצא הוא ש־הכל הוא כלול באלקים" (שם הינו). נשמת אפו של היקום, הוא האל האחד השרוב בכל. אין כאן זיהוי של הנצם הנשמי עם הנצם הרוחני, אבל הנצם הרוחני הוא תנאי לקיומו של הנצם הגשמי.

אופיהו לנצם הגשמי, שהוא מצוי בריבוי, ואילו הנצם הרוחני הוא אחד ויחיד. מכאן שעולם החומר מרובה הגונים מתאחד בנצם הרוחני. וכה אם החומר הגם כך, האדם — על אחת כמה וכמה.

ד. האדם

מהו האדם? יכול שאני רואה אותו כיחידה בפני עצמה, בודדה סגורה ומסוגרת בתוך עצמה. אולי בקריפה החיצונית שלה, יש לה חלונות מע־סים אל עצם מהצה לה. אך אלו הם חלונות שאינם מאירים מאורה בתוך הסגור והמסוגר. האדם כופנם ואינו שומע אלא את עצמו בלבד. אין בשבילו הזרחשה חיי־צונית, ואין ביבו ובין העולם הסובב אותו אלא כלום.

שאלה זו אינה רק שאלה אפיסט־מולוגית, היא אולי המורה יותר ב־תחום המוסר. שהרי אם האדם הוא עצם העומד בפני עצמו, הוא שאה־רר מן האחריות כלפי העולם. אין שום מעשה קולקטיבי, ומכילא אינ־יכול לחייב אותו על דברים הנעשים מחוץ לעולמו הפנימי הסגור בשביל אחר. הוא אחראי רק כלפי עצמו. שום דין וחשבון אינו צריך לתת צל מעשיו לזולתו. כי הזולת אינו קיים כלל. לגבי יחיד כזה אין העולם מו־ציע כאוסף של אינדיבידואים, שבם אם אין קשר אורגאני בין אחד ל־שני הם מקיימים יחסי שכנות. אלא הוא בלבד קיים. אחד ואין שני לו. ניתוקו של האדם מן העולם הסובב אותו, בהכרה מחייב סוליפסיזם הכזר. אפס תודעה כלפי העולם המיצוני אלא ההתגיה של כל קיום ביסוד הי־רוחני האלוהי האחד, שהוא תנאי לכל והכל תלוי בו. האחדות הכוללת, היא ההדרגה האחרונה של ההכרה המדעית. „והבדל שבין האלקים ו־העולם תלוי הוא רק בדעה והשגה וארחות החיים. כל מה שהדעה בתי־עלה, מתקרב האדם והעולם לבדל־אלהי, זכרוממותו העליונה של הי־אדם והכרתו הגבורה מוצא הוא ש־סיבה וכסובב. חלקי המציאות פתי־קשרים ובתלכדים, וניהן, אישא, לבנות עולם אחד, שחוק הסיבתיות, הוא אופיו המכרחי.

ג. „האחדות הכוללת"

צעד ראשון צעד הרב קוק לפני שהוא סבע את המונה „האחדות הי־כוללת". החילה הוא הבחין בכללות האחדות ווחי אכנם הבחנה יחדות לפניו, אלא שהוא החריף אותה ב־מקצת. האחדות מופיעה כיחידה אור־גנית, „האדם המכיר את עצמו, כי כיל בעת ובעונה אחת את ביטול פרטיותו האינדיבידום מופיע כל זמן שלא הכיר את עצמו, אך כשהכיר את עצמו, הוא יודע שאינו אלא חלק מן הכלל הוא חי חיים כלליים. הי־קדושה המתפשטת בכל, מתפשטת מכילא גם על הפרט, באשר הוא חלק אורגאני של הכלל.

העולם, או ההוויה בלשונו, מופי־עה כיחידה אורגאנית, ככללות אחת. אך בכדי להכיר את הקוסמוס בתור שכזה, יש קודם להכיר את היחיד. רק מתוך הכרה זו יש להגיע אל כללות ההוויה. שהרי כל זמן שהי־יחיד נתפס כאינדיבידום המופד ב־רשות עצמו, אין הכרת האינדיבי־דום שלמה, שכן היא חסרה את ה־שביל המקשר את היחיד אל כלל ה־יחידה. — „לא יש נשמה בודדת, גרגיית, בודדה, בהוויה כולה, אלא הכל מחובר, משורג ואורג". (אורות הקודש ב. עמ' שנא).

בהנחה זו אמנם מחזיר אותנו הרב קוק אל הפיסה הקוסמולוגית, ה־רואה את התעקיות הכללית של ה־קוסמוס. אלא שהרב קוק נתן לכלל־לות ההוויה משמעות רוחנית. הוא נושם את נשמת ההוויה הכללית ר־מבשם מן הקדושה המתפשטת בכל־מבחינה ע, תוכנו אינה פיסיקוס־מיה, אלא פיסיכו־קוסמית. הנפש של היחיד חצובה מנשמת העולם הכללית. ונשמת אה הרוחניות של ההוויה כולה ומתאחדת בה. החוקים הפיסי־קאליים החודרים את העולם, בלשונו הם חוקים רוחניים, חוקים של קודש. הקדושה שופעה חיות על הכל. מה שמהגלה לנגד עינינו היא המציאות המומרית הפיסיקאלית. אבל המציאות הזו רוויה רוחניות, חיות סוערת, ה־פורצת אל ההוויה ומאחדת את ה־פרודים. המציאות המומרית מופקעת מחומריותה, והיא מקבלת משמעות רוחנית.

כיצד אפשר לתת משמעות רוחנית לעולם חומרי? אלא אם כן החומריות של העולם אינה אלא שכבה חיצו־נית. ההוויה על פי מהותה המוחבנת, היא בעלת פונקציונליות רוחנית. ו־מה היא פונקציונליות זו? הכרת כל נברא אם בוראו. זוו היסוד ה־רוחני האחד העובר בכל ומאחד את הכל, ונותן למציאות משמעות רוח־נית אחת. — „רואים אנו את ההוויה ברוחניותה, את החיים הפנימיים, איך הם פועלים, איך הם ומלבים ומח־הוים. את הנשמה המתגלה בחי וב־כדבר איך היא עומדת בעילומה... הכל חי, והכל שלם, הכל רצון והכל מזהיר, כשהכל מוכר בחסיבה אחת כשהאורה מזהרת ומפלשת את אורה, לידע ולהודיע, איך מקבור הכל חי הכל". (אורות הקודש בעמ' שפה).

מכאן קרובה הדרך אל ההנחה ה־קובעת את האחדות הכוללת. אם ה־עולם החומרי קלט את חיסוד הרוחני, הרי חומריותו אינה אלא קליפה חי־צונית בלבד. ומהו יסוד רוחני זה אם לא האלוהות החודרת בכל? שהרי „ההוויה האמיתית היא האל־ית... ההויה זו של הזרה הכל אל האלוהות היא השלמות העליונה ב־הויה, ואין כח להשיג ערכה... ה־רעיון שכל ההויה כולה היא רק ענין האלוהות ואין עוד דבר לגמרי מבלע־די ד' הוא מענג את הלב מאד..." (שם ת.)

המציאות החומרית אינה אחדות עינים, יש לה קיום משלה. אלא ש־היא אינה המציאות האמיתית. קיומה מותנה בהויה הרוחנית החודרת ב־מציאות החומרית, והוויה הרוחנית היא האלוהית.

האחדות הכוללת מוענת, איפוא, לא רק לאורגאניזום האחד של ה־קוסמוס, אל ארבע דרגות הקיום שלו. בלהשביע. לי אין הסבירה באה כי־תוצאה מן אכילת לחם.

כאן הניח קאנט את עיקר תורתו, בדבר חוק הסיבתיות. השכל על פי קאנט אינו מרכז שסביבו מסתובב העולם, אלא השכל מסיל את חוקיו על הכציאות. „הסתפכה הקופרני־קנית" מפקיעה את השכל מסמסיוניו. תפקידו הראשון. הוא בהצבעה על סיבה וכסובב. חלקי המציאות פתי־קשרים ובתלכדים, וניהן, אישא, לבנות עולם אחד, שחוק הסיבתיות, הוא אופיו המכרחי.

ב. פילוסופיה מהי?

בתולדות הפילוסופיה עברה תיבה זו בגילגולים שונים. נתן להגדירה הגדרות שונות, המרחיקות אותה מ־מקורה הראשוני שהוא המאה הששית לפנה"ס. על פי ההראתה הראשונית, היא אהבת החכמה. היינו, לא הכמה. מסוימת, אלא שהרב קוק נתן לכלל־לות ההוויה משמעות רוחנית. הוא נושם את נשמת ההוויה הכללית ר־מבשם מן הקדושה המתפשטת בכל. בבחינה ע, תוכנו אינה פיסיקוס־מיה, אלא פיסיכו־קוסמית. הנפש של היחיד חצובה מנשמת העולם הכללית. ונשמת אה הרוחניות של ההוויה כולה ומתאחדת בה. החוקים הפיסי־קאליים החודרים את העולם, בלשונו הם חוקים רוחניים, חוקים של קודש. הקדושה שופעה חיות על הכל. מה שמהגלה לנגד עינינו היא המציאות המומרית הפיסיקאלית. אבל המציאות הזו רוויה רוחניות, חיות סוערת, ה־פורצת אל ההוויה ומאחדת את ה־פרודים. המציאות המומרית מופקעת מחומריותה, והיא מקבלת משמעות רוחנית.

כיצד אפשר לתת משמעות רוחנית לעולם חומרי? אלא אם כן החומריות של העולם אינה אלא שכבה חיצו־נית. ההוויה על פי מהותה המוחבנת, היא בעלת פונקציונליות רוחנית. ו־מה היא פונקציונליות זו? הכרת כל נברא אם בוראו. זוו היסוד ה־רוחני האחד העובר בכל ומאחד את הכל, ונותן למציאות משמעות רוח־נית אחת. — „רואים אנו את ההוויה ברוחניותה, את החיים הפנימיים, איך הם פועלים, איך הם ומלבים ומח־הוים. את הנשמה המתגלה בחי וב־כדבר איך היא עומדת בעילומה... הכל חי, והכל שלם, הכל רצון והכל מזהיר, כשהכל מוכר בחסיבה אחת כשהאורה מזהרת ומפלשת את אורה, לידע ולהודיע, איך מקבור הכל חי הכל". (אורות הקודש בעמ' שפה).

מכאן קרובה הדרך אל ההנחה ה־קובעת את האחדות הכוללת. אם ה־עולם החומרי קלט את חיסוד הרוחני, הרי חומריותו אינה אלא קליפה חי־צונית בלבד. ומהו יסוד רוחני זה אם לא האלוהות החודרת בכל? שהרי „ההוויה האמיתית היא האל־ית... ההויה זו של הזרה הכל אל האלוהות היא השלמות העליונה ב־הויה, ואין כח להשיג ערכה... ה־רעיון שכל ההויה כולה היא רק ענין האלוהות ואין עוד דבר לגמרי מבלע־די ד' הוא מענג את הלב מאד..." (שם ת.)

המציאות החומרית אינה אחדות עינים, יש לה קיום משלה. אלא ש־היא אינה המציאות האמיתית. קיומה מותנה בהויה הרוחנית החודרת ב־מציאות החומרית, והוויה הרוחנית היא האלוהית.

האחדות הכוללת מוענת, איפוא, לא רק לאורגאניזום האחד של ה־קוסמוס, אל ארבע דרגות הקיום שלו.

מוסד הרב קוק

מוסד הרב קוק

ת. ד. 642 ירושלים

הופיע

תורה שבעל־פה

קובץ הרצאות בכינוס השמונה עשר לתורה שבעל־פה

בעריכת

ד"ר יצחק רפאל

בתוכן:

הכינוס החי" (שמונה עשר) לתורה שבעל־פה / מ.ה. ; ההלכה, הרפואה ובריאות החברה / ד"ר יצחק רפאל ; ניסויים רפואיים בבני אדם / הרב הראשי לישראל הרב שלמה גורן ; אם מחור להולה לב לישא אתו בשבת כדורים לשעת הצורך במקום שאין עירוב / הרב אליעזר יהודה וולדינברג ; דיפור באיסורי הנאה / הרב יצחק ירדיה פרנקל ; תשלום שכר הרופא בהלכה / הרב חיים דוד הלוי ; רצח מתוך רחמים לאור ההלכה / הרב שמואל ברוך הרנר ; מרן רבי יוסף קארו — חדרכו בהלכה / הרב שאר־ישוב כהן ; ניתוח בשעת סכנה, הקדמת לידה וניתוחים פלסטיים / הרב אליהו בקשי־דורון ; טיפול רפואי בשבת לחולים לא־יהודים / הרב שמואל תנחום רובינשטיין ; חיזוב בזיקין ברפאה שהוזק, חובת הזכוחה בגידון, ונאפנות הרופ־אים בהלכה / הרב מרדכי אילן ; הריגת אדם מתייסו/ הרב שמחה הכהן קוק ; הפלות מלאכותיות / הרב שילה רפאל ; היתרים הלכתיים מחשש ככשול לצתיד על ר

هكذا من الأصل

האם יש פתרון לבעייה הפלשתינאית? (ב')

הפתרון — חלוקה

מאת משה אונא

משהו יסודי השתנה בעם היהודי עם הקמת המדינה. אין חולקים על כך. עם זאת נותנים פירושים שונים למימרה זו. למשמעותה ולהיקף תחולתה. בדרך כלל מתכוונים לשוני הפנימי שחל, כלומר ל־התהוותו של מרכז לעם, לחיזוק המאווה הלאומית, להחזרת הריבונות הקשורה ב־החזרת היכולת להגיע לביטוי עצמי. מעט מדי מחשבה הופנתה לצד השני של ה־מטבע, כלומר לשנוי שחל במעמדנו בין האומות ובמיוחד לתובות הנובעות מכך. בכוונתנו להצביע על אספקט אחד בתחום זה שלדעתנו בעל חשיבות רבה ואע"פ כן רגילים לזלזל בו. עם הקמת מדינת ישראל נקבע לעם היהודי מקום במפת העולם בין האומות הריבוניות, דבר שלא היה קיים לפני כן. ישראל מוסמכת לפעול על־פי רצונה בתחום הגיאוגרפי עליו חלה ריבונותה; נוצר מצב חדש בעל חשיבות מכרעת כשלעצמו וגם בתודעת העמים. מעמדה כמדינה מקנה לישראל זכויות מיוחדות שלא היו לה מקודם, אולם יחד עם זאת הוא מטיל עליה גם חובות. בין אלה עומדת חתובה להתיחס בחיוב לחוק הבינלאומי, וכן לאמנות ולחוזים שהיא צד להן.

קצת הבחרה בסיתה רימנית מבטאת את הצפיה, שהיתה בה בסיתים רצה המחולת לפקוד מהאום לחמיה ולהיפרד הבדלים בין האומות. כך נוצר יחס של אחריות כלפי העולם. העולם יקוק לאחריותן של המדינות. כדי להיצאל מהבנשיות ולילחמות ר לקים בצב של ביוו־ביטול הנקרא שלום. על אף ביגודל האיומרים הרימים המיד, שווי־משקל זה הוא בפקרים לא בעיקים לאנשי לפיד, אבל הוא בכל מקרה טוב יותר במלחמה. קיום הכללים ה־מקובלים בסדרת לקיבי, על אף הרפיות שבהם, הפרתם טוכן בוודאו תביד סכנת הלקחות, האומות יראות בסנה.

בין ישראל למעצמות העל

אלה בחוכנו הלוחמים כאילו גזרה שוה למדינת ישראל מהנהגותה של מעצמות־על כרוסיה כלפי הבלים המקומלים בין המעצמות. מסתכלים בראי עכום. נכון שרוסיה אינה הרשמת לפגוע בכללים אלה, אם הפגיעה נראית לה כבקרמת את האינטרסים שלה. אולם להשוואה כזאת אין בקום כלל וכלל. בעולמנו ובעיקר בחודשנו אינה דומה אחת לחברתה, מדינה קטנה כישראל ומדינה אדירה כרוסיה, על אף השוויון הבלאומי שביניהם כאילו ביניהן בטוסדות אדם. מעבדה של מדינה תלוי במדה מכרעת בכוחה ובאמצעים שבידה, וכן בהשפעה על אחרים ובח־ליהם של הללו בה. כשראיה כזו — כל מדינה שוחה לכל מדינה — אך בסיתה את הדעת מן המעבדה עיקרון הבכורה של המדינות, כולל מדינות גדולות, אינן מסוות, בדרך כלל, לפגוע בכללים הנ"ל. הן רגישות לדעת הקהל בעולם — מבלי שהן יבטל את העובדה שאין להכחיש שאני עדים לעתים לא כל כך מדינות לפגיעות בחוק הבינלאומי ובאמנות בצד מדינות טובות. מבאן הסבר לאי־הגיחות (אם לדבר בלשון המעטה) שהשיגו עומות רבות גם ידי־דהיות. נוסח הלחוד שישראל מפגינה לא מעט כלפי הארים יאף כלפי הוהיה הבינלאומי.

אחריות זו של מדינה ריבונית אליה נסינו להסב את הסומה הלב, שונה בבהחה מן האחריות שהיתה מוטלת על העם בגלותו (יש אחריות כזאת). אחריות של העם הבפחר אינה קיימת בתחום המדיני. יש לחפש את ביקומה בתחום החברה, החרבות הרוחנית, באחריות החדשה שרכשנו לנו הישוב הדגש על הצד המדיני דוקא. (האחריות הקודמת אינה שקולה ב־עיני הערים כנגד האחריות המדינית.) האחריות המדינית אינה בחיבה תרוכה לאגרשות דוגמת האח־ריות הרבנותית. המיבוה פגרם העשוי לפגוע הקי־ליה הקלילות לפכך יהי קבוב. קנה מדתה היא אם היא הרשה לפרוין מעדות ולשמירת סיבמות ב־שלום.

בצבור היהודי בארץ מדינה עדיין הפיסת אחריות זו ההתייחסות אליה. אף ההבנה שזו נקודת מבט מובנה ולגיטימית מצד הגבים המדינית אינה נפוצה. אדרבא, היא נחשבת כצביעות — הוריסנוגיה מו־צאת לצמצה כר ברחב בכצב זה ל"הסבתה" ששמירה על כללים מקובלים ובריני מוסר בכלל, אין להם מקום בזירה הבין־לאומית ובפלה משתדלים להבטות מ־זה. שהות מדי מודעים אנו ועדים להשפעה על מע־מדנו בעיתם היוצאה מבעשינו. לרבים בתוכנו נראה שאנו יכולים לפעול ככל העולה על רוחנו, ואין כל צורך יאף אין טעם לשאול, כיצד מעשה זה, או אחר משנה יחסם של הגוים כלפינו. יש אמנם בתת־שבות ביהודה ובשומרון משום יצידת עובדות בשטח, דבר שעשוי להקנות לנו יתרון פוליטי (וגם זה לא כובמה): אולם יחד עם זה יש בכך הפרת החוק הבין לאומי, ונוסף לזה ניצוד להמדיתינו על נכונות לדיון בלי הנחות מוקדמות, כלומר ער־עור אמיתנו כמדינה. לפני קום המדינה היה קיים רק הצד האחד של מטבע המדיני, הצד החיובי; הצד השני, השלילי היה ריק!

כדי שמדינת ישראל תוכל להתקיים לאורך ימים, עליה לתפוס מקום בין המדינות על בסיס של שויון ולא כיצא הפון נמבל. היחוגנו מדינה חייב לבסא את הכרתנו באחריות המדינית המוטלת עליו ה־מכונות לכבד את כללי המשחק, כלומר את החוק והמוחלים המקובלים בין המדינות, עד כדי הגבול שהאינטרסים החיוניים של קיום המדינה מחוים לנו.

הצעות ופתרונות בצידן

נסינו ליצור רקע לבחינת ההצעות לפתרון בעיית הפלשתינאים במדינת ישראל שבקיים לנו. לאור כל האמור לעיל ניגש לבחינה זו.

פתרון א. לפיעוש הפלשתינאי יהיו במדינת ישראל כל הזכויות האזרחיות, הדתיות והמוליטות כ־אזרח המדינה. זה הפתרון שבגין חברי מרפאי לו. ויא נשמע עם פיוס. אולם נדמה לי בפחות בסתון שהוא עשוי לסבל בסים איתן לסדרי חיים תקינים במדינה. (קשה להניח שאיש הבריאים מחיים ה־שוליים כדי בגין לא ביבו לכל פתרון אחר)

בדרך אין מיכר שהוכנית כזאת העלה יפה?

א. הבדיוס הזה לשון הבאנים בהרשעת על מדיניות פנים כגון הקיבוץ. מיסוי, פיתוח הארץ ועוד. כלומר בדברים בהם קיימים חילוקי דעות בקרב ה־ציבור היהודי. כידוע ערבי בכנסת שעליו להגיע לכ־30—25 אחוז מחברי הכנסת יסביע את הלחמו של מחוד זה ובכך בעיפנים שנים על עצם ניהול המדינה. יצטרכו לתת לעניני ביטוח זה הראשון הזה מקום בעיני הבדלים. הבדלים אינם בראליים ואין לבנות עליהם. הרוב היהודי ייאלץ להכביד על המיעוט ולהחיל עליו. הוא יגיע כהר לכמצום וכיוחות ר־אשוריותיו של הכיעוט בהדינה כאבצעי להקשות עליו ולהדיד הגירה. האחרים יהחלקו לאחרים דרגה אי יבי, חה עליפי שו הפרה לאחר על כל הבשתבע בחה. כצב זה לא יתבדר בלי לגרום לזעי־זועים: הוא אף עלול להביא לידי התמוצצות רציבית הוך זמן קצר.

ד. בטחון המדינה יהיה תלוי בבדיה רבה במיעוט. עצם קיום של כרעוט גדול כזה בתנאים כפי שהיי ארגם מחות ביבה בסחנות. הוא תלך וחחרים, בין אם יעליחו לשלום בבישוט ביד חזקה — על פי כמעט כל התקדימים הידועים אין סיכוי לכך. ביבה זו של הבסתון הפנימי תצטרף לבעית הבסתון החיצוני ו־תגביר אותה; היא תגיל את צילה על המים במדינה ועל אזרחותיה.

ה. אחרון אחרון אולי חשוב: אין כל סיכוי ל־קבל הסכמה לתוכנית כזו מצד האוכלוסיה הערבית, אפילו לא הסכמה שבשתיקה. לכן גם לא תגשם הסי־כמה העולם. אף המדינות הדידותיות לא ישלימו עם השתלטותו של המיעוט הפלשתינאי של כיליון וחצי תושבים בעל־כרחו. מעבנו הבדיני יישאר ב־בקה הטוב ביותר ציב: מדינה ישראל תתשב כ־מוקד יבדיל לאיסקס הגורם פיסציאלי להסתבר בות מלחמתית. כל בשבר שיתגלע יעלה בגיה ובה מחדש את שאלה קיומנו כמדינה עצמאית.

פתרונות לטווח קצר בלבד

מכל האמור לעיל יש רק מסקנה אחת: אין זה פתרון לטווח ארוך.

*

פתרון ב: למיעוטים יהיו רק זכויות אזרחיות ודתיות, אבל לא לאומיות. לכאורה יש בסים ברא יותר להצעה זו. היא בסתכבת כאילו על מצב כמו זה השורר באירופה, בהן יש זכויות אזרחיות לכל, אבל לא לאומיות. הצעה זו מניחה שניתן ל־הצלים עין כל השאיפות הלאומיות של הפלשתי־נאים. לדעתנו הנחה זו בטעות יסודה. דווקא הנסי־יראה עם הכצב בארה"ב מראה זאת בלילו. שם מתקבצים בני אדם שמהאם הלאומי רב־גוני ביותר והם באים אל הארץ ההדשה כיחון מוגה להשתלב בחברה הדרבית בה. תוך קבלת הנהגתה האנושיות האזרחיות. בארץ הבטוחה הפיכתו הן: הן אנחנו ההדשים יהן הפלסתינאים מדגישים ומבליטים את המרכיב הלאומי שבהזיהם יאינם מוכנים לוחר עליו. אין כאן איכלוסיה רב־לאומית. בה כל קבוצה אתנית מסגה את לאומיותה (אם היא בעונינת לשמור עליה) כלפי בים. ולכן ניתן להבדיל מיכלוסיה שהיא עצמה בלול של עברים. הפלשתינאים הין צריכים להתבלל ברוב הדגדה בעל הגדרה הצב־מית הלאומית. השחל את הלאומיות הפלשתינאית כמרכיב הבסים לדיבים. הזה זה קשה ביותר ל־הגיע להסדר שיתחיל בעבר לאורך ימים בעצב של לאומיות רדוכה בתנאים אלה. הדבר לא ניתן לפי מה שידוע לנו כן הבסיון האנושי בעצב של לאומיות מעילה בצורה אינטנסיבית והוספה מקום מרכזי בחיי בני־האדם.

פתרון זה בכללא אינו נותן תשובה לשאלת האופי היהודי של המדינה: כבר כן אין פתרון לשאלת הדימוקראטיה. שעה שאתה סולל מהלך האוכלוסיה את הכיכוח הצבעי בתחום שהוא השוב בביחוד ב־ענין. המאיפות הלאומית שאין בכירים בהן יהוו חומר נפץ שבכל בצב של בשבר הפי של החרפת בעיות כלכליות או חברתיות יאים על החיים המקי־נים במדינה. שאלה הרוב היהודי הבטיה תהיה קיימת ומומה כמו בפתרון א': כן אין פתרון למעמדה של ישראל בקרב מדינות העולם.

וראיה כמו הצעת פתרון זו היא תוכניתו של ח"כ כשה דין האומרת שהערבים יכולים לספק ל־עצמם את הביטוי בתחום הפוליטי הלאומי ציי שמירה על אוחדות ירדנית השתתפות בחירות וכו' שם. מלבד זה שלפי מיטב דעתי. הסיסמה על דעת מוחים) אין דוגמה לקונסטרוקציה כזו. קשה להבין מה יכולים להיות הבנים שיביאו את הפלש־תנאים במדינת ישראל להסכים לקונסטרוקציה כזאת. הרי הוא שולל מהם בפורש כל הסמכה על הלהלן הענינים בארץ בה הם חיים. זכויות פוליטיות או לאומיות שאדם רוצה בהן ודורש אותן אינן ענין פורמאלי או קיטוס להתהדר בו. הן באות כדי להכ־שיח בישוב השתתפות בעיצוב חיי החברה והמדינה בהן האדם פועל ופרומה. אם תחמלא הבנתה שהפ־לשתינאים הסילמו עם שלבון יהודי עליהם, הרי זו צריכה להיות הבנתה, כדי שהתוכנית תצא מן הכוח אל הפועל. כדיע יותרו על האפשרות לפעול למען צרכיהם בדרכים המסובלות במוסדות המדינה?

*

פתרון ג: אוטונומיה פנימית לפלשתינאים בסגר־גרת של מדינה, בה שלום חרוב היהודי בעניני חוץ ובמחוץ. יש ככה וראיות והצעה זו: הנשמתה על בסיס מוניציפאלי, על בסיס של קאנטונאציה ועוד; ההצעה המרחיקה לכת מצדיה בסבבה פדראליבי, שי־יתן מרב החופש הפנ־כי ואפשרויות המתרון ל־אוכלוסיה הפלשתינאית. הצד השווה להצעות הללו דומה: שליטה בלעדית של הרוב היהודי בשני ה־תחומים שהוזכרנו, חוץ ובטחון.

יש בהצעות אלה ובמיוחד באחרונה נסיון רציני להשיב תשובה מספקת על כמה מן השאלות בהן וראינו מבחן לאפשרות הביטוי של הצעות ה־שונות: היא שותרת במידה מסויימת את שאלת ה־שמירה על הכשטר הדימוקראטי בבדינה. בדרך זו ניתן לפלשתינאים לסדר את ענייניהם הפנימיים על־פי רצונם שלהם ולהשתתף כנורם בעל משקל בטיפול בענינים המשותפים — פרט לעניני חוץ ובטחון! פתרון זה גם מחליש במידה ניכרת את הבעיתיות המרובה ביי־הזוהה לשמור על האופי היהודי של המדינה. כי הוא מפריד בתחומים השונים בין שתי האוכלוסיות. כך שכל אחת מהן תוכל לספה את היחודיות שלה על־פי כוחה מבלי שתהיה נאלצת להתחשב בכבל בשניה. אולם צריך להיות ברור: אין להניח שבמבנה פוליטי כזה לא תהיה השפעה תרבותית וחברתית ניכרת של כל אחת בתחי המר־מות של חברתה. לכן הבשיטה לסמור על האופי היהודי של המדינה ימצא גם במקרה זה במצב עדין והאבילי — אם לא בכסת סדום. אין, אינה. בפתרון זה פתרון אמיתי לשאלה המעסיקה אותנו.

עיקר המבחן בהסכמת הפלשתינאים

אולם עיקר הבחון של פתרון זה הוא בהשגת הסכמת הפלשתינאים. אם אפשר היה להשיבה, היה לפנינו המוצא הטוב ביותר הנראה כאפשרי לאור הנתונים הקיימים. לא נראה שקיים סיכוי כלשהו לקבל הסכמתם לפתרון זה. כדי לשנות מצב זה היה צורך ולא ספק בבדיניה עיקבית של הממשלה, שתהא מכוונת ליצור את ההנחיה לפתרון כזה, ש־אחת מהן היא הסכמת הנוגעים בדבר. אין לגלות סיכוים לכך שקיים קו פעולה כזה. הוא גם לא יתחכן, לדעתי, כל זמן שהמשלה והכנסת לא קבלו תחלטות המחיבות פעולה על־מנת להגשימו. מעת המורה בידי אלה הסברים שמספיק אם יש הוכנית „בראשי" של האנשים האחראים לניהול המדיניות. יותר מדי יתראצית קיימות בראשיהם של האנשים הללו. לכן אין סיכוי לפעולה מתוכננת בלי הלחלטות. אין גם אפשרות לרמן במצב זה את הכחוה בציבור המת־נגדים לתוכנית — בין אלה ההיהיב פשרה בכלל ובין אלה המצדדים בה באופן עקיוני. אבל אינם מקבלים משרה זו דוקא — בלי החלטיה של המוסדות המוסמכים. כל אחד יעשה את הדבר בעיניו שלו. בודאי אין כל ההה אמינא שהפלשתינאים ישנו את יחסם השלילי לפתרון זה (ובכו לכל פתרון אחר) מעצמם על־סמך הכרתם בעליונות היהודים, כפי שרבים מאמינים. במצב זה אם יבוד הנשים אף את הפתרון הנוח ביותר לפלשתינאים, יצטרכו לעשות זאת על אפם ועל חמתם ובכוח הכורח. לא נראה לנו הדבר כאפשרי (מבלי לדבר על כך אם זה רצוי).

אין, איפוא, בהצעה זו משום פתרון לשאלת הנג־דה הצמיחה ומבילא לא לשאלה שבמדינת מדינת ישראל בין המדינות. שהיתן קשורות זו בזו כפי ש־הסברנו.

*

מכל האמור יוצא שבלי שינוי מהותי בעמדת ה־פלשתינאים כלפי עתידם וכן ביחסים בין שני העמים, פתרון בעית הפלשתינאים מבתך מדינת ישראל על־יפי אחת האפשרויות שהעלינו (ולא יודעות לנו אפש־ריות נוספות), נראה כבלתי ריאלי. קביעה זו איננה באה תוך זלזול בבעיות החמורות שיתעוררו בקשר לפתרון של חלוקה, יבודאי לא הוך מגמה לפטל את משקלן. אולם תחכרה שפתרון בתוך מדינת יש־ראל אינו נראה כאפשרי מדיבבה אותנו, לחפש את אפתרון מחוץ של חלוקה. החכרה שלמדינת ישראל דרוש השלום כדי שתוכל להתקיים לאורך ימים ולהתפתח בצורה נורמאלית ולהגיע ל־עבידה ברשות עצמה, מובילה אותנו — אף שלי־כרחנו — בבירון זה. היום יש רבים בתוכנו הפוטלים ספק בחילוקה מראש הוך שיבוש בהיאורים ספולי אים ומסמרי שערות על מה שיקרה אם תהיה חלו־קה. אם כדאן דנו מכרון שבלחבה שיפריע אחרי ה־לוקה הגרוס 50,000 עד 100,000 ש־בנות. הרי ברור שהדברים לא נאמרו על־סמך נתונים כלשהן ומחקר ענ־יני, כי אם על־מכת להפריד ולהרתיע מלהשוב כלל על רעיון החלוקה. הוצאת הסברה" זו היא — אפילו אם כוונתה היתה להזהיר בפני סכנות — לכ־ל בוחנה ענינית של חלוקת הארץ על בדיה השלילים והחיוביים.

נתחנו בא כדי להראות שפתרון האומר שהלשתת על הפלשתינאים ולהחיקם בתוך מדינה אי־נו פתרון בעל סיכוי כלשהו להצלחה. הוא יוצר בעיות חמורות בפנים ובחוץ שילכו וגדלו בשטף הזמן. התחלת תהליך זה ראינו בימים אלה במו עינינו. לכן חובה עלינו לבחון את שתי הדרכים זו מול זו במידה הענינית לה אנו מסוגלים.

(המאמר שני ואחרון)

בעיות כלכלה ועבודה במרכז הכינוס הי"ט לתורה שבעל־פה

שמונה עשר כינוסים לתורה ש־בעל פה, ליוו את הארועים המרכ־זיים בתקופה סוערת זו של ח"י שנים והנושאים שעמדו על סדר ה־יום הוארו באור התורה. הכינוסים עשקו בבעיות מלחמה ובשאלות ש־נתעוררו בעקבותיהן, בנושא תחומי א"י ושיחרור חבליה, בענייני נשואין וגרושין, בשאלות עגונות, ענייני גיור, שאלות רפואה בהלכה, שנתעוררו מסביב ל„ניתוחי מתים" ו„השתלת אברים" ולא היתה כמעט התרחשות הראויה לתשומת לב, שלא מצאה הדה בדיונים ובהרצאות של טובי המרצים, אשר האירו את הנושא מן הצד התלכתי.

הכינוס הי"ט לתורה שבעל פה עסק השנה בנושא השומר על הפרק, כלכלה ועבודה ב־הלכה. המדינה עסוקה כיום בנושאים אלה, התיפסים מקום מרכזי בהקופות של הציבור. מאבקים על שכר עובדים ותנאי עבודה, שבי־תות והשבתות, שעות נוספות, חלנת שכר, מיסוי ועוד. הכונות היתה לגלות לראשי ארגוני המעסיקים ולציבור העובדים את הגישה שלַ ההלכה.

להרחים מעמדם של בתי־דין רבניים

בדברי הפתיחה סיפר שר הדתות ד"ר יצחק רפאל כי היתה זו שאיפתה של הרבנות הראשית בראשית צעדיה לעסוק גם בנושאי כלכלה בהלכה. כבר באסיפה הראשונה של רבני א"י הובטח להכין ולהפיץ חפסים של שפורות בעניני מקח ומכר, חוזים וחיובים שיהיו עשויים על פי משפטי התורה ויהיו מצויים ביד כל אדם להשתמש בהם ולהתחשב עם כל אופני הקנין הנוגעים בין המתרים כאל קנינים משפטיים.

לפי מעמדם כיום דנים בתי הדין הרבניים בדיני ממונות כבוררים וכמפשרים. הפשרה — היא אחד מסוגי המשפט ההולם את רוח הדין ובעלי דין שומרי מצוות יחיבו לעשות אם יביאו ענינים בפני בתי הדין. בדיקים לתו־חיב בפועל ומזם השיפוט והסמכות של בתי הדין. ענינים רבים, מענינים ומטובים, כבר מתברר בפני בתי הדין כפי שראינו במסקי הדין המתפרסמים, והדבר יתרום להחדיאת המשפט העברי המקורי ולהעברת השפעתו בחיי יום יום. על ידי פניה לבתי הדין בדיני ממונות, יתעשרו דיני המסיקה של בתי הדין הרבניים ויתפשטו גם לנושאים שמחוץ לדיני אישות בלבד שנמסרו לבתי הדין.

מבצע אנטבה בהלכה, כנושא אקטואלי, זר־פיע כנושא ראשון בערב הפתיחה. הרב הראשי הראשל"צ הגר"ע יוסף בילה כי הוא העביר חוות דעת הלכתית לראש הממשלה, לפי בקשת קרובי החטופים באנטבה, שלפיה מותר לשחרר מחבלים תמורה החטופים. הדברים בוטסו על סמך איכומר של מקורות שונים ומגונים ב־ציים ופוסקים, בראשונים ובאחרונים. פרופ' יחזקאל אל שטר הביעה בהרצאתו בכל אלה, שכל אחד ואחד. הצעת המרצה היא, שכל אחד ראש. ושנה בזמן התורה בדרים לבל תשכח תורה רבית אסורה. הצעה זו הועלתה לפני 45 שנה על ידי האדמו"ר ר' עזריאל מאיר מלו־בלין ואומצה על ידי רבני פולין ורבים הם הנושים בה גם כיום.

דיני שביעיות והשבתות העסיקו את הכינוס בימיו האחרון, בהרצאתו של רב יהודה גר־שוני, שעמד על זכותם של בני העיר להתנות את שכר הפועלים, ציין שיש בכח העיריות לקבוע את שבדי העירייה, על השביתה.

אם רוב בעלי האומנויות החליטו על שכרם, רשאים הם לעמוד על כך הרוב כופה על המיעוט את דעתו. לא כן שביתות של מורים, כאן יש בביטול ולימוד משום „דבר האבוד" שאינו חוזר והשובתים אסור להם לפי ההלכה לבטל מלימוד תורה תינוקות של בית רבן.

להמנע מלהשתמש במלה רבית!

באשר להלוואות מבנקים והשקעות בתמניות חסכון, טובר הרב רפאל שהבנקים לא צריכים להשתמש במלה רבית בפרסומים על תכניות חיסכון שכן בשימוש במילה זו מאבדת תקנת היתר עיסקא את תוכנה המקורי והופכת ל־הערמה. גם הוא הביע דעה שבתכניות חסכון והלוואות מבנקים אין כל צורך בהיתר עיסקא, ביחון שהבנקים הן חברות מניות בע"מ, הרי אין כל ערובה ודאית לכספו של חוסך (ב־מקרה של פשיטת רגל) ומכילא אין בזה משום רבית האסורה רק במקרה שברור שהלוה יפרע אותה. הצעת המרצה היא, שכל אחד ואחד לב, בראשונו בחידושים ובהגדרות שלו כח וכוח שני, לגבי שימוש כאמצעי אור־גיה בשבח. המרצה הגדיר הבדלים בין כוח כחו לבין כוח שני, ואת השלכות על כך ב־שימוש באמצעים טכנולוגיים.

„היתר עיסקא" בתנאים חדשים...

עניני הלוואות רבית, והשימוש בהיתר עיסקא לאור תנאי הכלכלה החדשים, שימשו נושא להרצאות מגוונות. הרב יעקב יוסף אוירבך הרצה בענין פלוות מבנקים והעמיד את הבעיה אם יש בעסקי בנק משום חשש רבית, שכן יתכן הלוואה מבנק נבנמת לתוך הפרמיגולוגיה הלכתית של „ממון שאין לו בעלים ידועים". מסקנתו היתה שבמלוות חובה או תוספת יוקר אין חשש רבית, משום שהמס־שלה אינה לוקחת מהציבור את הכסף למען עסקים, ואין זה נכנס בגדר או מושג של הלוואה, ולכן מותר לקחת רבית שאינבה הל־וואה ולא צריך אפילו „היתר עיסקא". האדם איבו מכניס כספו לבנק כדי שירוויח ואין זה טוב הלוואה, פיקדון אינו הלוואה, ובוגנת המפקיד בבנק בחשבון עובר ושב הוא גם להיות שותף לבנק.

לעומת זה סובר הרב שילה רפאל שיש צורך בנוסח חדש של „היתר עיסקא" שהוחקן על ידי ר' מנחם בר' אביגדור מקראקא (המהר"ם) לפני כארבע מאות שנה. עקרון ההיתר עיסקא מבוסס על הנחת שהמלוהה והלווים הופכים לשותפים המוחרים בכספים, וזכאים ליהנות מאחר יותר מן הרווחים. אולם לפי שיטה זו חייב המלוה לשאת גם בהפסדים, אם אמנם יהיו כאלה. תיקון לכן המחרים שהלוה לה־יתא נאמן להחזיר על הפסדים אלא בשבועה אמורה של תורה, ומכיון שיש להניח שלא יוצה להשבע — חייב הוא לשלם את הקרן במלואה. לדעת הרב רפאל אין כיום שום משמעות לשבועה, תעיד על כך השבועה בבית המשפט שאינה מונעת עלות שקר. לכן יש לבטל את השבועה בנוסח זה, היתר עיס־קא".

להמנע מלהשתמש במלה רבית!

באשר להלוואות מבנקים והשקעות בתמניות חסכון, טובר הרב רפאל שהבנקים לא צריכים להשתמש במלה רבית בפרסומים על תכניות חיסכון שכן בשימוש במילה זו מאבדת תקנת היתר עיסקא את תוכנה המקורי והופכת ל־הערמה. גם הוא הביע דעה שבתכניות חסכון והלוואות מבנקים אין כל צורך בהיתר עיסקא, ביחון שהבנקים הן חברות מניות בע"מ, הרי אין כל ערובה ודאית לכספו של חוסך (ב־מקרה של פשיטת רגל) ומכילא אין בזה משום רבית האסורה רק במקרה שברור שהלוה יפרע אותה. הצעת המרצה היא, שכל אחד ואחד לב, בראשונו בחידושים ובהגדרות שלו כח וכוח שני, לגבי שימוש כאמצעי אור־גיה בשבח. המרצה הגדיר הבדלים בין כוח כחו לבין כוח שני, ואת השלכות על כך ב־שימוש באמצעים טכנולוגיים.

„היתר עיסקא" בתנאים חדשים...

עניני הלוואות רבית, והשימוש בהיתר עיסקא לאור תנאי הכלכלה החדשים, שימשו נושא להרצאות מגוונות. הרב יעקב יוסף אוירבך הרצה בענין פלוות מבנקים והעמיד את הבעיה אם יש בעסקי בנק משום חשש רבית, שכן יתכן הלוואה מבנק נבנמת לתוך הפרמיגולוגיה הלכתית של „ממון שאין לו בעלים ידועים". מסקנתו היתה שבמלוות חובה או תוספת יוקר אין חשש רבית, משום שהמס־שלה אינה לוקחת מהציבור את הכסף למען עסקים, ואין זה נכנס בגדר או מושג של הלוואה, ולכן מותר לקחת רבית שאינבה הל־וואה ולא צריך אפילו „היתר עיסקא". האדם איבו מכניס כספו לבנק כדי שירוויח ואין זה טוב הלוואה, פיקדון אינו הלוואה, וכוונת המפקיד בבנק בחשבון עובר ושב הוא גם להיות שותף לבנק.

לעומת זה סובר הרב שילה רפאל שיש צורך בנוסח חדש של „היתר עיסקא" שהוחקן על ידי ר' מנחם בר' אביגדור מקראקא (המהר"ם) לפני כארבע מאות שנה. עקרון ההיתר עיסקא מבוסס על הנחת שהמלוהה והלוווים הופכים לשותפים המוחרים בכספים, וזכאים ליהנות מאחר יותר מן הרווחים. אולם לפי שיטה זו חייב המלוה לשאת גם בהפסדים, אם אמנם יהיו כאלה. תיקון לכן המחרים שהלוה לה־יתא נאמן להחזיר על הפסדים אלא בשבועה אמורה של תורה, ומכיון שיש להניח שלא יוצה להשבע — חייב הוא לשלם את הקרן במלואה. לדעת הרב רפאל אין כיום שום משמעות לשבועה, תעיד על כך השבועה

„שוויון הנשים" ומכת ההפלות

מאת אחרן הלוי פיצ'ניק

על שולחן הכנסת הונחה הצעת־חוק להתרת הפלות מלאכותיות שנתקלה בהתנגדות גמרצת, לא רק בחוגים הדתיים, אלא גם בחוגים רפואיים ואפילו בכמה מחוגי „שחרור הנשים". החוק הקיים הוא די ליברלי, ראייה לכך, ששנה בשנה, מבוצעות בישראל מפלות מלאכותיות לאלפים באין מעצור, ותתה באו חוגים המתקראים „מתקדמים" ורוצים להרחיב את המסגרת כדי לתת חופש לנשים „לרצות את הציבור" אפילו בלי ידיעת בעליהן.

אין ספק שהצעת חוק זו אם תתי־קבל תהווה סכנה חמורה גם לקיום העם במולדתו וגם לבריאותן של הנשים עצמן. חוגי השמאל מחפ־שים לתת תואנה לפעול למען שח־רור הנשים כביכול שיוכלו לעשות בטוב בעיניהן, אולם מכבר הצהירה התרעיה הסתדרות הרפואית בישר־ראל על סכנת הבריאות הגופנית ו־הנפשית שהחוק החדש עלול לגרום לנשים עצמן, ואפילו עד כדי סכנת עקרות מוחלטת.

עוד בשנת 1966 ישבה „רפדת בקר" על מדוכה זו. היא הגישה ל־מסקנה מהבינים שונים שהפלה מלאכותית אינה רצויה כלל כאמצעי של חכנון משפחה. בדריה שלה ה־יתה הדודה דשות הפרופסורים ה־ידועים אשרסן, הירש ופוקאץ נגד היתר הפלה המלאכותית. כן הי־ירה הודעה שמבחינה דמוגרפית נשקפת סכנה גדולה לישוב היהודי בארץ נוכח שיעור הילודה היהודית הנמוך בארץ, מול התופעה הפר־כה אצל הערבים שיכולים לזעות רוב ערבי תוך עשרות השנים ה־באות.

לפי הדיעות בעתונות, הבטיחו ראש הממשלה וגם יריד הכנסת ב־פגישתם עם הרבנים הראשיים חצ־רי מעצמה הרבנות הראשית. לפ־עול במישור הפרלמנטרי נגד הצ־עת החוק החדש הזה, אולם אם לא תקום תנועה עממית חזקה נגד ה־הפלות קשה לדעת איזה מצב יחצר בעת ההצבעה בכנסת. התנועה צרי־כה איפוא לבא מהנשים בעצמן, מ־אלה שהן מודאות לסכנות הגדולות של קיום העם ושל בריאות הנשים בעצמן.

*

הדוגמא הבריטית

קמני שנים אחדות נגע ב־שאלה כאובה זו הרב הכולל של בריטניה ד"ר יצחק בריאנוביץ הרצאתו על הנושא: „תרומת ה־יהדות לאתיקה הרפואית" לפני ה־כנס השביעי של הסתדרות הרפואית בישראל. הרצאתו נדפסה אחיב ב־קובץ „שנה בשנה" של שנת תשל"ג (עמודים 211—203).

הרב ד"ר יעקובוביץ אמר אז ש־חקר בעניין ההפלות ומצא שממדי ההפלות בישראל הגיעו אז למספר מסוגרר של ארבעים אלף לשנה! למספר מחריד זה, שפירושו שמאז יסוד המדינה הוטמתו יותר ממיליון ילדים ברחם אמם, יש להוסיף, כדעת הרב יעקובוביץ, את ה־שיעור הגמוך של הילודה ההודית שהגיעה בחל־אביב בשנת 1967 רק ל־1.3 אחוז בהשוואה לשיעור ה־ילודה הלא־יהודית בשנה זו ש־הגיע לחמשה אחוזים!

הרב יעקובוביץ גם סיפר באותה הרצאה שבבריטניה הגבירו חוק חדש להקל על ההפלות תחת הלחץ ל„שוויון ושחרור הנשים" והתוצאה מאותו חוק חדש עלה כמובן מספר ההפלות בארץ זו". אולם גם אחרי כל אלה, כמעט שעולה מספר ה־הפלות בישראל על זה שבבריטניה, שאוכלוסיתה עולה פי עשרים על זו שבישראל!...

*

תפקידה של אשה

פירחון האמריקאי „דרישת" במאורגה של המתדרות הרבנים ב־אמריקה, בחוברת של אביב 1976, מצאתי מאמר מעניין של שתי נשים ארטרדוקסיות מלומדות: ד"ר חנה פופקא ד"ר הבורה ולי־ברנגר על הנושא: „השקפת ה־אורטודוקסיה על שחרור הנשים" ובעיקר הן דנות על הבעיה שאסרו חז"ל לנשים ללמוד תורה ובאו לי־די מסקנה שהכמיגו דל „ראו זאת בעינם החדה להייב את הנשים ל־הקריב את חלקם בלימוד התורה לי־טובת קיום העם!

הן מביאות ראיות ברורות ש־פעילות אינטלקטואלית וחיי מש־פחה הם שותפים לא סובים. יש אמנם יוצאים מן הכלל, והן מבי־את רשימה גדולה של נשים דהיות מלומדות, אלא שבדרך כלל אין חיי משפחה וחינוך הילדים שלים בקנה אחד עם מסירות ללימוד ה־תורה כדין.

הן מביאות גם דברים מתוך דאיון עם גולדה מאיר, ששאלו אותה על היחסים שלה עם משפחתה, והיא ענתה: רבותי! תדעו לכם ש־הקרבתי את בעלי, הקרבתי את משפחתי! והיה זאת סרנדיה אם כל אשה היתה כמו גולדה מאיר!

הנשים הללו באות למסקנה ב־מאמר זה שקיום העם נמסר בידי הנשים, הן מוכרחות לשמור על פקי־דון זה כבבת עינם, נוכח חורבן ה־משפחה היהודית שמחמת הגלות והן מוכרחות להקריב אפילו את לימוד התורה וכל פעילות אינטלק־טואלית למען הדבר הקדוש הזה של קיום העם והמשפחה היהודית.

*

כשהעליה בירידה...

במצב שנוצר במדינתנו שהעליה לארץ שאנו צריכים לה כאויר ל־נשימה פחתה והולכת ושחירה־דה שלה למעלה ראש, במצב זה אנו יכולים לסבול ככה נוספת לאבד ב־ידים את היקר מכל יקר, את הדור הבא שממנו יתר תיבה לעתיד יתר טוב לעמנו ולארצנו?

בין שאר הבטחונות שאנו נוקלים בתם בחיינו, משמשת גם הגנדה שהנשים מקוטחות ומופלות לרעה ע"י חוקי התורה, דבר שאין לו אח ויסוד, אלא מצוץ מן האצבע. מי שיש לו עינים לראות ולב להבין, יכול להשתכנע שחוקי התורה הם רחמים וחסד לכל אחד, לאנשים ו־נשים, אלא שהחכמינו וגדולנו הסתכלו באספקלריה המאירה וחדרו לתפקי־דיהם המיוחדים של הנשים על פי בטיית המשפט שאינה מונעת עלות שקר. לכן יש לבטל את השבועה בנוסח זה, היתר עיס־קא".

*

תפקידה ביריבה...

במצב שנוצר במדינתנו שהעליה לארץ שאנו צריכים לה כאויר ל־נשימה פחתה והולכת ושחירה־דה שלה למעלה ראש, במצב זה אנו יכולים לסבול ככה נוספת לאבד ב־ידים את היקר מכל יקר, את הדור הבא שממנו יתר תיבה לעתיד יתר טוב לעמנו ולארצנו?

**בין שאר הבטחונות שאנו נוקלים בתם בחיינו, משמשת גם הגנדה שהנשים מקוטחות ומופלות לרעה ע"י חוקי התורה,

האם תגיע התחנה המרכזית לתחנתה האחרונה?

מאת ברוך אדלר

מסלצת הענק של בטון וברזל העומדת דוממה מזה שנה ברחוב לוינסקי עשויה בקרוב להתעורר ולקום לתחיה. אם הכל ילך כשורה תחודש הבניה בתחנה המרכזית החדשה של ת"א בדרום הצפון, שהופסקה לתקופה ממושכת בשל קשיים כספיים של הבונים. הפעם, יש להניח; יהיה המועד החדש שיקבע לסיום הבניה יותר ריאלי מהמועדים הרבים שנקבעו בעבר ושלא עמדו בהם. הפעם הסיכוי הוא שאכן ירושלים בנינה של התחנה והיא תופעל באחד הימים.

מתי יקרה הדבר קשה להתנבא מכשם שיש להתגבר על שורה ארוכה של מכשולים בכדי למנוע את החלטת המפשלה משבוע זה בדבר קבלת הפרויקט לידיה. המפשלה בהרה בדרך ארוכה של יציאה מ־הבוץ העמוק שלתוכו שקע פרויקט העגק היומרני. דרך זו רצופה ב־מ"מ מיגע ומתוש עם גורמים רבים הקשורים בתחנה. הבריכים לוותר על מה שיש בידם. בלוי יכול הדאי לעמוד על זכויותיהם ר־בהזדמנות זו ירצו אולי גם לפתוח את הבקסטום מה־פרה המלבלבת ששמה מפשלה.

השותפות החדשה בבעלות התחנה

לפי החלטת רשות השרים לענ־יני כלכלה תוקם חברה, שבה יהיו שותפים עיריית תל־אביב והבנקים הנושים בבעלות המכחיים של ה־תחנה. החלטה זו, שנתקבלה בין־מת שר התחנות דיר י. רפאל, באה לאחר שהציעה קודמת דיבורה על ה־קמה חברה המפשלתית. החלטה כפי שנתקבלה מבטיחה כי לא הממש־לה בלבד תהיה שותפה להרפתקה מרחקה שלתוכה היא נגנבה, שלפי המצב הנוכחי אין איש יודע כמה עלה לה הדבר. אולם, מצד שני מבטיחה החלטה על ביצוע הערר־יקס, כי יידרש מרים ממושן ר־ציגע עם גורמים נוספים לכניסתם לפרויקט. גם לא ברור אם אכן סכימו לכך הגורמים המיועדים. אבן ראש עיריית תל־אביב וראש מחלקת התנועה של העיריה, א. שיפמן, אר־ר כי העיריה מוכנה להשתתף ב־רויקט. לה יש ענין מיוחד בהש־מת התחנה, הן משום שהיא סבורה שהתחנה נחוצה לעיר והן משום ש־אין היא מוכנה שבלב העיר תעמוד מפלצת ענק שוממה. שיפמן עצמו אמר בדעה שלא צריך היה מלכתו־לה לבנות את התחנה, אם לא בעיתה במקום שהיא עומדת בה. אולם, הוא קיבלה את הפרויקט ב„רושה" מהשלטון הקודם של ה־עיריה, מיכיו של רבינוביץ שהור־ים על כניסה לפרויקט זה. עתה, בעדה עדיה תיא, אין אפשרות סיגה וטוכרחים להמשיך במה ש־החילו.

חלקי השותפות בין שלושת הז־ורמים המיועדים לא ידועה, אך ־ור שחלקה של עיריית תיא יה־ה נכבד. כלומר: עליה יהיה ל־שקיע סכומי כסף גדולים בנושא עיריה שהיגה בעלת גרעונות ה־ענק התופחים והולכים אין כסף שביל הפעולות השוטפות שלה אאין יומצאו לה עשרות מיליוני ל־ות שודאי תצטרך להשקיע ? סביר הגיח שבסופו של דבר תצטרך ה־ממשלה לממן גם את חלקה של ה־עיריה, לפחות העיקרי. אם כך ל־ום מה דרושה השותפות של העי־יה ?

מדת הבנקים הנושים

הגורם המיועד השני — הבנקים כלו לעמוד בנטל הכספי שיוטל ליהם. להם לא תהייגה בעיות ל־יים את הכספים שידרשו מהם, ר־היתה אחת הסיבות להחלטה ל־יתופם. הבעיה היתה שהם יסכימו השתתף בחברה בכדי להציל את ספם המושקע בתחנה, בהלואות ערבויות שנתנו לחברת „ככר לוינסקי", בעליה הנוכחיים של ה־חנה. בפצבה הנוכחי של התחנה, בפשיטת רגל של הבעלים, היה אפם יורד למטיון ולכן כדאי להם נקל על עצמם סיכון נוסף, שיש גם סיכוי להצלת הכסף, לפחות ־יקר. אולם, חשבון זה של ה־משלה נעשה בלי הצד השני ד־נקים לא נשאלו קודם להחלטה ־ שיכימו להסדר המוצע. קיים ־יש שעתה, בדיעבד, אחרי שהת־לה ההחלטה, הם ילחצו על ה־משלה להציל את כספם מבלי ש־ עצמם ינזקו. הם ירצו לראי ש־ הסיכונים יהיו על חשבון ה־ תפים הציבוריים לא הבנקים ־ ן רק יהנו משותפות זו. בידיהם עה כלי חזק וסירובם להסדר ־ול להכשיל את התכנית, ולהח־ את יומצב הקדמותו.

פסדי השותפים של ־כר לוינסקי"

מכסולים כבדים יותר עומדים ב־ ך להגשמת החלטה אחרת של ה־ שלה — רכישת התחנה מידי ה־ לים הנוכחיים. לפי ההחלטה ב־ ־ לרכוש אותה נקיה מכל שע־ ־ או חוב, פרט לזכויות של רד־ ־ החוריות והעסקים. המפשלה החברה החדשה שתוקם כבעלות תנה, לא יקבלו על עצמם הת־ ־בות של הערבויות שניתנו ל־ ־כר לוינסקי. בלשון פשוטה יו־ ־ה של החלטה זו היא כי „ככר ־נסקי" תצטרך לשאת בהפסדים ־רוכים בהעברת התחנה ליידיים ־שות. שותפי החברה — הקבלן ־ ־ילן, שלו 30% בחברה, „סר־ בנה" עם 35% ו„אגד" עם ־ — יצטרכו לפי החלטה זו ל־ ־סד למעשה את כל השקעותי־ ־ עד כה בתחנה. השקעות אלו ־ תכמות בעשרות מיליוני לירות ־ אחד כמשותפים. הללו לא ־ ־ ־

هكذا صدر الأصل

בחוג המשפחה

מאת נעמי גוטקינד

בעבור האיפנה המתקיים מיטב אלה בירושלים בולטת ישראל, ייתר מאשר אי פעם בעבר כ„מעצמה" של בגדי חוף ושמלות מאריכה. ההוקים הארוכים והאלגנטיים הם אבן מצדיקים ששבר של ישראל יעלה על הממה האופנתית הבינלאומית בזמנה מדי דים ומבוא הוקים. שהי מעיכות חוף שבאלה, שנראו חמים מדי זו. מיטון — שרוולי קימונו חמים בחולצת מעטפת פרחונית ומעל להצאית אירמה, מעל „מיקי" מעשה „טיי ואנדרי" „מקפיץ" משל „מוחה".

מה משפיע על בחירת מקצוע?

ימים אלה של כיף חופשת דרכים, כאופיינים בכרכי רבים מבני הנוער המתבגרים הם עומדים רשום אי ספרי הדרי מדים אז לצאת ללימוד מקצוע לחיים מתלבטים קי שיים. מצד מהר אדם צעיר במקצוע המתאים הו ז' על שי אדם זו מנסה לקנות חיים יצירה, ויצין העמוקה משרות התעסוקה בהיא:

*

מסגרת החינוך הפורמלי בבית־הספר

רם הסיבות לדבר אם מערכת החינוך הפורמלי, הלל מהכר הות הגבוהות של בית הספר היסודי, תסיע בגיבוש הנעיה והדמיון התעסוקתי של תלמיד דים. אפשר ליצור אווירה, שי תעודד הקנות מקצועית שלב הילד, בעולם העבודה בחוץ. מטרה זו אפשר להשיג ע"י שי תות בכיתה, על מהות העבודה, פיני המקצוע השונים, דרישות הנפשיות של מדגמי מקצועות ו כו'.

אפשר להעזר בהמחשת הנושא על ידי ביקורים בפעלים, קרי את הוצר מקצועי המהוב בשפה מובנת ופשוטה, והחשוב, להס ביר לתלמיד את הקשר בין ה מקצועות הנלמדים בכיתה, לבין סיני המקצועות השונים וקשר בין מקצוע החשבון — לתנהלת הטבונות, קשר בין מקצוע ה הנדסה לבין מקצוע השרטוט וכו').

בצבותנו אנו נפגשים בבורר איינים בוגרי היכון, לאחר שי רות בחה"ל ואינם מצויים על סוג רצון או נטיה מקצועית. הם מסריטים פעמים „עוד לא ח" שבתי בכה אבחר, ואין לי מושג על מהות המקצועות". לדעתי יש לוקיף את הדבר בין היתר, גם להצדר הסומה לב מערכת החי נוך הפורמלית, בסיוע ובהכנת התלמיד לקראת הבאות.

סוג בית הספר (המלכתי, ד' ת, חילאי, ממלכתי) ומקומו (בעיר, בכפר, בקיבוץ) שבו מיבדלות מגמות הלימוד, יכול להיטפע על התלמיד בבירוטה של הבריאנו. לאור הנסיון ה מעשי בהקופה, לימודיו.

*

הזדהות עם דמויות בולטות בסביבה

דמויות של אנשים בולטים או מעורבים מיוחדים הקרין ולהש פיע על אנשים אחרים עד כדי הזדהות מוחלטת אתם. ביקר אצלי פעם בחור, שהצהיר שהוא מתעניין ללמוד משפטים, כשד ברדתי אצלו מקורה של השאי פה. הובר לי שהתעסק בדבריו של עורך דין פופולרי, שהופיע בסדרת סרטים בטלוויזיה. הוא צמח בכל הליכותיו, הודהה עם הדמות, ואמנם כיום הוא לומד בשפטים. באותה מידה יכול ה נער להזדהות עם דמות של קצין צבא, רופא, או סוחר מפלגה.

מקצועות לא שוברים על יוק רתם לאיזך ימים. יחס היוקרה עלול להתהוות עם כל מפנה ב מבנה החברתי, במצב הרווחה, בכלכלה, ובביטוי הערכים. לפני שנים הטכיחה החברה הישראלית את החוץ. המהנדסים, את אדבת הלאים — בראש מולם החקרה, לאחר שנים מרבות של עצמאות המדינה, פינה החלוץ את מקומו לקצין הצבא. כיום במקום ה רוופא וא"ס המדע בראש סולם היוקרה.

*

הגורם הכלכלי וגובה ההכנסה

הגורם הכלכלי שייך לסוג ה תגמולים שהפרט מצפה כמשלות יזה. יש שמחיחסים לרמת ההכ נסה וגובה השכר במקצוע מ סוים כלהרכיב בעל השיבות עליונה, וכקפדים את יתר ה אתגרים המובילים למעבד חב רתי גבוה הנותן מקצוע אחר. הם מפצים את עצמם ב„כסף יפנה על הכלי". לגביהם מהות הכנסה גבוהה כח ובמשכ. ול עומתם אחרים, מרכיב ההכנסה מהוה לדידם גורם משני בלבד — וכל מעינם לעסוק בעבודה שיבאצו בה ענין, ושתאפשר להם ביטוי עצמי.

בחירת מקצוע תלויה גם ב אפשרויות הקיימות במערכת ה חינוך המסודות והפרטית ב מדינה. יתכן ובגלל מדיניות מש קים, המעודדת רכישת מקצועות מורפדים, לא נתן לרכוש את המקצוע הנבחר, במסגרת החינ נוך הממלכתי: דבר, שמחייב ויקה למוסדות פרטיים, או ליפוד בחוץ לארץ. כמו כן תלוי הדבר בתנאי הלימוד: לימודי יום או ערב, גובה שכר הלימוד, מעג קים, הלוואות וכו' . . .

ברשומים חופשיים, כל אדם יוכל לבחור לעצמו את סוג ה פעילות המקצועית שבה הוא ח פץ; בטרם קבלת ההחלטה, רי צוי להקר ולבדר, כה צפוי לו בשוק העבודה. אין לטלול מה פרט את הופש הבחירה, אך יחד עם זאת, עליו להיות מודע ל סיכונים בבירה ויתברר לו, ש המקצוע שבו הוא בוחר, עלול להצמיד בפני קשיים בהצאת מקום עבודה. נציין גורם נוסף, המתגלה באבטלה מבנית על ב סיס אזורי או גיאוגרפי. עלול לקרות שבאזור מגורין של ה פרט, אין דרישות מעשיות ל מקצוע שבו הוא בוחר, הצריך עשוי לכביא את פתרונו בבדת נסיונותו להתעלק את מגוריו ל אזור אחר, שבו יוכל למצוא תע סוקה במקצוע שבחר.

*

איפיונים אישיים: גיל, מין והשכלה

גילו של הפרט בזמן ההכרעה בבחירת מקצוע הוא גורם בשמ עותי. בגיל צעיר לא מגיעים הצרכים, הנטיות והציפיות לידי גיבוש. צעיר מרגש לעצמו מק צוע מסוים והתנסה בו מספר שנים, ואפילו הגיע בו להישגים ולקידום, עלול לגלות חוסר ענין וימצא את עצמו בלתי מסופק בעבודתו, וישאף לעבור להעסו קה אחרת.

בעבודתנו, אנו נפגשים ל עתים קרובות באנשים שהחליטו לעבור לעיסוקים אחרים, ללא שום קרבה לשדה מקצועם ה קודם. כגון: בעל מקצוע בתחום המזון הנבר למקצוע מכני, או מהנדס בניין מצלית ועצמאי ש מחליף את עסקיו ומחזור על ה מוניטין שרכש, ומצטרף למושב הקלאי.

ארגוני הנשים בעולם מטיפים לשחרור זכויות בין שני הבינים בתחום ההעסוקה, ודוחים את הרעיון שאפשר לחוג עיסוקים סיפוק, ואז יתחור לבריעות ו לקידום; ב) עדיבה מקום ה עבודה. אם הגיע למסקנה, ש העיסוק אינו הולם אותו, ואינו עונה על נטיותיו וכישוריו.

יש לאפשר לאדם להמשיך בחיפושיו עד שימצא את מקומו בעיסוק הולם אותו.

*

מצב הבריאות וההופעה

בחירת מקצוע, מחייבת התא מה בין הדרישות הפיזיות של העיסוק, לבין המגבלות הגופ ניות־הבריאותיות של הפרט.

ישנם מקצועות הדורשים כי שרים גופניים מעולים, כגון: כה סבילות של הגוף (מקצועות בנין ועבודות שדה). אחרים קשורים בפעילות חושים: ריח (עבודה מעבדתית) טעם (תע שיה מזון) וכו' . . . ישנם מק צועות, הדורשים יכולת תיאום פסיכומוטורי (טיפול במכשירים, הפעלת מכונות וכו' . . .) ובדרך כלל לכל מקצוע דרישות הכו נות גופניות ספציפיות.

בעריכת שלמה קנדלשיין

הסטודנטים מקום חמישי בעולם

נבחרת הסטודנטים של ישראל זכתה בהישג נאה באולימפיאדת ה־ שחמט לסטודנטים 1976 בפארקס בירת ונצואלה — מקום חמישי ב־ עולם מבין 21 מדינות שהשתתפו. בריה"מ האלופה זכתה גם המעם ב־ צורה משכנעת ביותר.

מדרגת המשחקי של בית הנבחר: 1. בריה המתעצמת — 24½ נק' מתוך 28 משחקים (87.5%). 2. ארה"ב — 17 נק' 3. קובה — 15½ נק' 4. שוויץ 13½ נק' 5. ישראל — 12½ נק' 6. פולין 11½ נק' 7. ברזיל — 11 נק' 8. ונצואלה — 6½ נק'.

הרכבת הקבוצתית של ישראל בנבחר:
ישראל — ונצואלה 3½ : 1½.
שוויץ — ישראל 2½ : 1½.
ישראל — ארה"ב 2 : 2 (!).
ברזיל — ישראל 3½ — ½ (?).
ישראל — קובה 2 : 2.
בריה"מ — ישראל 3½ : ½.
ישראל — פולין 2½ : 1½.
ייצגו את ישראל (לפי סדר ה־ לוחות): נתן בירנבויב, דוד ברנ־ שטיין, אריה לב, יהודה גרינפלד ודני שוייטולד.

ראש המשלחת — אבנר הדר.

*

הדרוג הסופי של הליגה הלאומית — 1976

1. אכיא אינברסיטה תל־אביב — 46½ נק' מתוך 56 משחקים (70.4%), אכי"א זכתה באליפות הליגה. 2. „הפועל" „פלדקליין" ראשון ל־ ציון — 41½ נק' 3—4. „ה־ פועל" פתח־תקוה ואס"א סבכיון א' חיפה — 37½ נק' כי"א 5. „מרכז הנוער" א' תל־אביב — 36½ נק' 6. „הפועל" בת־ים 34½ נק' 7. „לסקר" תל־אביב — 33 נק' 8. „הפועל" רמת־גן — 32 נק' 9. „הפועל" ירושלים — 30½ נק' 10. „הפועל" עמק־חפר/נתניה — 28 נק' 11. „רוביגשטיין" א' ירושלים — 21½ נק' 12. „הפועל" חדרה — 17 נק'. „רוביגשטיין ירושלים ו־ „הפועל" חדרה יורדות לליגה א' „הפועל" עמק־חפר/נתניה תתמודד במשחקי המבחן של ההשארות ב־ ליגה הלאומית.

*

אהוד למברגר אלוף הניער — 1976!

אהוד למברגר מבני־ברק זכה ב־ אליפות הארץ לנוער 1976, בטיומה של התחרות שנערכה בצ'ר.

בשלב הגמר השתתפו 12 שחמטאים מכל רחבי הארץ שהתחרו בשיטת „ליגה" בינהולו של יעקב ברנשטיין. למברגר בעל הדרגה השחמטאים הגבוהה מכל השחמטאים שהשתתפו זכה בצורה משכנעת בתחרות כש־ הוא מקדים ב־2 נק' את הבאים אחריו.

תוצאות הסלאות: 1. אהוד למ־ ברגר (בני־ברק) — 9 נק' מ־11 משחקים. 2—3. מיכאל קרפ וזהרון שאפי (חיפה) — 7 נק' כל אחד 4—7. איתי ברגל, בני שוברט (קרית גת) איתן שליסלברג ובנימין אבר־ מוב (פתח־תקוה) — 6 נק' כל אחד 8. ערן הוכברג (ראשון לציון) — 5½ נק' 9. מרדכי שרצל (תל־אביב) — 5 נק' 10. בועז אוסטשינסקי (ירושלים) — 4½ נק' 12—11. אבי זילברמן (חיפה) ועמית שטרן (קרית גת) 2 נק' כל אחד.

*

משחקי הגביע — 1976

36 קבוצות מתן 6 „לאומיות" גר־ שמו למשחקי הגביע 1976 שיפתחו בשבוע הראשון של חודש ספטמבר. בין המשתתפים אס"א אוניברסיטה תל־אביב אליפות הליגה ומגביתה „הפועל" „פלדקליין" ראשון לציון.

*

דו־קרב אימונים בן 10 משחקים מתקיים בתל־אביב בין שתי שחמט־ איות חברות נבחרת ישראל לאולימ־ פיאדה.

האמנית הביגלאומית אלה קרשניר לשעבר אגנית אלופת העולם מת־ מודדת עם האמנית לובה קרישמל, שתי השחמטאיות עלו לאחרונה מ־ השחמט לנשים.

לאחר הסבוב ה־6 מובילה קרשניר 3 : 4 ומשחק בלתי גמור.

*

„אומנות סיום צריחים"

המשחק הבא בין מנצחי התחרות ה־ ביגאוורית במאנילה — 1976 ממחיש היפב כיצד לזכות סיום צריחים?

שלבית
פולגוייבסקי (בריחים)
מקינג (ברזיל)

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Nc3 Nf6 4. Nf3 e6 5. e3 Nbd7 6. Bd3 dc 7. bc: Bd6 8. 0—0 0—0 9. Qe2 e5 10. dc: Bc7 11. e4 Re8 12. Rd1 Qe7 13. Bb2 e4 14. Nd2 Nf8 15. Nf1 Ng6 16. Ng3 Nh5 17. Nf5 Bf8 18. Bc3 Bg4 19. Rd2 Qe6 20. Rb2 Rad8 21. Qe2 Bf5 22. Nh4 Bg6 23. Nf5 Bf8 24. Nh4 (24. Nf5 Bg6) 25. Nf5+ Kh8 26. Ng3 Bg6 27. Nh4 Bf8 28. Nf5 Bg6 29. Nh4 Bf8 30. Nf5 Bg6 31. Nh4 Bf8 32. Nf5+ Kg8 33. Nh4 Bf8 34. Nf5 Bg6 35. Nh4 Bf8 36. Nf5 Bg6 37. Nh4 Bf8 38. Nf5 Bg6 39. Nh4 Bf8 40. Nf5 Bg6 41. Nh4 Bf8 42. Nf5 Bg6 43. Nh4 Bf8 44. Nf5 Bg6